

ARCHITEKTONICKO-HISTORICKÝ
a
UMELECKO-HISTORICKÝ
PAMIATKOVÝ VÝSKUM

Prievidza,
Dom meštiansky, nárožný

Námestie slobody č. 15
parcelné číslo 2118/1
č. v ÚZPF 881/0

Bojnice, február – apríl 2014

Mgr. Renáta Kollárová

Predkladaná dokumentácia je vypracovaná v zmysle V Y H L Á Š K Y č. 253 Ministerstva kultúry Slovenskej republiky zo 17. mája 2010, ktorou sa vykonáva zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, § 8 Dokumentácia umelecko-historického výskumu a dokumentácia architektonicko-historického výskumu.

Mgr. Renáta Kollárová

OBSAH :

I.	Základné údaje o kultúrnej pamiatke	- 3 -
II.	Údaje o zadaní vrátane rozhodnutia, na základe ktorého sa vydáva,	-5 -
III.	Spracovaní a organizácii pamiatkového výskumu	- 12 -
IV.	V prípade nehnuteľnosti jej podrobné zameranie	- 15 -
V.	Opis kultúrnej pamiatky vrátane jej technického stavu	- 39 -
VI.	Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov	- 53 -
VII.	Inventarizačný súpis nálezov, nálezových situácií a prípadných sond spolu s ich odôvodnením a vyhodnotením	- 67 -
VIII.	Analýzu vývoja kultúrnej pamiatky,	- 103 -
IX.	Vyhodnotenie výskumu v písomnej a grafickej podobe,	- 106 –
X.	Špecifikáciu pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky	- 142 -
XI.	Návrh ochrany, obnovy a prezentácie kultúrnej pamiatky	- 144 -
XII.	Požiadavky na vykonanie prípadných ďalších špecializovaných výskumov s určením rozsahu a s odôvodnením,	- 153 -
XIII.	Fotografickú dokumentáciu a grafickú dokumentáciu súčasného a podľa možností aj historického stavu kultúrnej pamiatky, ako aj dokumentáciu o priebehu výskumu,	- 154 -
XIV.	Údaje o podkladoch, prameňoch a použitej literatúre,	- 206 –
XV.	Iné údaje, ktoré autor výskumu považuje za dôležité	- 208 –

I. - ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KULTÚRNEJ PAMIAATKE

Kraj	Trenčiansky	Unif. názov NKP	DOM BYTOVÝ
Okres	Prievidza	Unif. názov PO	DOM BYTOVÝ
Obec	Prievidza	Bližšie urč. PO	schodiskový, nárožný
Číslo ÚZPF	881/0	Číslo býval. ŠZ	881
Rozsah	1	Typ PO	

1. Katastrálne územie	Prievidza
2. Adresa	Slobody nám.
3. Orient. číslo	15
4. Súpisné číslo	16
5. Číslo parcely	2118/1
6. Urč. adresy popisom	V SV časti námestia
7. Zaužívaný názov NKP	Dom služieb, nájomný dom
8. Zaužívaný názov PO	Dom služieb, nájomný dom
9. Zaradenie pam. histórie	
10. Druhové urč. NKP/PO	A U/A U
11. Kategória NKP/PO	K3/K3
12. Súč. pam. chrán. celku	
13. Doba vzniku	1. polovica 16.storočia .
14. Datovanie zmien	1903, 70.te-80.te roky 20 st, zač. 21.st.
15. Prevládajúci sloh	novoklasicizmus
16. Pôdorys	v tvare L
17. Dispozícia	2-trakt.
18. Podlažnosť	2/-1
19. Autor	
20. Využitie 1	Služby
Využitie 2	
Využitie 3	
21. Miera vyhodnotenia využitia	vhodné
22. Plánovacia skupina	-
23. Stavebno - techn. stav	čiastočne narušený
24. Vlastnícka forma	Samospráva miest a obcí
25. Rezort	
26. Dátum vyhl. za KP	31/10/63
27. Číslo rozh. o vyhl. za KP	SKK ONV PRIEVIDZA 55/63
28. Vypracoval	PHÚ10-Karaková
29. C-PR	0

30. C-PZ	0
31. C-NKP	0
32. Diecéza	
33. Starý obvod	6233 - Prievidza
34. Starý okres	5308 - Prievidza
35. Dát. rozh. o vyrad. KP	
36. Čís. rozh. o vyrad. KP	
37. Vlastník PO	Mesto Prievidza
38. Správca PO	
39. Užívateľ PO	
40. Č. LV	1
41. Cest. ruch - predaj	
42. Výmera	1262 m2
43. Katalógový popis	
44. Poznámky	2010- Zmena UNKP z: Dom meštiansky, na: DOM BYTOVÝ, nakoľko objekt postavený v 2.pol.19.st. dispozične zodpovedá typu bytových domov
45. Dátum aktualizácie	12/2010
46. Aktualizoval	KPÚ+IS katastra
47. Textový popis KP	

II. ÚDAJE O ZADANÍ VRÁTANE ROZHODNUTIA , METÓDE, SPRACOVANÍ A ORGANIZÁCII PAMIATKOVÉHO VÝSKUMU

2.1 Objednávateľ výskumu :

Mesto Prievidza
Mestský úrad
Námestie slobody č. 14
971 01 Prievidza

2.2 Termín spracovania :

február – apríl 2014

2.3 Autor : Mgr. Renáta Kollárová,

Velvarská 40,
972 01 Bojnice,

na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti :

- na vykonávanie pamiatkového umelecko-historického výskumu, vydaného Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom **333.1**
- na vykonávanie pamiatkového architektoncko-historického výskumu vydaného Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom **241.1**

Spolupráca : Ing. arch. Zuzana Grúňová, PhD.

Jozef Žiak

2.4. Podmienky zadania výskumu :

Výskum bol zadaný rozhodnutiami Krajského pamiatkového úradu Trenčín, pracovisko Prievidza : KPÚTN – 2014/3211-4/5413 / Ing. Dvončová/, V Prievidzi 29.01.2014 .

Podmienky stanovené v predmetnom Rozhodnutí - bod I. písmeno a) stanovuje umelecko – historický a architektoncko – historický pamiatkový výskum ,

bod I. písmeno b) Rozsah výskumu je stanovený na celý objekt , z dôrazom na stavebno-technický stav zameraný na zachované konštrukcie, omietky, architektonické a výtvarné prvky na všetkých fasádach objektu , na zistenie pôvodnej farebnosti a úpravy fasád, okien a dverí interiéru a exteriéru .

Na pracovnom stretnutí 28. 01. 2014 bolo predmetné Rozhodnutie doplnené o nasledujúci výrok : „ Rozhodnutie, vydané KPÚ Trenčín, pracovisko Prievidza bude v časti pamiatkového a reštaurátorského výskumu záväzné na

časť domu bez novodobej prístavby k objektu (časť uličného krídla domu – od kostola. Ide o priestory vymedzené súčasnou cestovnou kanceláriou smerom na východ).

Na základe Rozhodnutia a Zápisnice z rokovania /28. 01. 2014/ sa architektonicko-historický a umelecko-historický výskum realizoval v interiéri a exteriéri objektu ako kombinácia sondážneho a obhliadkového výskumu .

Na ďalšom pracovnom stretnutí / pozri kapitolu XV./ bol rozsah výskumu vyšpecifikovaný nasledovne : -

Avšak vlastník objektu nesúhlasil s realizáciou sondážneho výskumu v interiéri 1. NP . ktoré sú v permanentnej prevádzke(kvetinárstvo, fun café...) a zároveň boli súčasnými nájomníkmi nedávno obnovené . Vlastník nechcel nechať poškodiť tieto priestory , pretože nie je jasné, či vôbec sa bude realizovať obnova – ak nebude patriť medzi vybrané projekty na obnovu a nezíska sa požadovaný finančný objem , práce na obnove pamiatky budú pozastavené. Na ich následnú obnovu po realizácii sondážneho výskumu nedisponuje finančnými prostriedkami .

Rozsah vykonávaného výskumu bol zmenený na pracovnom stretnutí 14.03.2014, kde pracovníčky KPÚ Trenčín, pracovisko Prievidza akceptovali zamietavé stanovisko vlastníka objektu so sondážnym výskumom interiéru 1. NP a zároveň vzniesli požiadavku doskúmať aspoň také miesta, ktoré by veľmi nezasahovali do existujúcich prevádzok – 1. NP pravdepodobná priečka deliaca prejazd – sonda zo strany WC/ vid' priloženú Zápisnicu zo 14. 03. 2014/.

2.4.1. Rozhodnutie

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD TRENČÍN
pracovisko Prievidza
Červeňa 34, 971 06 Prievidza

Naša značka: KPÚTN-2014/3211-4/5413
Vybavuje: Ing. Dvončová
V Prievidzi : 29.01.2014

Mesto Prievidza
Mestský úrad
Námestie slobody č.14
971 01 Prievidza

Krajský pamiatkový úrad Trenčín, podľa § 11 odsek 1 zákona č. 49 / 2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov / ďalej len pamiatkový zákon /, ktorý je vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu a podľa § 46 zákona č. 71 / 1967 Zb. o správnom konaní / správny poriadok / v znení neskorších právnych predpisov, vydáva toto

rozhodnutie

Krajský pamiatkový úrad Trenčín, na základe žiadosti vlastníka objektu - Mesta Prievidza v zastúpení JUDr. Katarínou Macháčkovou primátorkou mesta zo dňa 27.01.2014, podľa §32 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona **rozhodol o zámere obnovy národnej kultúrnej pamiatky – Dom bytový , nárožný**, situovanej na parcele č. 2118/1, k.ú. Prievidza, Námestie slobody 15, ktorá je zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 881/0 takto:

Navrhovaný zámer v rozsahu predpokladanej obnovy:

- Obnova obvodového plášťa - povrchová úprava fasády s úpravou, (výmenou) okenných a dverných výplní.
- Oprava a výmena strešného plášťa , výmena strešnej krytiny.
- Oprava a výmena výplňových otvorov konštrukcií – okrem okenných a dverných výplní na fasáde – aj v rámci vnútornej dispozície .
- Opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia – kompletná výmena rozvodov a zariadení pre vykurovanie, elektroinštaláciu, vodoinštaláciu, kanalizáciu, plynoinštaláciu a vzduchotechniku.
- Samotný projekt obnovy bude riešiť aj statiku objektu, požiaru ochranu a energetický posudok.

je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustný.

Krajský pamiatkový úrad Trenčín (ďalej len „KPÚ Trenčín“) k predloženému zámeru obnovy určuje nasledujúce podmienky, pri dodržaní ktorých ho možno pripravovať a vykonávať :

- Práce, ktoré súvisia so zabezpečením a obnovou objektu pamiatky je možné realizovať až na základe **schválenej projektovej dokumentácie obnovy** , pričom požadujeme, aby boli pred jej spracovaním zrealizované nasledujúce výskumy a posudky:

I.

V rámci zamýšľanej obnovy v zmysle predloženého zámeru v žiadosti, obnovy omietok v interiéri a exteriéri, oprava a výmena výplňových otvorov konštrukcii v interiéri aj v exteriéri, výmeny a opravy inžinierskych sietí, je nutné ako prípravnú dokumentáciu vykonať v zmysle § 39 ods. 3 pamiatkového zákona

pamiatkový výskum

V súlade s § 39 odseku 3 pamiatkového zákona v znení neskorších predpisov a v zmysle Vyhlášky Ministerstva kultúry SR číslo 253/2012 Z.z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon určuje pre vykonanie pamiatkového výskumu tieto podmienky:

a/ druh výskumu :

umelecko – historický a architektonicko - historický

b/ miesto a rozsah vykonávaného výskumu :

Bytový dom nárožný v Prievidzi na Námestí slobody č. 14, 971 01 Prievidza par.č.2118/1. Pamiatkový výskum celého objektu, s dôrazom na stavebno-technický stav zameraný na zachované konštrukcie, omietky, architektonické a výtvarné prvky na všetkých fasádach objektu, na zistenie pôvodnej farebnosti a úpravy fasád, okien a dverí interiéru aj exteriéru.

c/ realizátor umelecko - historického a architektonicko – historického výskumu :

Fyzická osoba s osobitnou odbornou spôsobilosťou – oprávnená osoba, podľa § 35 odsek 3 pamiatkového zákona, ktorá uzatvorí pred začatím výskumu s vlastníkom pamiatky dohodu, v ktorej sa určia konkrétne podmienky vykonávania výskumu.

d/ výsledky výskumu :

K výsledkom prípravnej dokumentácie – pamiatkovému výskumu vydá v zmysle §32 ods.10 pamiatkového zákona KPÚ Trenčín osobitné záväzné stanovisko.

KPÚ Trenčín podľa § 39 pamiatkového zákona ukladá vlastníkov pamiatky :

a/ oznámiť začatie výskumu do 15 dní KPÚ Trenčín.

b/ postupovať v súlade s platnými medzinárodnými dohodami a vedeckými poznatkami.

c/ vykonať opatrenia proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu nálezov z výskumu.

d/ nezačať výskum skôr, ak nie je zabezpečená následná ochrana nálezov.

e/ výskumom získané odborné poznatky spracovať vo výskumnej dokumentácii, ktorú je nevyhnutné odovzdať bezodplatne podľa § 39 odseku 9 pamiatkového zákona do 60 dní od skončenia terénnej časti výskumu KPÚ Trenčín.

f/ po skončení výskumu do doby začatia pamiatkovej obnovy oprávnená osoba zabezpečí dostatočnú ochranu pamiatky pred poškodením.

Požadujeme, aby spracované výsledky výskumu z výskumnej dokumentácii boli zahrnuté do projektovej dokumentácie obnovy, ktorá bude spracovaná na základe vydaného záväzného stanoviska správneho orgánu k prípravnej dokumentácii (predloženému pamiatkovému výskumu).

II.

KPÚ Trenčín, podľa § 33 odsek 3 a 4 pamiatkového zákona a Vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. 253/2010Z.z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon, v zmysle predloženej žiadosti vlastníka objektu a na základe miestnej obhliadky objektu, ktorého hlavná fasáda je bohato zdobená architektonickými a výtvarnými prvkami, z dôvodu pripravovanej obnovy určuje vykonať

reštaurátorský výskum

na hlavnej západnej fasáde objektu bytového domu (smerom do námestia) pri dodržaní nasledovných podmienok:

- Reštaurátorský výskum bude vykonaný na všetkých výtvarných a architektonických prvkoch exteriéru hlavnej, západnej fasády.

- Reštaurátorský výskum a reštaurátorské práce môže vykonávať len fyzická osoba - reštaurátor, ktorá má špecifikovanú odbornú spôsobilosť podľa §33 pamiatkového zákona a §5 zákona č.200/1994 Z.z. o komore reštaurátorov.
- Vlastník zabezpečí vykonanie výskumu podľa § 35 ods. 3 pamiatkového zákona fyzickou osobou s osobitnou spôsobilosťou v príslušnom odbore.
- Metodika obnovy bude vychádzať zo zásady maximálneho zachovania pôvodnej hmoty, techniky a technológie s prihliadnutím na prezentáciu výtvarných a architektonických prvkov.
- Na základe vyhodnotených výsledkov reštaurátorského výskumu vypracuje zhotoviteľ reštaurátorských prác Návrh na reštaurovanie, ktorý bude obsahovať náležitosti stanovené v § 5 Vyhlášky MK SR č. 253/2010, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu.
- Návrh na reštaurovanie, ako i záverečná dokumentácia budú predložené na posúdenie - krajskému pamiatkovému úradu a budú k nim vydané osobitné rozhodnutia;
- Oprávnená osoba je povinná vykonať opatrenia proti poškodeniu, znehodnoteniu alebo zničeniu náleзов v zmysle § 39 odseku 7 pamiatkového zákona;
- Počas procesu reštaurovania budú uskutočňované kontrolné dni za účelom posúdenia stavu, charakteru a rozpracovanosti reštaurovania;
- Jedno vyhotovenie reštaurátorskej dokumentácie a Návrhom na reštaurovanie a obnovu bude bezodplatne odstúpené krajskému pamiatkovému úradu za účelom vykonávania pamiatkového dohľadu.

Vlastník upovedomí krajský pamiatkový úrad o začatí reštaurovania.

III.

V rámci zamýšľanej obnovy v zmysle zámeru opravy a výmeny strešného plášťa, ako aj obnovy krovu je nutné ako prípravnú dokumentáciu vykonať v zmysle § 32 ods. 4 pamiatkového zákona

Statický posudok a Dendrologický posudok krovu objektu

- Oba posudky budú realizované v rámci celého krovu s tým, že je nutné popísať a vyhodnotiť jednotlivé súčasti krovu, s návrhom sanácie alebo nutnej výmeny drevených častí, prípadne celého krovu.
- K výsledkom prípravnej dokumentácie (k obojm posudkom) vydá KPÚ Trenčín v zmysle §32 ods. 10 pamiatkového zákona osobitné záväzné stanovisko, v ktorom určí ďalší postup obnovy pamiatky.

IV.

Požadujeme, aby spracované výsledky z výskumnej dokumentácie, návrhu na reštaurovanie ako aj výsledky z odborných posudkov boli zahrnuté do **projektovej dokumentácie obnovy**. Predmetná projektová dokumentácia musí byť spracovaná v súlade s §32 ods. 8 a 9 pamiatkového zákona.

V zmysle §32 ods.10 pamiatkového zákona vydá správny orgán záväzné stanovisko ku každému stupňu projektovej dokumentácie.

V.

V rámci sanačných prác pri ktorých sa budú realizovať zásahy do hmoty podlahy pivničných priestorov, prípadne k všetkým výkopovým prácam je nutné, aby boli tieto práce zahrnuté do

projektovej dokumentácie obnovy a zároveň aby boli konzultované na príslušnom krajskom pamiatkovom úrade z dôvodu **posúdenia nutnosti vykonať archeologický výskum**, ktorého podmienky vykonávanie budú určené v samostatnom rozhodnutí.

Každú závažnú zmenu, oproti schválenému zámeru prác na národnej kultúrnej pamiatke, je vlastník povinný prerokovať podľa § 32 odsek 9 pamiatkového zákona so správnym orgánom.

Každú zmenu oproti, alebo nad rámec tohto rozhodnutia je nutné prerokovať a schváliť správnym orgánom.

Štátny dohľad nad vykonávanými prácami na kultúrnej pamiatke bude v zmysle §32 ods. 13 pamiatkového zákona vykonávať KPÚ Trenčín.

Odôvodnenie:

Dňa 27.01.2014 sa na pracovisku Prievidza KPÚ Trenčín konala konzultácia predstaviteľov Mesta Prievidza (v zastúpení JUDr. Ing. Maxina, PhD., Mgr. Benca) a projektanta Ing. arch Vidu ohľadne realizovania komplexnej obnovy národnej kultúrnej pamiatky - bytový dom nárožný, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 881/0, vlastníkom ktorého je Mesto Prievidza. Vlastník – investor sa uchádza o nenávratný finančný príspevok prostredníctvom projektu „Revitalizácia meštianskeho domu v Prievidzi“ na základe výzvy Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky ROP -3.1-2013/01 .

V rámci ústnej konzultácie bol vlastník informovaný o postupe , ktorý je nutné dodržať pri obnove pamiatky v zmysle pamiatkového zákona č. 49/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Zároveň bolo dohodnutá miestna obhliadka predmetného objektu, ktorá sa realizovala dňa 28.01.2014. Z obhliadky bola spísaná zápisnica, vyhotovená fotodokumentácia a zároveň bola KPÚ Trenčín osobne doručená žiadosť o vydanie rozhodnutia k zámeru obnovy, v zastúpení primátorky mesta JUDr. Kataríny Macháčkovej.

Dom bytový, nárožný je dvojkrídlový objekt s pôdorysom do tvaru písmena „L“, nachádza sa na parcele č. 2118/1, pričom je súčasťou zástavby severovýchodnej časti pravouhlého námestia. Nárožný dom je hlavnou západnou fasádou otočený do Námestia slobody.

Mesto Prievidza sa v 14.storočí začalo zakladať na pravidelnom šachovnicovom pôdoryse so štvorhranným námestím nadväzujúc na farský kostol, ktorý stojí mimo námestia. Presné datovanie meštianskeho bytového domu nie je možné určiť, nakoľko na predmetnom objekte nebol realizovaný pamiatkový výskum.

Podľa dostupných materiálov po požiari v 17.storočí nezostal z mnohých domov námestia ani jeden neporušený. Je možné predpokladať, že popisovaný objekt bol už v tomto období súčasťou námestia , pretože spolu s ostatnými domami zástavby tvorí ucelený pohľad na jeho východnú stranu.

Z vizuálnej obhliadky je možné predpokladať, že pôvodný objekt bol vybudovaný na pôdoryse v tvare obráteného písmena „L“ a neskôr v 20.storočí bolo severné krídlo predĺžené dostavbou. V druhej polovici 20.storočia objekt slúžil pre potreby komunálnych služieb, neskôr boli priestory prenajímané fyzickým a právnickým osobám na podnikateľské účely, pričom boli realizované mnohé utilitárne úpravy interiéru.

V zmysle predloženej žiadosti plánuje vlastník objektu realizovať komplexnú obnovu objektu, ktorá by mu vrátila nielen pamiatkovú, historickú a estetickú hodnotu, ale svojím predpokladaným využitím pre posilnenie kultúrneho potenciálu a infraštruktúry cestovného ruchu sa stala vhodným kultúrnym objektom.

KPÚ Trenčín, archív Pamiatkového úradu Bratislava a ani vlastník objektu nedisponujú žiadnym relevantným výskumom alebo posudkom, z ktorého by bolo možné spracovať taký projekt obnovy, ktorý by rešpektoval a zachovával pamiatkové hodnoty predmetného domu.

Z uvedených dôvodov, nakoľko sa plánuje obnovovať a opravovať každý stavebný a technický prvok interiéru ako aj exteriéru objektu, nariadil KPÚ Trenčín pamiatkový výskum.

Z dôvodu bohato zdobenej hlavnej – západnej fasády rôznymi architektonickými a výtvarnými prvkami – hlavne štukovými, KPÚ Trenčín nariadil realizovať aj reštaurátorský výskum.

S ohľadom na predpokladanú obnovu strechy je potrebné realizovať aj statický a dendrologický

výskum krovu. Nevyhnutnou súčasťou týchto posudkov je návrh sanácie drevených konštrukcií krovu.

Výsledky výskumov a posudkov je nutné rešpektovať pri spracovávaní projektovej dokumentácie obnovy pamiatky.

KPÚ Trenčín určuje spracovať ďalší stupeň projektovej dokumentácie, pričom odporúčame spracovateľovi projektovej dokumentáciu pri tvorivom procese v historickom prostredí rešpektovať všeobecne uznávané kritéria kladené na ochranu kultúrneho dedičstva.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Rozhodnutie je vydané z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom.

Toto rozhodnutie nenahrádza vyjadrenia iných orgánov štátnej správa a územnej samosprávy.

V zmysle §44a pamiatkového zákona toto rozhodnutie stráca platnosť, ak do troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podľa § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom Krajského pamiatkového úradu v Trenčíne na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v Bratislave. Rozhodnutie je možné preskúmať súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Eva Gazdík
PhDr. Eva Gazdíková

III) SPRACOVANIE A ORGANIZÁCIA PAMIATKOVÉHO VÝSKUMU

- **Metóda výskumu :**

Doteraz neboli na predmetnom objekte realizované žiadne sondážne výskumné práce pamiatkového charakteru. Metóda výskumu bola preto zvolená kombinovaná – vizuálno-komparatívna a sondážna, s podporou skúmania archívnych podkladov a štúdia odbornej literatúry. Terénny výskum bol vykonaný v mesiacoch február, marec 2014. Okrem záverov, získaných nálezovými situáciami boli skúmané aj archívne a historické pramene / apríl 2014.

Architektonicko-historický pamiatkový výskum bol zameraný na analytický rozbor kultúrnych vrstiev domu meštianskeho s cieľom poznať vývoj, umeleckohistorické a pamiatkové hodnoty objektu.

Pred realizáciou sondážneho výskumu bola realizovaná vizuálna obhliadka, ktorá čiastočne identifikovala následnosť stavebného vývoja. Prioritou výskumu bolo spresniť a definovať vývoj objektu, overiť rozsah dispozície, existenciu prekrytých cenných detailov, získanie dobových vyobrazení. Vizuálne poznatky systematicky generovali miesta sondážneho overenia, nálezových situácií a jednotlivé historické prestavby budovy.

Sondážny výskum sa realizoval v sprístupnenom interiéri , v pivnici, ako aj na exteriérových plochách a sústredil sa na zdôvodnenie a presné vymedzenie jednotlivých stavebných etáp.

Ako podklad pre výkresovú dokumentáciu bolo použité zameranie existujúceho stavu, ktoré poskytlo mesto Prievidza a bolo spracované firmou IPP Partner , Prievidza / marec 2014/.

- **Spracovanie a organizácia pamiatkového výskumu :**

Predkladaná dokumentácia je vypracovaná v zmysle *V Y H L Á Š K Y* č. 253 *Ministerstva kultúry Slovenskej republiky* zo 17. mája 2010, ktorou sa vykonáva zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, § 8 Dokumentácia umelecko-historického výskumu a dokumentácia architektonicko-historického výskumu.

Podkladom pre spracovanie výskumnej dokumentácie bolo aj zameranie architektonických a výtvarných detailov pre potreby výskumu. Zameranie spracovala Ing. arch. Zuzana Grúňová, PhD. , február 2014.

Výskum sa zameriaval na skúmanie pivničných priestorov, 1.NP. 2.NP, podkrovia, ako aj všetkých štyroch fasád. V uvedených priestoroch objektu a na fasádach boli realizované sondážne práce spolu s vyhodnocovaním nálezových situácií v priebehu februára a marca .

K vyhodnoteniu nálezov a k určení vývojových etáp objektu bol potrebné uskutočniť podrobný obhliadkový výskum . Výsledky sme zahrnuli v rámci možností do slohovej analýzy a hodnotné prvky a detaily, zistené obhliadkou (napr. aj v prevádzkach 1.NP), sme začlenili do inventarizačného súpisu, aby bol z hľadiska celého objektu čo najkompletnejší.

Nálezové situácie, dôležité pre určenie stavebného vývoja objektu, zistené vizuálnou a sondážnou metódou, boli opísané v samostatnej časti tohto elaborátu - v kapitole **f)** Inventarizačný súpis sond a nálezov a premietnuté do grafickej podoby formou náčrtu /kapitola **i)** a **k.2.D)** /.

Výskum obsahuje fotodokumentáciu súčasného stavu budovy, prílohy a grafickú dokumentáciu rozdelenú do dvoch celkov – výskumnej a návrhovej.

Vo výskumnej grafickej dokumentácii sú vyznačené sondy a nálezové situácie (S1... N1...) a slohová analýza. V časti grafickej dokumentácie sú vyznačené inventarizované prvky .

Inventarizované prvky sú vyznačené podľa materiálov a to písmenami ako aj farebne, s poradovým číslom – K (kamenné prvky, modrý krúžok), O (omietka , žltý krúžok), , Z (kovové prvky, červený krúžok) , D (drevené prvky, okrový krúžok).

Prvky, kde je len tehla ako stavebný materiál s primárnym omietnutím sú označené ako kombinované T-O /tehla – omietka, fialový krúžok/.

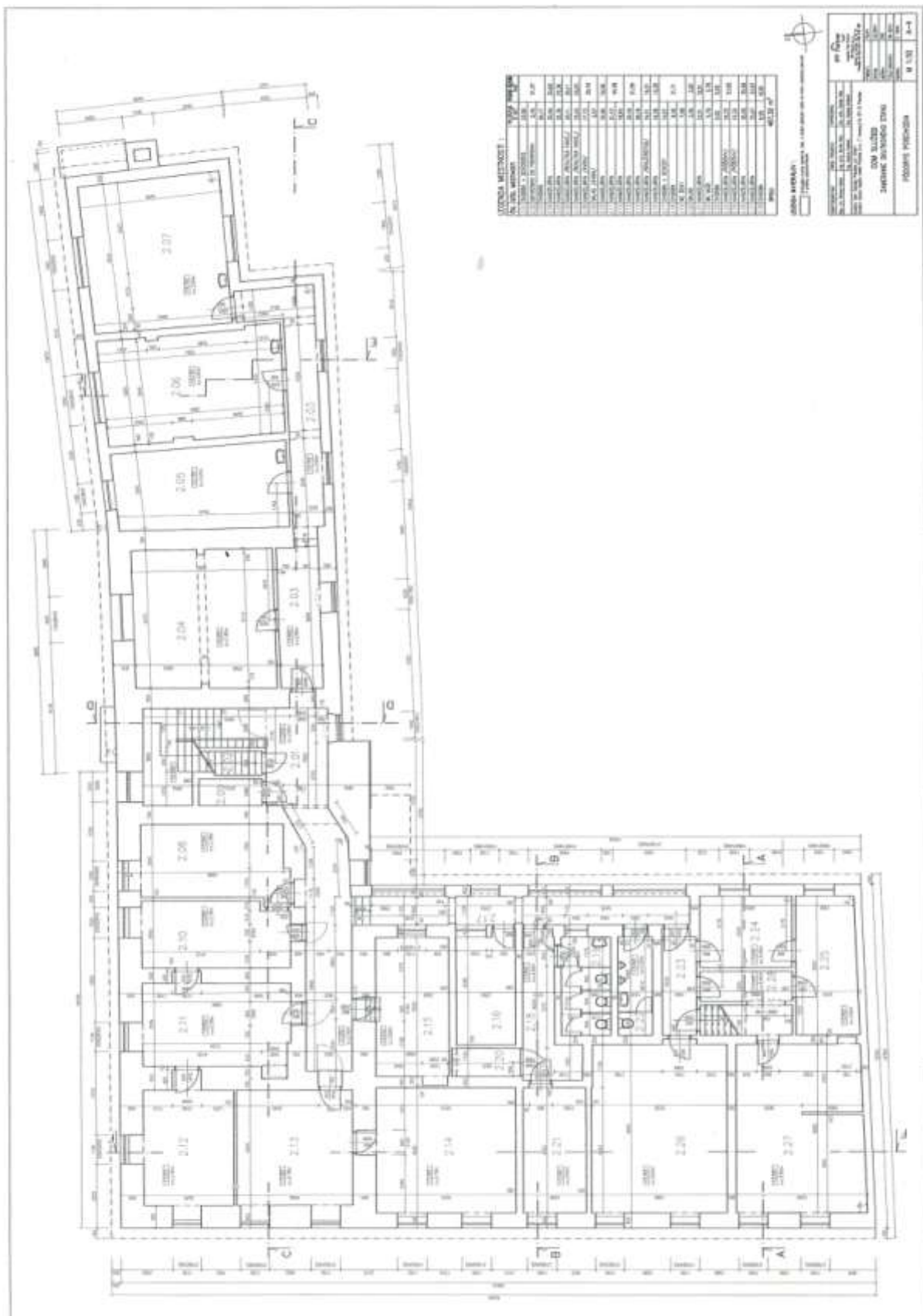
IV) PODROBNÉ ZAMERANIE NEHNUTEĽNOSTI

Zoznam príloh :

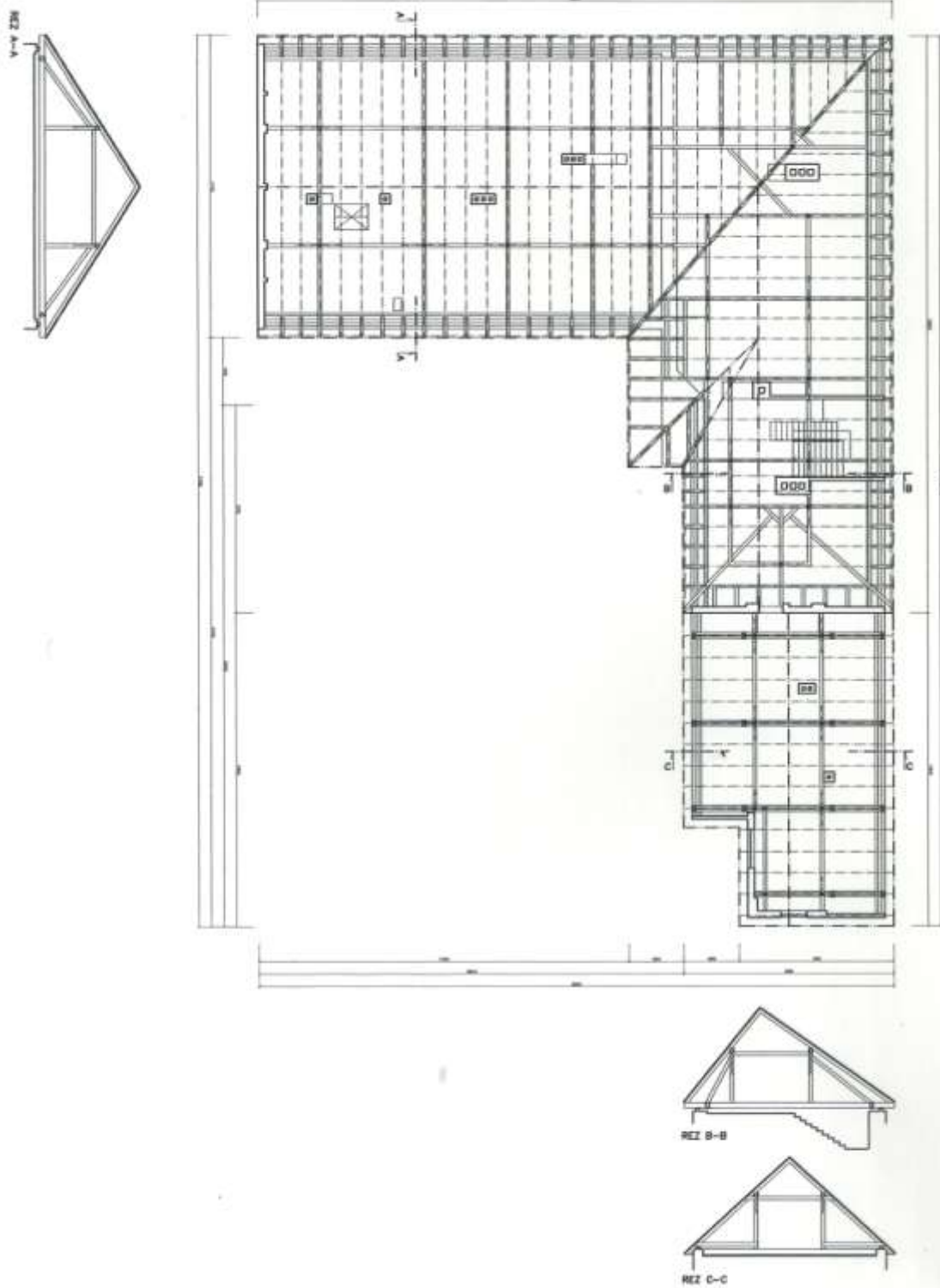
A 1 – Zameranie skutkového stavu – situácia	M 1 : 500
A 2 – Pôdorys suterénu	M 1 : 50
A 3 – Pôdorys prízemí	M 1 : 50
A 4 – Pôdorys poschodia	M 1 : 50
A 5 – Rez A-A, Rez B-B	M 1 : 50
A 6 – Rez C-C, Rez D-D	M 1 : 50
A 7 – Rez E-E, Rez F-F	M 1 : 50
A 8 - Pohľady	M 1 : 100
A 9 - Krov	M 1 : 50

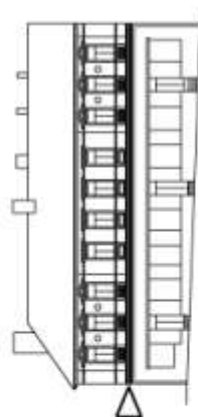
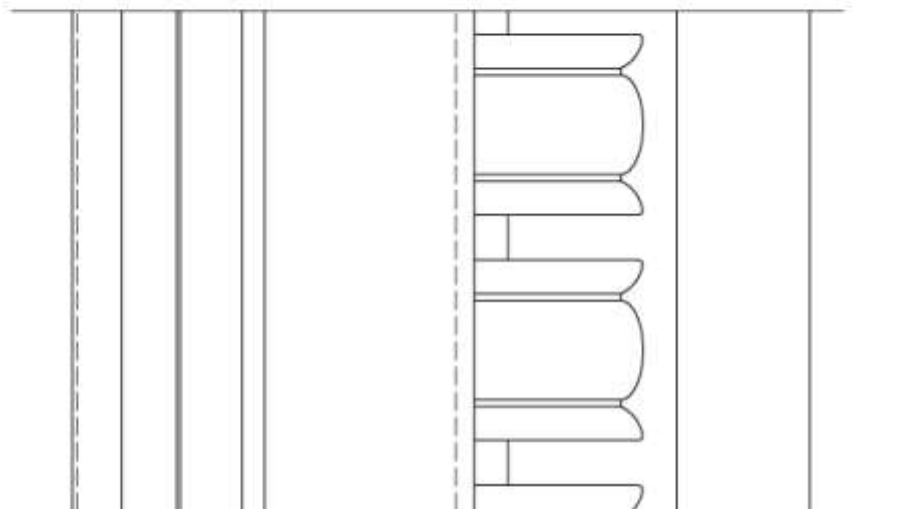
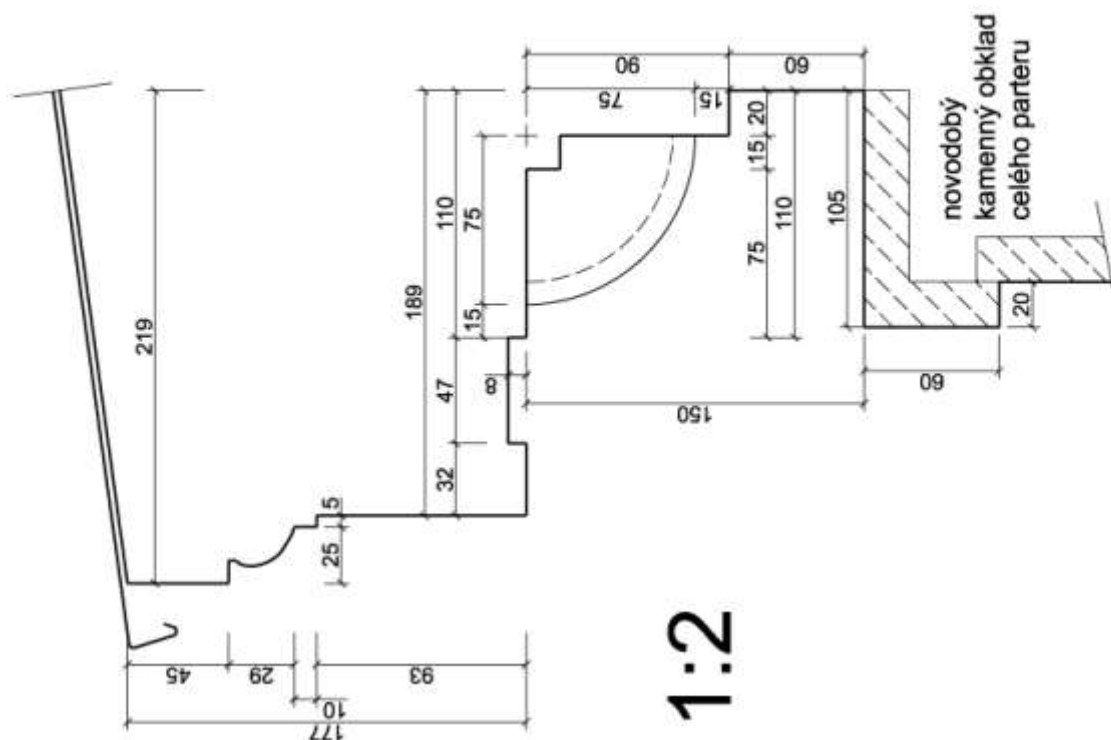
Zameranie detailov

D 1 - Detail kordónovej rímsy	M 1 : 2
D 2 – Detail balustrov	M 1 : 2 a 1 : 10
D 3 – Detail podokennej rímsy	M 1 : 2
D 4 – Detail šambrány okenného otvoru 2.NP	M 1 : 10
D 4a- Detail korunnej rímsy	M 1 : 5
D 4b- Detail nadokenného frontonu	M 1 : 5
D 5 - Detail štuky s vázou na vlyse	M 1 : 2
D 6 - Detail vázy atiky	M 1 : 5
D 7 – Schéma zostavenia štukových medailónov	
D 7a- Detail hornej časti štuky – Maskarón	M 1 : 2
D 7b- Detail štuky s anjelmi – typ A	M 1 : 2
D 7c- Detail štuky s anjelmi – typ B	M 1 : 2
D 7d- Detail spodnej časti štuky	M 1 : 2
D 8 – Detail kamenného portálu 1. PP	M 1 : 15
D 9 – Detail dvernej výplne 2.NP	M 1 : 10

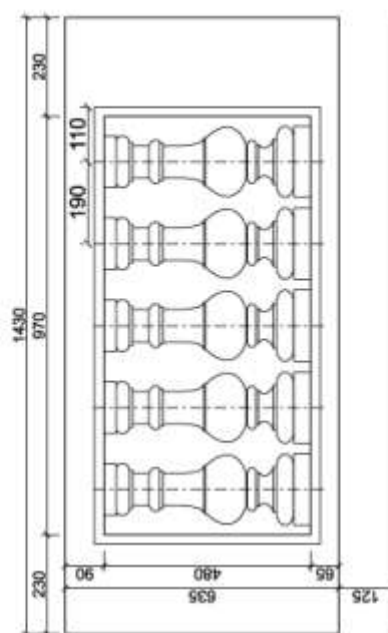
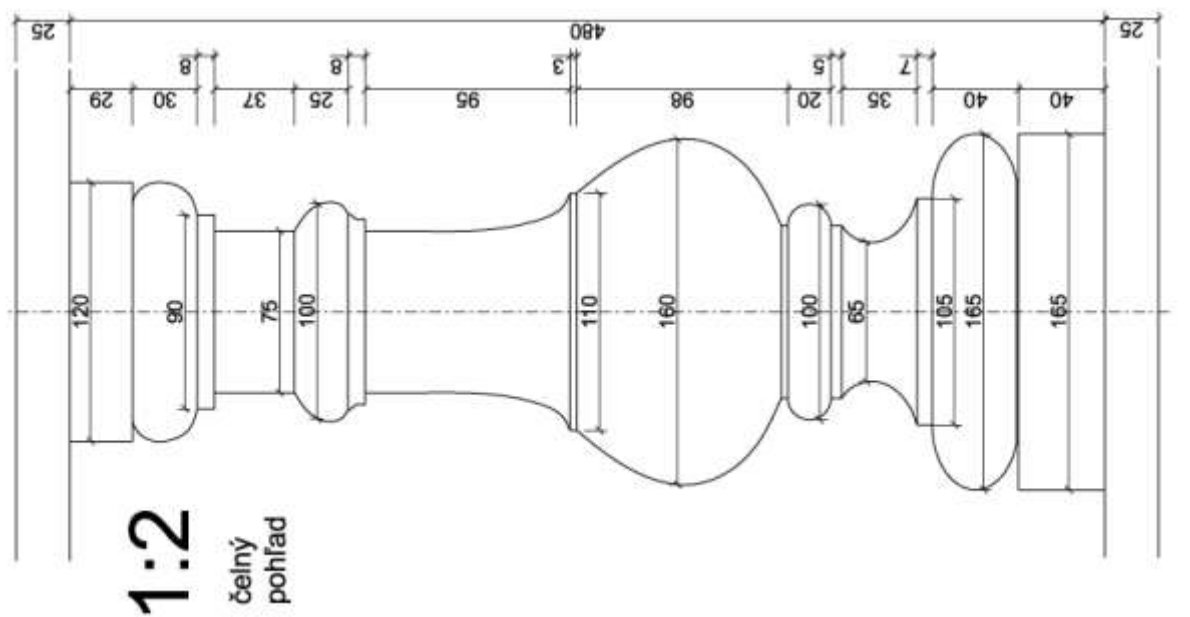

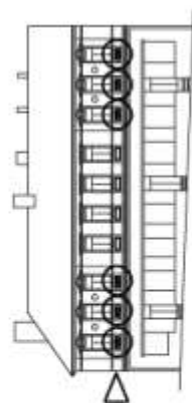

Zodpovedný projektant	Ing. arch. Zuzana Grúňová	Ing. arch. Zuzana Grúňová, PhD.
výpracoval	Ing. arch. Zuzana Grúňová	Štefáková 3178/14 010 07 Žilina
investor	Mesto Prievidza	mob: 0907 287 524
štádium	02/2014	datum
terazný AI	2	terazný AI
príloha	EXS	príloha
skupina	EXS	skupina
verzia	1,2	verzia
Význam	Detail kordónovej rímky	Stlačiť výkresu
		D1

profilácia nad vid'. detail D3
1:2 rez

1:10
čelný
pohľad

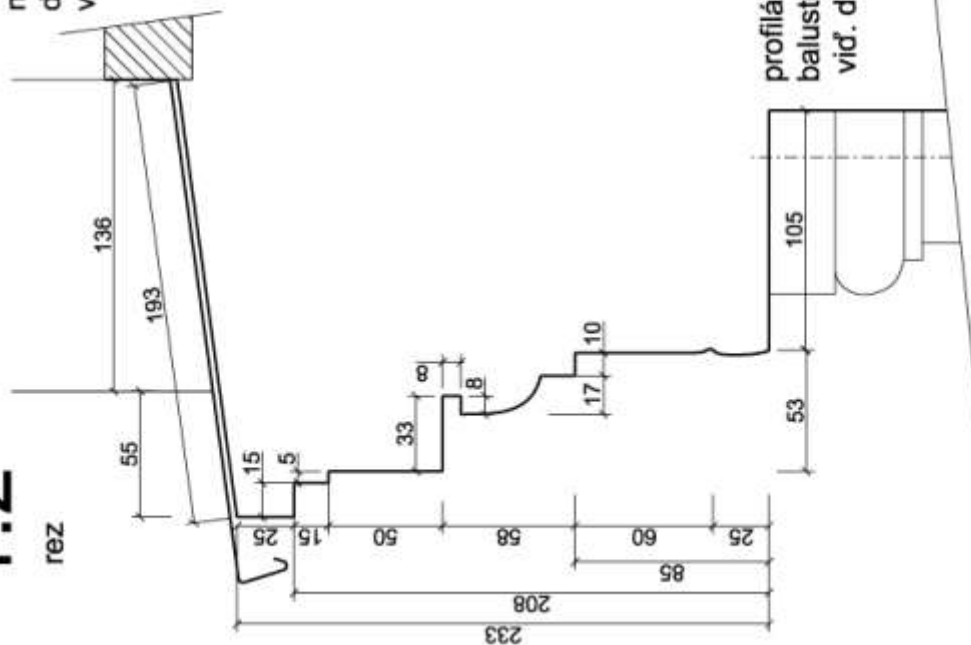

Zodpovedný projektant	Ing. arch. Zuzana Grúňová	Ing. arch. Zuzana Grúňová, PhD
Vypracoval	Ing. arch. Zuzana Grúňová	Revízia 31/8/14
Inventarizoval	Mesto Previdza	D10 07 Zna
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový	metr 0807 287 524
Užitím	02/2014	
Formálny A4	2	
príloha		
skupina	EXS	
veľkosť	1:2 a 1:10	
Výkres	Detail balustrôv	D2

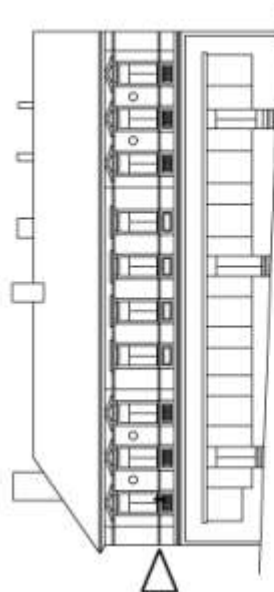
1:2

rez

novodobá
drevená okenná
výplň

profilácia kužeľiek
balustrády
viď. detail D2

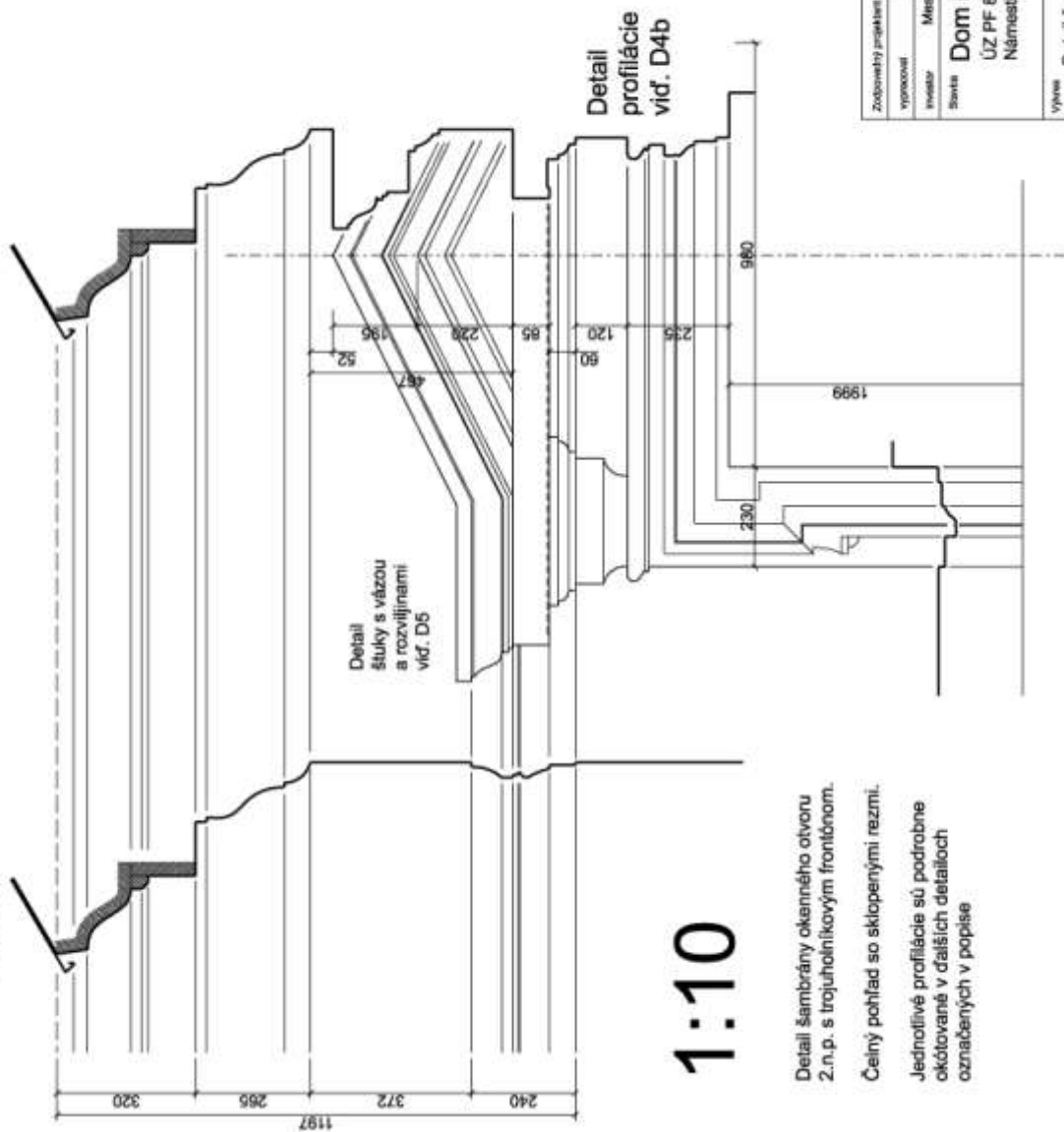

Zodpovedný projektant Ing. arch. Zuzana Grúňová		Ing. arch. Zuzana Grúňová, PhD.	
Výpracoval		Borová 3178/14	
Investor		010 07 Žilina	
Mesto Prievidza		model 0907 207 524	
Stavba	dátum	02/2014	
	formy A4	2	
	práca		
	skupina	EXS	
Výkres	metka	1:2	
	Štát výkresu		D3

Dom bytový, nárožný, schodiskový
Úz PF 881/0
Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1

Detail podokennej rímky

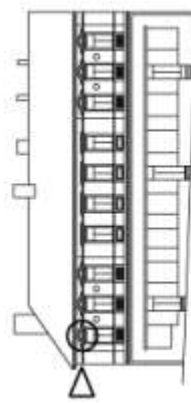
Detail profilácie
viď. D4a

Detail šambrány okenného otvoru
2.n.p. s trojuholníkovým frontónom.

Čelný pohľad so sklopenými rezmí.

Jednotlivé profilácie sú podrobne
okótované v ďalších detailoch
označených v popise

Zodpovedný projektant	Ing. arch. Zuzana Grňáková, PhD
vyrábateľ	Ing. arch. Zuzana Grňáková
investor	Mesto Prievidza
stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový
územný plán	ÚZ PF 881/0
parc. číslo	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1
výška	Detail šambrány okenného otvoru 2.n.p.
škála	1:10
číslo výkresu	D4

[illegible]

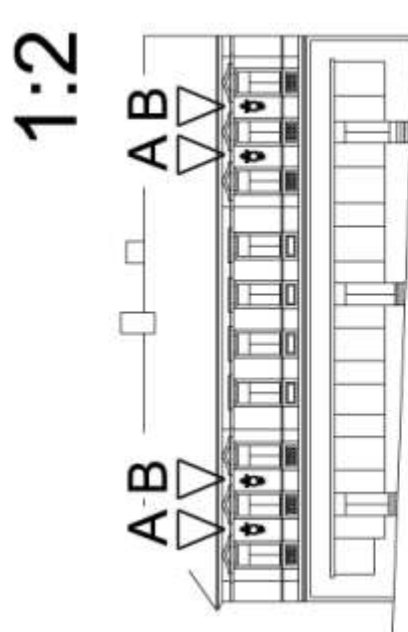
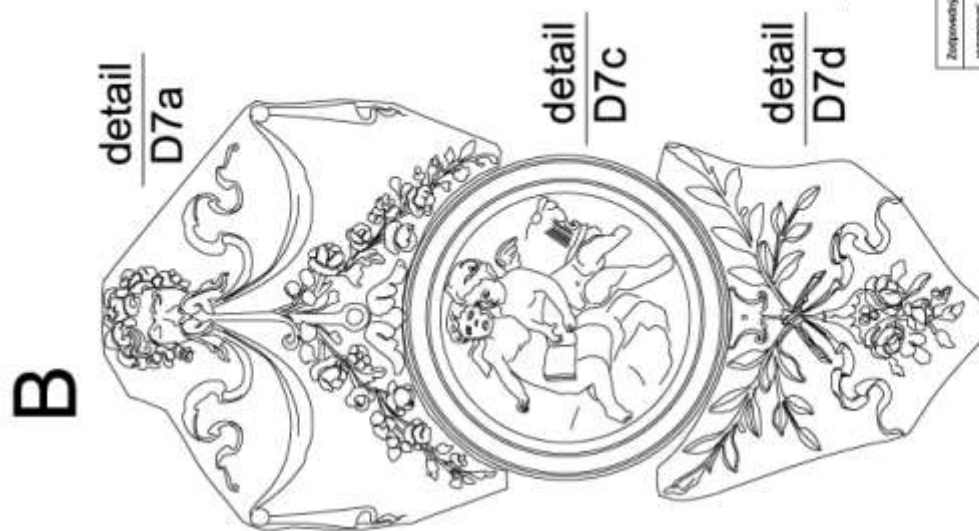
Zapovedný projektant	Ing. arch. Zuzana Gruňová
výrazník	Ing. arch. Zuzana Gruňová
investor	Mesto Prievidza
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1
Výnos	Detail nadokerného frontónu

Ing. arch. Zuzana Grifonová, PhD. Bovinec, 119/14 010 010 267 267 mobil 0907 297 524	dátum	02/2014
	korektúra A4	2
	príloha	
	započí	EXS
	miska	1:5
	Súla výkresu	D4b

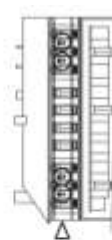
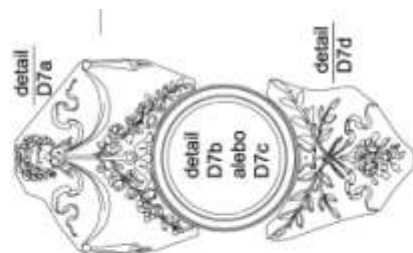
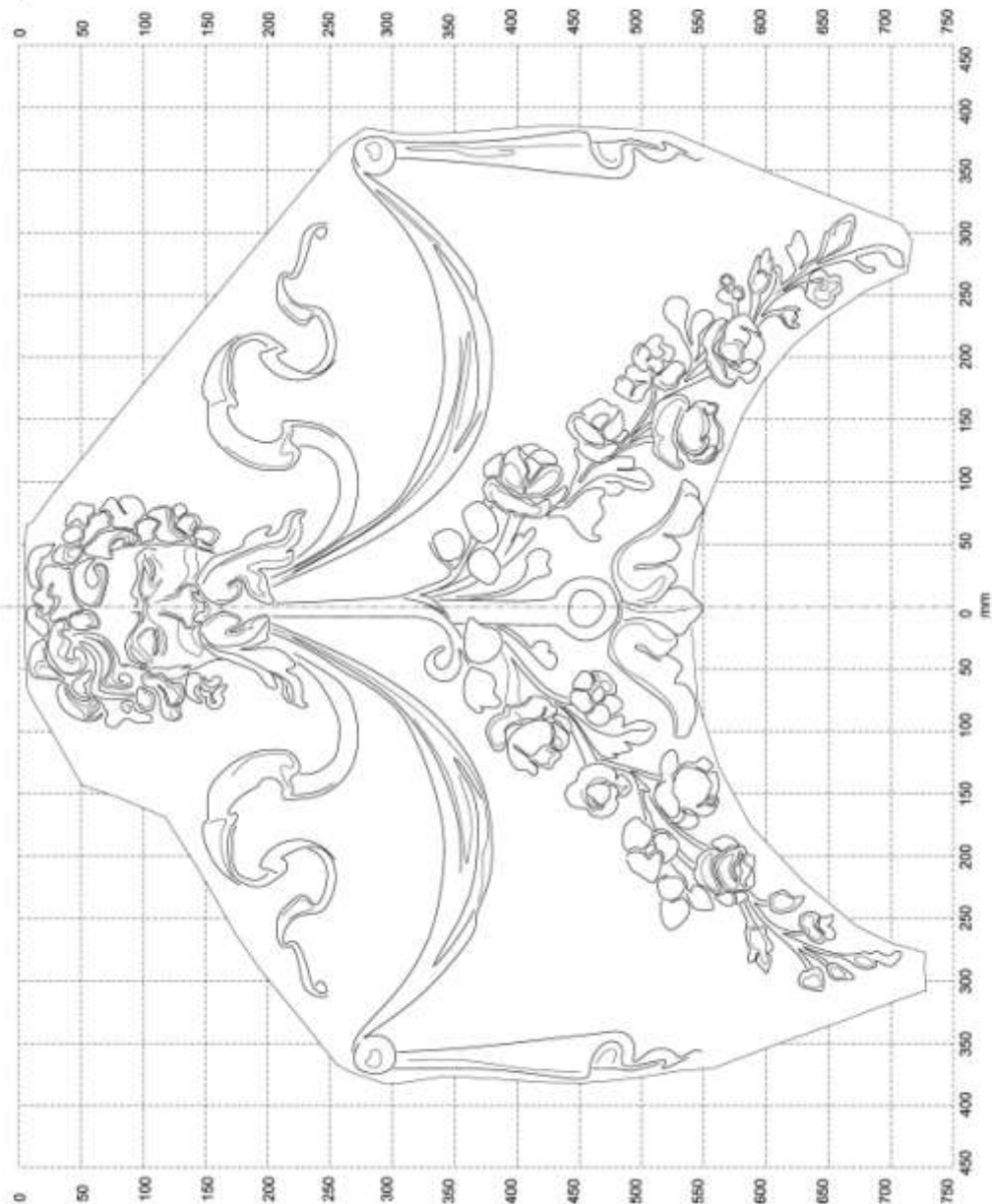
Stavba: Dom bytový, nárožný, schodiškový	
ÚZ PF 881/0	
Náměstí Slobody 13, Převláda, parc.č. 2118/1	
Výnos: Detail stěny a vstupu na výše karantén (římsy)	
Stavba:	Dom bytový, nárožný, schodiškový
ÚZ PF:	881/0
Náměstí Slobody:	13, Převláda, parc.č. 2118/1
Výnos:	Detail stěny a vstupu na výše karantén (římsy)
Stavba:	Dom bytový, nárožný, schodiškový
ÚZ PF:	881/0
Náměstí Slobody:	13, Převláda, parc.č. 2118/1
Výnos:	Detail stěny a vstupu na výše karantén (římsy)
Stavba:	Dom bytový, nárožný, schodiškový
ÚZ PF:	881/0
Náměstí Slobody:	13, Převláda, parc.č. 2118/1
Výnos:	Detail stěny a vstupu na výše karantén (římsy)

31

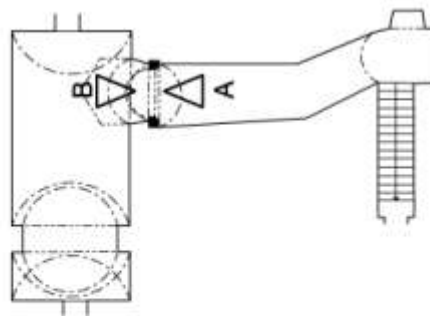
Zlepšovacie projekty Ing. arch. Zuzana Gruňová Ing. arch. Zuzana Gruňová výrazové investor Mesto Prievidza	Ing. arch. Zuzana Gruňová, PhD. Borová 3178/14 010 07 Žilina mobil 0907 297 524	dátum 02/2014 kresby A4 2 profília súčasti EXS meno dátum výkresu	D7
Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1			Schéma zoslabenia šlukových medailónov
Výkres			

1:2

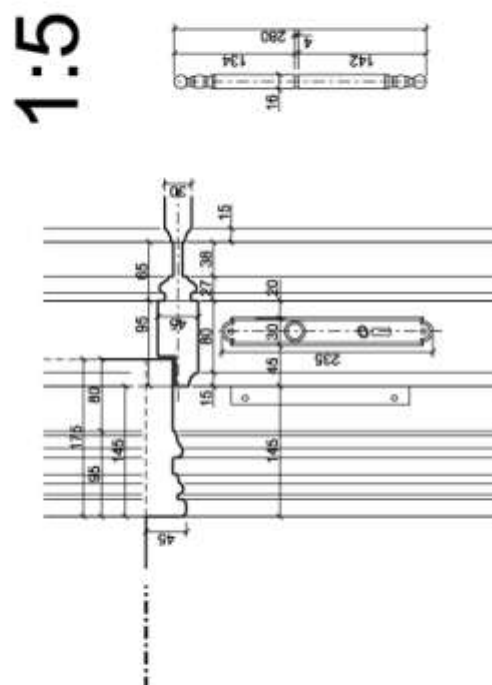
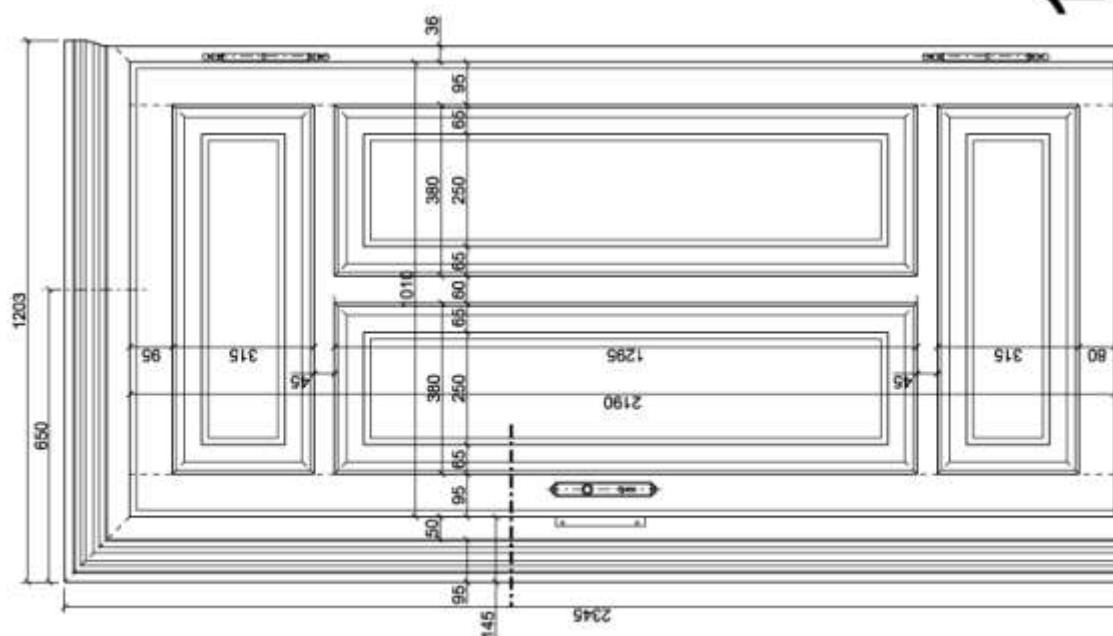

Architectural drawing: Ing. arch. Dušan Džupina	Project: Ing. arch. Dušan Džupina
Author: Dušan Džupina	Client: Dom bytový, národný, spoločný
Name: Dom bytový, národný, spoločný	Address: 02 01 0010
Location: Národné múzeum, 02 01 0010	Scale: 1:2
Project: 02 01 0010	Sheet: D7a
Scale: 1:2	Sheet: D7a

A Pohľad
zo strany
chodby

Zodpovedný projektant	Ing. arch. Zuzana Grúňová	Ing. arch. Zuzana Grúňová, PEG Borová 3176/4 910 07 Žilina mob. 0907 397 534
výpracoval	Ing. arch. Zuzana Grúňová	
investor	Mesto Prievidza	
Stanba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1	datum 02/2014
		formálny A4 2
		prárežia
		skupob
		EXS
Výkres	Detail kamenného portálu v 1.p.p	veľkosť 1:1
		D8

Zodpovedný projektant	Ing. arch. Zuzana Gruňová	Ing. arch. Zuzana Gruňová, PhD. Borová 3 178/14 010 37 Žilina mobil 0907 297 524
výkonný inžinier	Ing. arch. Zuzana Gruňová	
investor	Mesto Prievidza	
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 88/10 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1	datum 02/2014 kancelária 2 právkové EXS inšpekcia D9
Výkres	Detail dvornej výplne 2. n.p.	miesto 1:10 Drobné výkresy

V) OPIS KULTÚRNEJ PAMIATKY VRÁTANE JEJ TECHNICKÉHO STAVU

Situovanie:

Dom meštiansky je dvojkrídlový objekt s pôdorysom do tvaru písmena „L“ a je súčasťou zástavby východnej časti pravouhlého štvorhranného námestia - Námestia Slobody v Prievidzi, južne od blízkeho farského kostola.

Objekt je postavený ako nárožný, hlavnou západnou fasádou otočenou do Námestia Slobody, pričom z južnej strany sa naň napája radová zástavba námestia. Zachovalá východná časť námestia nie je priamočiara a zástavba domov má miestami ustupujúci charakter do vnútra parciel.

Dom je prístupný zo západnej strany – z námestia, zo severnej strany – z ulice T. Milkina a zásobovacou komunikáciu vedúcou do dvora na východnej strane z ulice Matice Slovenskej, ktorá je zároveň aj hlavnou cestnou komunikáciou v smere Prievidza – Martin, Žilina. Západné a východné krídlo meštianskeho domu vytvorili vnútorný dvor, ktorý slúži ako parkovisko a v jeho juhovýchodnej časti je umiestnená hospodárska budova. Dvor a východná fasáda severného krídla sú od ulice Matice Slovenskej oddelené zeleňou.

Objekt v súčasnosti slúži v úrovni 1. NP pre obchod a občiansku vybavenosť a v úrovni 2. NP je objekt toho času bez využitia.

Stavebno-historická charakteristika:

Typologický druh: meštiansky dom

Podlažnosť: dvojpodlažný, čiastočne podpivničený

Pôdorysná a dispozičná skladba:

Meštiansky dom je dvojpodlažný nárožný objekt na pôdoryse tvaru „L“, s malým suterénom v severnom krídle objektu. Hlavná 10- osová fasáda, čelná, smerom do námestia je otočená na západ. Západné aj severné krídlo mali pôvodne dvojtraktovú dispozíciu, dnes čiastočne zmenenú prestavbami. V severnom krídle objektu je dnes centrálne umiestnené schodisko na druhé podlažie, schodiskový priestor je prístupný vstupmi zo severnej fasády a vedľajším z dvorovej, južnej fasády.

Vedľajšie a zásobovacie vstupy sú umiestnené na západnej a severnej fasáde a na západnej dvorovej a severnej dvorovej fasáde.

OPIS KP:

SUTERÉN: Tvorí ho priestor obdĺžnikového pôdorysu, v smere sever – juh, zaklenutý valenou klenbou, ktorý sa zachoval zo staršej stavebnej etapy objektu, v časti severného krídla. Na severnej a južnej stene sú umiestnené vetracie otvory, z čoho len jeden, zo severnej strany je otvorený. V južnej časti /v 1/3 celkovej dĺžky klenby/ je klenba spevnená klenbovým pásom.

Suterén je prístupný priamym, jednoramenným betónovým schodiskom z 1. nadzemného podlažia /01.01/ a s obdĺžnikovým priestorom je spojený priamou chodbou zaklenutou valenou klenbou s klesajúcou vrcholnicou v súlade so spádom chodby. Na severnej stene schodiska je umiestnený vetrací otvor so segmentovým záklenkom. Podlahu tvorí naplavená zemina. Klenba suterénu je čiastočne omietnutá a murivo suterénu je kamenné. Medzi chodbou / 01.02 / a pivničným priestorom /01.03/ je východným smerom umiestnený kamenný portál s polkruhovým záklenkom, jednoducho profilovaný – obdĺžnik v priereze s jednou skosenou hranou.

PRÍZEMIE = 1.NP: Je dvojkřídlové, v pôdoryse do tvaru „L“. Obe krídla boli pôvodne dvojtraktové, v súčasnosti v dispozícii nastali menšie zmeny úpravami v 20. storočí. Staršia časť severného krídla je ukončená schodiskovým priestorom /1.34/ s prístupovou chodbou /1.32/, s podschodiskovým priestorom /1.33/ s hlavným vstupom na severnej fasáde. V priestore sa nachádza hlavné, dvojramenné, pravotočivé schodisko vedúce na 2. NP. Pod výstupným ramenom hlavného schodiska je z 1.n.p. jednoramenné priame schodisko do suterénu a z 2.n.p. vedie dvojramenné pravotočivé schodisko do krovu, obe uzatvorené od priestoru hlavného schodiska dvernými otvormi.

Západný trakt západného krídla je prístupný tromi vstupmi umiestnenými centrálnne medzi okennými otvormi – výkladmi na západnej, čelnej fasáde smerom do námestia, ktoré presvetľujú za sebou radené miestnosti západného traktu. Dvomi bočnými vstupmi je prístupný východný trakt západného krídla. Prvým, najjužnejším, vstupom z čelnej, západnej fasády sú prístupné priestory holičstva. Pôvodne celistvá najjužnejšia miestnosť západného traktu je rozdelená drevenou priečkou na dva priestory – čakáreň a holičstvo / 1.14 a 1.15/, ktorého podlaha je zvýšená o 2 schodiskové stupne. V južnej časti vznikol nový priestor obchodu /1.22/ vytvorený sadrokartónovou priečkou a presvetlený zo západnej, čelnej fasády jedným okenným otvorom.

Z čakárne sa vstupuje pravouhlým otvorom do miestnosti východného traktu, presvetlenej z východnej, dvorovej fasády dvomi osami okenných otvorov a rozdelenej drevenými priečkami na 4 priestory / 1.16 , 1.17, 1.18, 1.19 / – kuchynka, dve pracovne a komunikačný priestor, z ktorého sa vchádza do ďalšej miestnosti východného traktu /1.20/ cez jednokrídlové, nové drevené dvere. Táto miestnosť, ktorá slúži ako kancelária je prístupná bočným vstupom na východnej fasáde po stranách ktorého sa nachádzajú dva priečkami oddelené, vstavané priestory – WC na južnej strane/ 1.21/ a na severnej strane / 1.13/. Oba priestory sú presvetlené jednou okennou osou z východnej, dvorovej fasády a prístupné z priestoru skladu jednokrídlovými, novými drevenými dverami. Stropy holičstva sú rovné, znížené plastovým podhlľadom a podlahy sú pokryté PVC. Jedine strop v miestnosti 1.20 je pôvodný, vysoký, s fabionom.

Druhým vstupom (zhruba v strednej osi čelnej, západnej fasády do námestia) sa vstupuje do priestorov kaviarne, ktorej miestnosť západného traktu je rozdelená priečkami na dva priestory odbytovej časti prevádzky v západnej časti / 1.06, 1.07 /a na ďalší priestor /1.08/, cez ktorý sa vstupuje do priestorov východného traktu cez pravouhlý otvor bez dverovej výplne. Miestnosť, slúžiaca ako kaviareň /1.10/, je prístupná zo západnej strany /z miestnosti 1.08/ a tiež bočným vstupom z východnej, dvorovej fasády, nie je presvetlená. V nej je vstavané a z nej je prístupné nové WC /1.13/, presvetlené jednou okennou osou vo východnej, dvorovej fasáde. Cez otvor v severnej stene je prístupná kuchyňa /1.09/, na ktorej východnú stenu sa napájajú priečkami vstavané WC /1.11 a 1.12/, tiež prístupné cez severnú stenu miestnosti 1.10. WC sú osvetlené jednou okennou osou na východnej, dvorovej fasáde. Stropy a steny celej prevádzky kaviarne / miestnosti č. 1.06-1.13/ sú obložené sadrokartónom, podlahy sú pokryté PVC a keramickou dlažbou.

Tretím vstupom na západnej fasáde (najsevernejším) je prístupné kvetinárstvo s tromi priestormi. Prvým je miestnosť v severozápadnom nároží stavby /1.01/, ktorá má rozsah cez oba trakty dispozície príľahlého severného krídla. Z nej sú prístupné ďalšie priestory predajne, radené za sebou smerom na východ v severnom krídle meštianskeho domu. Miestnosť v nároží /1.01/ s rovným stropom má v severnej stene a v protiľahlej južnej stene niky so zošíkmeným ostiením a segmentovým záklenkom, presvetlená je cez výkladce v čelnej, západnej fasáde. S miestnosťami severného krídla je miestnosť 1.01 spojená otvorom (vo východnej stene) s vloženou drevenou rampou, ktorá vyrovnáva výškový rozdiel vyššie položených podláh severného krídla.

Severné dvojtraktové krídlo sa skladá zo staršej západnej časti a východnej časti - dostavby z 20. storočia. V staršej časti je umiestnený priestor hlavného vstupu so schodiskom. V tomto priestore sa stretávajú všetky vertikálne komunikácie stavby – hlavné schodisko z 1.n.p. na 2.n.p., vstup do schodiska do suterénu a na 2.n.p. vstup do schodiska do krovu. Dvojkrídlými dverami na severnej fasáde meštianskeho domu sa vstupuje do vstupnej chodby /1.32/. V chodbe 1.32 je prístupná (otvorom s dvojkrídlými drevenými dverami) hneď pri severnej fasáde umiestnená bývalá vrátnica /1.33/, malý priestor bez presvetlenia. Chodba sa v južnej časti pravouhlo zalamuje smerom na západ a pokračuje za dverným otvorom v západnej stene s jednokrídlými, novými drevenými dverami ako chodba južného traktu severného krídla /1.04/. Na západnej strane chodby 1.32 je umiestnené dvojramenné, pravotočivé, betónové schodisko /1.34/ s kovovým zábradlím vedúce na 2.NP a naň nadväzuje v podeste na 2.n.p. /2.01/ dverným otvorom prístupné dvojramenné, pravotočivé schodisko do krovu /2.02/. Pod výstupným ramenom hlavného schodiska 1.34 sa cez jednokrídlé, drevené dvere vo vrchnej časti s preskleným okienkom a mrežou vstupuje do priestoru jednoramenného priameho schodiska do suterénu. Na východnej strane chodby 1.32 sa otvorom s dvojkrídlými, drevenými novými dverami vstupuje do poslednej, najvýchodnejšej miestnosti staršej časti severného krídla meštianskeho domu /1.23/. Tento otvor je však z východnej strany zamurovaný plnou, pálenou tehlou, a tak je od priestoru schodiska oddelená samostatná prevádzka cestovnej kancelárie v miestnosti 1.23.

Staršia dvojtraktová dispozícia severného krídla je v časti západne od priestoru hlavného schodiska 1.32 a chodby 1.34 využívaná ako kvetinárstvo. Cez bočný vstup zo schodiskového priestoru /1.32/ sa vstupuje do južného traktu severného krídla. Ten tvorí južná chodba /1.04/ s rovným stropom, otvorená na severnej strane do severných miestností severného krídla. Z južnej strany je chodba presvetlená jedným okenným otvorom, vedúcim na dvorovú, južnú fasádu. Na južnej stene chodby 1.04 je segmentovo zaklenutá nika a vedľa, západnejšie, dverný otvor s jednokrídlými drevenými dverami do priestoru hygienických zariadení 1.05, ktoré sú súčasťou západného krídla. V dvernom otvore medzi chodbou 1.04 a priestorom 1.05 je jeden výškový stupeň. Hygienické zázemie 1.05 je rozdelená vstavanými, novými priečkami na dve WC, sprchu a celá miestnosť je presvetlená jednou okennou osou na východnej, dvorovej fasáde. Miestnosti severného traktu /1.02, 1.03/ sú navzájom priechodné, osvetlené dvoma okennými osami a majú drevené podlahy. Z nárožnej miestnosti 1.01 je miestnosť 1.02 prístupná už spomínaným otvorom s vloženou drevenou rampou a druhý prístup do

miestností 1.02 a 1.02 tvoria otvory do chodby 1.04 v južnom trakte. Východná miestnosť /1.03/ je zaklenutá valenou klenbou s jednou dvojicou styčných výsečí a vo východnej stene je segmentový záklenok, presvetlená je jednou okennou osou v severnej fasáde. Pravidelným otvorom v západnej stene sa vstupuje do miestnosti /1.02/ zaklenutej valenou klenbou s dvomi dvojicami styčných výsečí. Z miestnosti 1.02 vedie v južnej stene dverný otvor s dvojkrídlovými, kazetovými, drevenými dverami do južnej chodby 1.04.

Východná, novšia časť severného krídla má zvýšenú niveletu podlahy o 75 cm oproti staršej časti severného krídla. Nachádza sa v nej prevádzka cukrárne (miestnosti 1.24 až 1.30) a kotolňa /1.31/. Prevádzka cukrárne je prístupná zo severnej fasády dverným otvorom do miestnosti 1.25 – pred fasádou predsadené polygonálne nové exteriérové schodisko vyrovnáva výškový rozdiel. Prevádzku tvoria dve väčšie miestnosti severného traktu /1.25 a 1.24/, dve väčšie miestnosti južného traktu /1.26 a 1.29/. Medzi miestnosťami južného traktu sú dodatočne tenkými priečkami utilitárne vstavané hygienické zariadenia /1.27, 1.28 a 1.30/. Do wc zamestnanci 1.29 vedie aj vstup z dvorovej, južnej fasády s exteriérovým predsadeným betónovým priamym schodiskom. Všetky miestnosti majú rovné stropy, nášľapná vrstva podlahy je PVC alebo keramická dlažba. Posledná miestnosť severného krídla – kotolňa 1.31 – je prístupná z južnej fasády, z vnútorného dvora. Je presvetlená dvomi okennými osami na severnej a južnej fasáde. Pred východnú fasádu severného krídla je na konci predstavaný komín a malý, z exteriéru prístupný priestor merania a regulácie plynu /1.36/.

POSCHODIE = 2.NP:

Je prístupné dvojramenným schodiskom /1.34/ v severnom krídle, ktoré pokračuje ako schodisko /2.02/ do podkrovia. Miestnosti majú rovné sadrokartónom znižované stropy, sú prístupné jednokrídlovými, novými drevenými dverami a sú momentálne nevyužívané.

Dispozícia v severnom krídle a miestnosť v severozápadnom nároží (delená priečkou na 2.12 a 2.13) rešpektuje dvojtraktové delenie 1.n.p. Južná časť západného traktu je delená menej čitateľne, no vo väčšine rozsahu pôdorysu na tri trakty – miestnosti pri západnej, čelnej fasáde, ďalej zvyčajne obslužné, pomocné, menšie priestory smerom k východnej, dvorovej fasáde, vrátane nových, vstavaných hygienických zariadení a napokon tretím traktom, východným, je úzka chodba popri dvorovej východnej fasáde.

Trojtraktová dispozícia západného krídla je v južnej časti tvorená chodbovým východným traktom /2.17 a príslušné časti chodby/, prístupným troma vyrovnávajúcimi schodiskovými stupňami z vyššie položenej chodby

/2.01/ – južného traktu severného krídla. Východný chodbový trakt /2.17/ má rovný strop a keramickú dlažbu a je osvetlený 4 okennými osami-presklenými stenami na východnej, dvorovej fasáde. Otvormi v západnej stene chodby je prístupný stredný a západný trakt západného krídla, ktorých miestnosti sú radené za sebou, so samostatnými vstupmi.

Prvá, najsevernejšia, miestnosť stredného traktu, kancelária /2.15/, je prístupná zo severnej strany tromi stupňami a jednokrídlovými dverami vedúcimi z chodbového traktu severného krídla /2.01/ a je presvetlená jednou okennou osou z chodbového traktu západného krídla. Má vysoký strop s fabionom a drevenú podlahu, v západnej stene je nika.

Z chodby 2.17 je prístupná aj za ňou južnejšie nasledujúca kancelária /2.16/, presvetlená jednou okennou a dverovou osou z východnej strany - z chodby 2.17. Ďalej sú z chodbového traktu prístupné dve krátke, priečne cez západné krídlo smerujúce chodby /2.18, 2.23/ spájajúce východný trakt s miestnosťami západného traktu. Stropy sú tu vysoké s fabionom. Medzi chodbami 2.18 a 2.23 sú utilitárne vstavané hygienické zariadenia - WC muži /2.19/, ženy /2.22/, rozdelené drevenými priečkami na predsieň a záchody.

Záver západného krídla tvoria tri za sebou radené miestnosti, a to od smerom od severu 2.21, 2.26 a najjužnejšie 2.27. Najsevernejšia miestnosť 2.21 je prístupná z priečne vedúcej spojovacej chodby 2.18, je presvetlená jednou okennou osou. Južnejšie priliehajúca kancelária / 2.26/ je osvetlená dvomi okennými osami z čelnej, západnej fasády a je prístupná z priečne vedúcej spojovacej chodby 2.23. Najjužnejšia miestnosť západného traktu západného krídla 2.27 je prístupná cez spojovaciu chodbu 2.23 popod rameno jednoramenného, priameho, dreveného schodiska do krovu. Toto schodisko vedie z južnej steny spojovacej chodby 2.23, prístupné je cez dverný otvor so segmentovým záklenkom s jednokrídlovými drevenými dverami. Južný záver západného krídla tvoria miestnosti 2.28 v strednom trakte a dve miestnosti 2.24 a 2.25, ktoré vznikli utilitárnym predelením pôvodne väčšieho priestoru, ktorého súčasťou bolo aj zmieňované schodisko do krovu.

Pri západnej fasáde sú v západnom trakte radené vedľa seba ešte tri miestnosti 2.12, 2.13 a 2.14, pričom 2.12 a 2.13 vznikli predelením veľkej nárožnej miestnosti (pôdorysným rozsahom totožnej s miestnosťou v severozápadnom nároží priamo pod ňou na 1.n.p. /1.01/) tenkou priečkou. Z chodby južného traktu severného krídla 2.01 je prístupná kancelária 2.13, presvetlená dvojicou okenných otvorov na západnú, čelnú fasádu. Otvorom s jednokrídlovými dverami v južnej stene je prístupná južnejšie ležiaca miestnosť 2.14, taktiež presvetlená dvomi okennými osami na západnú,

čelnú fasádu. Miestnosť 2.12 v severozápadnom nároží stavby je prístupná dverným otvorom vo východnej stene cez miestnosti severného traktu severného krídla, nie je prepojená s miestnosťou 2.13. Náročná miestnosť 2.12 je osvetlená jednou okennou osou zo západnej, čelnej fasády a jednou okennou osou zo severnej fasády.

Dvojtraktové severné krídlo sa skladá zo staršej západnej časti a východnej časti - dostavby z polovice 20. storočia, dispozičné schéma je totožná s miestnosťami na 1.n.p.

Schodiskový priestor /2.01/ je presvetlený jednou okennou osou na južnej stene, na severnej stene je vstup do schodiska do krovu 2.02 uzatvorený jednokrídlovými, drevenými staršími dverami a vedľa neho skladový priestor /2.09/ bez presvetlenia. Otvorom v západnej stene bez výplne priestor pokračuje ako južný chodbový trakt severného krídla. Staršia dvojtraktová dispozícia severného krídla sa skladá z chodbového južného traktu /2.01/, z ktorého sú prístupné miestnosti severného traktu severného krídla 2.11, 2.10 a 2.08. Najzápadnejšia miestnosť 2.11 má v západnej stene dverný otvor do náročnej miestnosti 2.12 a južnejšie jednu niku, presvetľuje ju okenný otvor na severnú fasádu, na južnej stene má dverný otvor do chodby 2.01 a na východnej stene dverný otvor do priliehajúcej miestnosti 2.10. Miestnosť 2.10 a 2.08 pôvodne tvorili jednu väčšiu miestnosť, v súčasnosti sú predelené priečkou s dverným otvorom. Miestnosť 2.10 je prístupná z južnej strany z chodby 2.01, v západnej stene vedie dverný otvor do miestnosti 2.11, vo východnej stene otvor do 2.08 a presvetľuje ju jeden okenný otvor na severnú fasádu. Miestnosť 2.08 je prístupná z chodby 2.01 a spojená dverami z miestnosťou 2.10, má jeden okenný otvor na severnú fasádu.

Západne od schodiskového priestoru s chodbou 2.01 je posledná, navýchodnejšia miestnosť staršej časti severného traktu, v súčasnosti predelená priečkou na dve časti – úzku chodbu 2.03 pozdĺž južnej, dvorovej fasády severného krídla, vedúcu ďalej východným smerom do novšej prístavby a priestor 2.04 pri severnej fasáde. Miestnosť 2.04 je plochostropá so sadrokartonovým podhlľadom, presvetlená jednou okennou osou v severnej fasáde, podlaha je PVC.

Z chodby, južného traktu severného krídla 2.03 sú prístupné vedľa seba pozdĺž severnej fasády radené miestnosti 2.05, 2.06 a 2.07, ktoré sú plochostropé, nášľapná vrstva podlahy PVC. Miestnosti 2.05 a 2.06 sú presvetlené jednou okennou osou zo severnej fasády, 2.07 má jeden okenný otvor na severnú a jeden na južnú fasádu. V chodbe 2.03 je výškový rozdiel podláh staršej časti a prístavby (20 cm) vyriešený 2 schodiskovými stupňami.

KROV:

Krov je drevený, krokrový. Staticky ide o dve rôzne schémy konštrukcií – staršiu vešadlovú a novú stojatú stolicu s klieštinami nad prístavbou.

Nad západným krídlom a staršou časťou severného krídla ide o schému dvojitého vešadla so stĺpikmi laterálnych stojatých stolíc podporených šikmými vzperami. Väzný trám plných väzieb je podvesený na stĺpiky a zachytený tesárskymi skobami - kramľami. Rozpera vešadla, stĺpiky do väzníc a pásiky stabilizujúce stĺpiky s väznicou sú navzájom čapované. V prázdnych väzbách sú väzné trámy skrátené a tieto krátčatá sú čapované do výmeny medzi väznými trámami plných väzieb. Krokvy sú čapované do väzných trámov, resp. krátčat, väzný trám, resp. krátčatá sú kámpované na pomúrnicu. Na skresané zhlavia väzných trámov je naklincovaná drevená fabiónová časť korunnej rímsy fasád (fošny sú z exteriéru omietnuté). Krov nad západným krídlom je symetrický, nad staršou časťou severného krídla vešadlo pokračuje s asymetrickým sklonom strešných rovín tak, aby bola dodržaná rovnaká výška hrebeňa, pričom severná strana je strmšia. Väzby sú číslované na severnej strane rímskymi číslami, záseky sekerou. Južná strana má pridanú šikmú kontramarku /. Iné značky neboli pozorované. Prvky krovu sú pílené. Krytina je pozinkovaná pásová, plechová s červeným náterom v exteriéri. Vešadlový krov má niektoré archaickejšie riešenia tesárskych spojov – čapovanie krokiev do väzných trámov namiesto ich osedlania, rovnako použitá statická schéma umožňuje datovať krovovú konštrukciu do obdobia prelomu 19. a 20. storočia, pričom časť prvkov je novších, spájaných priemyselnými klinecami.

Nad prístavbou je oveľa novší krov z 20. stor., už riešený ako klieštinový so stojatou stolicou.

V priestore krovu západného krídla je 5 murovaných komínových telies a v severnom krídle 3 komínové telesá.

HLAVNÁ ZÁPADNÁ FASÁDA:

Hlavná západná fasáda smerom do námestia je dvojpodlažná, 10-osová, ukončená sedlovou strechou, parter kopíruje terén námestia, klesajúci smerom na juh.

Fasáda je horizontálne členená priebežnou kordónovou rímsou, nad ňou priebežnou podokennou a nadokennou rímsou a je ukončená korunnou rímsou. Prvé nadzemné podlažie má kamenný obklad z platní, s kamennou obrubou po obvode a je členené horizontálnym pásom presklených drevených výkladov a tromi vstupmi do prevádzok s exteriérovými schodiskami

vtiahnutými za líc fasády do vnútra pôdorysu. Vstupy sú zasunuté hlbšie do hmoty objektu, tvorené dvojkrídlovými, drevenými, presklenými dverami. Druhé nadzemné podlažie je vertikálne rozdelené dvomi veľmi plytkými rizalitmi (predsadenými len cca 50 – 80 mm, t.j. v hrúbke omietky) po stranách fasády s tromi okennými osami každý a medzi nimi sú v mierne ustúpenej ploche fasády umiestnené ďalšie 4 okenné osi. Okenné osi 2. nadzemného podlažia korešpondujú s okennými a dvernými osami prízemia.

Pravouhlé okenné otvory sú riešené v celej ploche fasády rovnako. Okenné výplne sú novodobé, drevené, delené priečnikom v tvare „T“, v dolnej časti 2-krídlové, dvojité, dnu otváracé. Okenný otvor je rámovaný omietkovou šambránou, obehajúca lišta je profilovaná, v hornej časti s ušami s naznačenými kvapkami. V parapete šambrána končí mierne vystupujúcim soklíkom, hladkým, jednoduchým – v niektorých okenných osiach je sčasti, či celkom degradovaný a len provizórne opravený zahladením do roviny šambrány. V suprafenestre je trojuholníkový frontón, prepojený so šambránou dvojicou jednoduchých hlavíc. Frontón (tvorený predsadeným tehlovým murivom) je bohato profilovaný, razantne vystupujúci a jeho profilácia v hornej časti nadväzuje na profiláciu spodného pásu korunnej rímsy. V ploche vlysu (vo rozsahu výšky frontónu) sú vkladané do omietky štukové prvky s rastlinným ornamentom – motív vázy v strednej osi štuky a z nej vystupujúce rozviliny skvetmi. Štukové prvky sú zachytávané o hmotu fasády kovanými aj priemyselnými klincami. Korunná rímsa je čiastočne omietková, čiastočne je tvorená drevenými fošnami, klincovanými na zhlavia väzných trávov krovu. Drevené časti, vrátane podbýjania sú opatrené náterom, omietka v nižších častiach profilácie je nahodená na rákos. V parapete okien je zahĺbené zrkadlo s 5 balustrami – kuželky vystupujú len $\frac{3}{4}$ prierezu pred plochu zrkadla. Kordónová rímsa je v súčasnosti tesne nad horným okrajom kamenného obkladu, je oplechovaná, pod vystupujúcou bohatou profiláciou je štylizovaný perlovcový pás.

V priestore medzi okennými osami od severu 1. - 2. a tiež 8. - 9. osi je osadená zostava štukových prvkov s medailónom s motívom dvojice anjelov hrajúcich na lutne (typ A), druhá zostava štúk s medailónom s motívom dvojice spievajúcich anjelov (typ B) je medzi od severu 2. - 3. a tiež 9. - 10. okennými osami. Oba typy zostáv štukových prvkov sú tvorené: 1. horným prvkom s motívom mužského maskarónu v strednej osi a po stranách s dvojicou stužiek a rozkvitnutých stoniek ruží., 2. kruhovým medailónom s profilovanou lištou dookola s reliéfom postáv anjelov – typ A a B sa líšia len týmito motívmi v medailónoch, horná a dolná časť zostavy je rovnaká a napokon 3. dolný prvok obsahuje motív prekřížených olivových ratolestí, zviazaných stužkou, pod ktorými je kytička s ruží.

Centrálne na fasáde na 2. NP sa v omietke nachádza obtlačok s otvormi pre uchytenie – pravdepodobne tu bol umiestnený erb. ?

Nad rovinou strechy je 5 murovaných komínových telies.

Kamenný obklad fasády je sivo- okrový, plochy fasád sú v lomenej bielej farebnosti, predstupujúce prvky tektoniky ako rímsy, frontóny, balustrády sú okrové.

BOČNÁ SEVERNÁ FASÁDA: Fasáda je dvojpodlažná, viac - osová, ukončená sedlovou strechou. Fasáda je hladká, členená v spodnej časti vystupujúcim soklom z betónového obkladu , ktorý smerom na východ uskakovane stúpa a je ukončená korunnou rímou. Fasáda v časti 1. nadzemného podlažia je 7- osová. Prvá a druhá okenná os smerom od západnej fasády je tvorená dreveným, dvojitém, dvojkrídlovým a druhá os 4- krídlovým oknom s novými kovovými mrežami. Ďalšiu os tvoria dvojkrídlové drevené dvere bočného vstupu, presklený drevený výklad s jednokrídlovými presklenenými dverami do kancelárie , dve 2- krídlové, drevené, dvojité okná, drevené jednokrídlové presklenené dvere s predsadenými 3 schodiskovými stupňami do predajne krbov a dvojkrídlové, drevené, dvojité okno. Nad okennými a dvernými osami prízemí sú umiestnené okenné osi 2. nadzemného podlažia, ktoré je 9- osová. Prvé 4 – okenné otvory od západnej fasády sú drevené, v tvare „T“, 2- krídlové, dvojité, dnu otváracie, kde prvé vytvára samostatnú okennú os a nad druhou okennou osou prízemí sú dve okenné osi 2. NP. Nad bočným vstupom je excentricky smerom na západ posunutý obdĺžnikový sklobetónový otvor a ostatné 4 okenné otvory sú 2- krídlové, drevené, dvojité okná. Nad rovinou strechy sú 3 murované komínové telesá. Fasáda je vo farebnosti lomenej bielej a v strednej časti medzi oknami 1. a 2. NP sú umiestnené reklamné tabule.

ZADNÁ VÝCHODNÁ FASÁDA: Fasáda je dvojpodlažná ukončená štítom sedlovej strechy. Tvorí ju stena severného krídla meštianskeho domu, kde hmota severného traktu je predsunutá oproti hmote chodbového traktu a kde na južnej strane vystupuje hmota chodbového traktu staršej časti severného krídla. Z južnej strany sa na hmotu severného krídla napája hmota západného krídla so západnou dvorovou fasádou ukončená sedlovou strechou. Fasáda je hladká v štíte s centrálne umiestneným dreveným, dvojkrídlovým oknom presvetľujúcim krov a vertikálne členená predstavaným komínovým telesom ku ktorému je v severnej časti prízemí pristavaná murovaná elektrická skriňa s plochou, plechom pokrytou strechou. Zasunutá hmota chodbového traktu v 2. NP presahuje ponad a je v južnej časti fasády

podoprená murovaným stĺpom štvorcového pôdorysu. Fasáda je vo farebnosti lomenej bielej.

ZÁPADNÁ DVOROVÁ FASÁDA: Fasáda je dvojpodlažná, viac - osová, ukončená sedlovou strechou. K hmote západného krídla sa zo severnej strany napája hmota severného krídla. Fasáda je hladká, v časti 1. nadzemného podlažia členená 9- timi okennými osami. Prvá a druhá okenná os smerom od juhu je tvorená dreveným, dvojitém, 3- krídlovým oknom. Nasledujú dve sú jednoduché drevené okienka medzi ktorými je umiestnený zásobovací vstup s jednokrídlovými, drevenými novými dverami v nadpraží so sklobetónovým svetlíkom. Ďalšiu os tvorí výklenok s jednou okennou osou tvorenou vertikálnym dreveným oknom deleným na tri časti a zásobovací vstup s jednokrídlovými, drevenými novými dverami so svetlíkom a vonkajšími kovovými mrežami. V južnej stene výklenku sa nachádzajú jednokrídlové, drevené nové dvere do WC. Predposledná okenná os je jednoduché drevené okno s mrežou v nadpraží s plochou betónovou strieškou a poslednú okennú os tvorí drevené, dvojité, 3- krídlové okno s mrežou. Nad okennými a dvernými osami prízemí sú umiestnené okenné osi 2. nadzemného podlažia, ktoré je 6- osová. Prvé dva okenné otvory z južnej strany drevené, v tvare „T“, 2-krídlové, dvojité, dnu otváracie. ostatná časť fasády 2. NP je členená presklennými stenami s viac- tabuľkovým delením v kovových pásikoch. Nad rovinou strechy sú 4 murované komínové telesá. Fasáda je vo farebnosti lomenej bielej.

SEVERNÁ DVOROVÁ FASÁDA: Fasáda je dvojpodlažná ukončená sedlovou strechou. Tvorí ju stena severného krídla meštianskeho domu, kde hmota severného traktu je na východnej strane predĺžená oproti hmote chodbového traktu a kde na západnej strane vystupuje smerom do dvora hmota chodbového traktu staršej časti severného krídla. Zo západnej strany sa na hmotu severného krídla napája hmota západného krídla. Fasáda je hladká, viac osová, všetky okenné otvory sú 2- krídlové, drevené, dvojité okná na prízemí s mrežami. Vysunutá časť chodbového traktu západnej časti severného krídla je v časti 1. nadzemného podlažia členená jednou okennou osou a drevenými jednokrídlovými dverami, ktoré uzatvárajú priestor v šírke múru. Nad okennou osou 1. NP je otvor vyplnený sklobetónovými tvarovkami na 2. NP. Nová časť severného krídla – južný chodbový trakt je členený na 1. NP dvomi dvojkrídlovými, drevenými, čiastočne presklennými dverami s mrežou a dvomi okennými osami medzi ktorými je umiestnený zásobovací vstup s jednokrídlovými, drevenými dverami s mrežou a predsadeným schodiskom. Nad osami otvorov 1. NP sú umiestnené 4 okenné otvory 2. NP. Fasáda chodbového traktu na 2. NP presahuje ponad 1. NP a je vo východnej

časti fasády podoprená murovaným stĺpom štvorcového pôdorysu. Hmota severného traktu severného krídla uzatvárajúca severnú dvorovú fasádu je na 1. okenná os 2. nadzemného podlažia. Nad rovinou strechy sú 3 murované komínové telesá. Fasáda je vo farebnosti lomenej bielej.

4. CHARAKTERISTIKA STAVEBNO-TECHNICKÉHO STAVU OBJEKTU

Na stavbu vplýva viacero negatívnych faktorov, vyplývajúcich najmä z nedostatočnej priebežnej údržby, ktorá dovolila rozvinúť príčiny relatívne malého rozsahu do značných porúch. V rámci obnovy je nevyhnutné zamerať pasívne sanačné opatrenia napríklad na elimináciu nevhodných stavebných prvkov (novodobé obklady, olejové nátery a pod.), ktoré zvyšujú vlhkosťnú záťaž stavby, úpravu terénu tam, kde je to možné. Aktívne opatrenia je nutné aplikovať špecificky a lokálne podľa odporúčania samostatného návrhu sanačných opatrení.

Murivá

Popis: Budova bola stavaná v 1. polovici 16. storočia z lomového kameňa, kladeného na vápennú maltu. Pri radikálnej prestavbe začiatkom 20. storočia /1903/ bola použitá plná pálená tehla.

Zhodnotenie súčasného stavu:

Murivá objektu podľa bežného vizuálneho posúdenia vykazujú menšie statické poruchy hlavne na fasádach - prebiehajú zvislé statické trhliny.

Ďalším vážnym problémom je zavíhanie murív, prejavujúce sa na všetkých fasádach. Najexponovanejším priestorom vystaveným zavíhaniu boli priestory v úrovni 1.pp. V polovici a koncom 20. storočia bolo riešenie zavíhania v úrovni 1.NP z čelnej fasády riešené odstránením bosáže, ktorú nahradil obklad z kamenných platní s vetracou medzerou medzi murivom a platňami. Avšak na kamenné murivo bol aplikovaný cementový špric. V úrovni 1.NP severnej fasády boli nahodené nové omietky na sklotextilnú armovacu mriežku, čo spôsobilo zvýšenie vlhkosti v interiéri.

Obloženie parteru čelnej západnej fasády tvorí vrstvu prakticky neumožňujúcu presušenie vody a vlhkosti vnikajúcej do murív vďaka neexistujúcej izolácii proti vode a vlhkosti a táto bariéra spôsobuje vzliňanie vlhkosti v murivách. Priesak vody je tiež jednou z príčin akumulácie sedimentov v priestore suterénu a to do značnej výšky (cca 40 cm). Murivá stavby sú dozásobované povrchovou zrážkovou vodou aj z priestoru dvora, ktorý je vyspádovaný smerom k východnej fasáde západného krídla. Nemalú časť porúch, najmä na dvorových fasádach je možné pripísať na vrub nefunkčným či poškodeným dažďovým žlabom, poškodenej strešnej krytine –

čím vznikli poruchy omietok aj nosnej konštrukcie frontónov a ríms na čelnej fasáde (poškodené tiež holubím trusom) a prakticky celoplošné zavlhnutie a degradáciu omietok dvorových fasád.

H o r i z o n t á l n e k o n š t r u k c i e

Popis: Na 1.NP v priestoroch č. 1.02 a 1,03 sa zachovali valené lunetové klenby, v ostatných priestoroch sú zachované rovné stropy s fabionom / z prestavby 1903/, ktoré sú vo väčšine miestností prekryté omietanými podhládmi.

Zhodnotenie súčasného stavu:

Klenby sú v dobrom stave, bez viditeľných statických trhlín, väčšina je omietnutá omietkou s hladným povrchom. Rovné stropy s fabionom – na niektorých miestach sú badateľné vlásoknicové trhlínky. Stav stropov, u ktorých je znižovaný strop sa preveriť nedal.

O m i e t k y

Exteriérové omietky

Popis: Sondami neboli zistené omietky zo stavebnej etapy v 16. a 17 storočí. Na objekte sú zachované omietky z prestavby zo zač. 20. storočia – najmä na hlavnej – západnej fasáde. Tieto majú bohatú architektonicko – výtvarnú výzdobu.

Ďalšie zásahy do omietok mali výlučne utilitárny neslohový charakter, išlo hlavne o zamurovanie otvorov spojené s preomietnutím zámuroviek, omietnutie murív v súvislosti s výmenou výplní a vysprávku poškodených omietok hlavne v nadzemnej soklovej časti a v úrovni fasád 1. NP.

Zhodnotenie súčasného stavu:

Exteriérová omietka z prestavby v r. 1903 sa zachovala v pomerne veľkom plošnom rozsahu, je v narušenom až havarijnom stave, poškodená hlavne v nadzemných častiach vzliňajúcou vlhkosťou, v dôsledku čoho došlo k jej zasoľovaniu, zvetrávaniu, na viacerých miestach je opadaná až na kamenné murivo / v časti dvorových fasád/. Poškodené omietky na hlavnej fasáde – bosáž – boli odstránené celoplošne až na murivo/ 70-te roky 20. storočia/. V úrovni 1.NP severnej fasády boli nahodené nové omietky na sklotextilnú armováciu mriežku , čo spôsobilo zvýšenie vlhkosti v interiéri .

Interiérové omietky

Popis: Podľa sond sa v interiéroch zachovali prevažne omietky z prestavby zo zač. 20. storočia. Jemnozrnná omietka s povrchom prekrytý viacerými vrstvami vápenných náterov.

Zhodnotenie súčasného stavu:

Omietky zo začiatku minulého storočia boli vo viacerých miestnostiach prekryté sklotextílnou mriežkou a nanovo vystierkované.

Novodobé omietky s prísadou cementu boli použité pri vyspravovaní poškodených a chýbajúcich starších omietok.

V dôsledku zavlhania murív objektu, hlavne v prízemných časti, došlo k osekaniu / svojvoľne, nájomcami priestorov/ zavlhnutých omietok až na murivo a ich nahradenie novými omietkami respektíve prekrytím stien sadrokartónom / napr. miestnosti č. 1.06 – 1.10 .

Omietky sú výrazne deštruované najmä v dvorovej časti, kde sa oddeľujú od muriva, Vysprávky sú riešené na báze cementu.

V objekte je použitých množstvo typov nevhodných dverí a okenných výplní, ako aj rôzne typy dlažby – od PVC, dlažby, betónového poteru až po plávajúce podlahy. Tieto prvky nie sú v súlade s historickým charakterom budovy.

Pozn.: viď kapitolu Návrh obnovy,

Krov

Prvky oboch typov krovových konštrukcií sú poškodené nedostatkom pravidelnej údržby, najmä zatekaním cez poškodené klampiarske oplechovanie prestupov okolo komínov, cez utilitárne, necitlivo osadené držiaky bleskozvodov. Zvýšená vlhkosť spôsobila vhodné podmienky na rozvoj drevokazných húb a hmyzu, krov je navyše znečistený holubím trusom. Medzi najviac poškodené prvky patria horné hrany krokiev, záhlavia väzných trámov, výmeny zahádzané stavebnou suťou, krokvy a výmeny krokiev v okolí komínov. Niektoré tesárske spoje - čapy sú uvoľnené.

T e c h n i c k é v y b a v e n i e o b j e k t u

Zhodnotenie súčasného stavu:

Vonkajšie aj vnútorné inžinierske siete sú morálne zastarané, nevyhovujú súčasným normám. Technická infraštruktúra bude vzhľadom na nové využitie objektu komplexne riešená v projektovej dokumentácii podľa platných noriem a v súlade s požiadavkami na pamiatkovú obnovu objektu .

VI) INVENTARIZANNÝ SÚPIS HODNOTNÝCH DETAILOV A PRVKOV

A – Murivá a omietky /štuky/

O 1 – kordónová rímsa

Číslo položky	O 1.
Názov prvku, detailu	kordónová rímsa
Situovanie v NhNKP (PO)	čelná-západná fasáda objektu
Sloh, datovanie	novoklasicizmus, 1903
Materiál, technika	štuka, odliatok do formy
Počet kusov	pás na celej fasáde
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D1 <i>Popis a stav:</i> Trojice štvrt kruhov, ktorých stredný štvrt kruh je výraznejší, po stranách sú k nemu pridané štvrt kruhy s menšou opticky deliacou drážkou. Jednotlivé trojice štvrt kruhov sú od seba výraznejšie odčlenené- akoby navlečené na tenkú pásku. Ide o štylizovaný perlovec. Štukatúra sa v čitateľnej podobe zachovala. Je prekrytá niekoľkými vrstvami náterov .
Návrh na obnovu	zachovať na mieste, obnoviť umelecko-remeselným spôsobom , farebnosť – biela – lomená

Fotografia :

O 2 – balustre

Číslo položky	O 2.
Názov prvku, detailu	balustre
Situovanie v NhNKP (PO)	čelná - západná fasáda objektu , pod okenným parapetom /1.,2.,3.,8.,9., a 10. okenná os/
Sloh, datovanie	novoklasicizmus , 1903
Materiál, technika	štuka, odliatok do formy
Počet kusov	6 x obdĺžnik s piatimi pol balustrami v ňom
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D2 <i>Popis a stav:</i> Päťica polovičných balustrov s konkávno-konvexným tvarovaním, výraznejším drienkom v spodnej časti , tvoriacich slepú balustrádu . Balustre sa v čitateľnej podobe zachovali sú prekryté niekoľkými vrstvami náterov .
Návrh na obnovu	zachovať na mieste, obnoviť umelecko-remeselným spôsobom , farebnosť – biela lomená

Fotografia

O 3 – kordónová rímsa

Číslo položky	O 3.
Názov prvku, detailu	podokenná rímsa
Situovanie v NhNKP (PO)	čelná-západná fasáda objektu
Sloh, datovanie	novoklasicizmus, 1903
Materiál, technika	štuka, ťahaná v šablóne
Počet kusov	pás na celej fasáde,
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D3 <i>Popis a stav:</i> Profilovaná podokenná rímsa so striedaním sa pravouhlých odskokov, v spodnej časti s oblúnom. Štukatúra sa v čitateľnej podobe zachovala. Je prekrytá niekoľkými vrstvami náterov.
Návrh na obnovu	zachovať na mieste, obnoviť umelecko-remeselným spôsobom , farebnosť – biela lomená

Fotografia

O 4 – kordónová rímsa

Číslo položky	O 4.
Názov prvku, detailu	šambrána okenného otvoru
Situovanie v NhNKP (PO)	čelná-západná fasáda objektu , okná 2. NP
Sloh, datovanie	novoklasicizmus, 1903
Materiál, technika	štuka, ťahaná v šablóne
Počet kusov	10
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D4 <i>Popis a stav:</i> Šambrána je niekoľko krát pravouhlo profilovaná, v hornej časti s ušami s kvapkou. Šambrána je v havarijnom stave, drolí sa, opadáva, nesúdržná, množstvo sekundárnych náterov a nevhodných cementových vysprávok.
Návrh na obnovu	zachovať na mieste, obnoviť reštaurovaním

Fotografia

O 5 – korunná rímsa

Číslo položky	O 5.
Názov prvku, detailu	korunná rímsa
Situovanie v NhNKP (PO)	pod strechou objektu na západnej, severnej, východnej a južnej fasáde
Sloh, datovanie	novoklasicizmus 1903/ štuka/ a fošne asi 1960
Materiál, technika	drevené fošne , štuka, ťahaná v šablóne
Počet kusov	jeden celok
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D4a <i>Popis a stav:</i> Zložená z drevených fošní a štuky Drevené fošne pripevňované priemyselnými klincami, natreté niekoľkými nátermi. Tvar konkávny , po krajoch s ostrými hranami . Prehnité . Spodné cca 2/3 sú ťahané v štuke s jednoduchou profiláciou, čiastočná deštrukcia hmoty
Návrh na obnovu	pri obnove strechy dosky odstrániť, korunnú rímsu v časti fošní riešiť formou štuky, ťahanej v šablóne. Tvar šablóny môže vychádzať z existujúceho tvaroslovia. Obnova umelecko – remeselná, farebnosť biela lomená

Fotografia

O 6 – vlys – kladie s rastlinnou ornamentikou

Číslo položky	O 6.
Názov prvku, detailu	vlys – kladie s reliéfnou rastlinnou ornamentikou
Situovanie v NhNKP (PO)	čelná-západná fasáda objektu, kladie nad okenným frontonom a nadokennou rímsou
Sloh, datovanie	novoklasicizmus
Materiál, technika	štuka ,robená vo forme
Počet kusov	pásky nad oknami
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D5 <i>Popis a stav:</i> Vlys s reliéfnou rastlinnou ornamentikou je vyskladaný z viacerých častí, navzájom do seba zapadajúcich. Opakujúci sa motív tvorí centrálnie umiestnený kalich s bohatou kyticou kvetov a ovocia . Kalich dosadá na masívne akantové listy, rozbiehajúce sa do strán, stáčajúce sa tam smerom dovnútra. Vnútro akantovej voluty tvorí päť laločný kvet. Samotná štuka je pomerne v dobrom stave. Niekoľko vrstiev náterov však potláčajú jemné nuansy kvetinového dekóru.
Návrh na obnovu	zachovať na mieste, obnoviť reštaurovaním.

Fotografia:

O 7 - váza z atiky

Číslo položky	O 7.
Názov prvku, detailu	váza s pôvodnej atiky
Situovanie v NhNKP (PO)	momentálne deponovaná na povale
Sloh, datovanie	novoklasicizmus 1903
Materiál, technika	štuka, odlievaná do formy
Počet kusov	2 kusy / zachované z pôvodných 4/
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D6 <i>Popis a stav:</i> Masívna váza amforového typu s baňatým driekom s volutovými ušami, lemovanými páskou, dosadajúca na profilovanú nohu v strede s konkávnym prehnutím. Vo vrchole ukončená 2x konkávne tvarovaným hrdlom, vo vrchole s guľou. Vázy vykazujú pomerne dobrý stav, miestami degradácia hmoty, so stopami pôvodnej – bielej monochrómie.
Návrh na obnovu	obnoviť reštaurovaním, vyprezentovať muzeálnym spôsobom

Fotografia :

O 8 – medziokenná štuková výzdoba

Číslo položky	O 8.
Názov prvku, detailu	medziokenná štuková výzdoba
Situovanie v NhNKP (PO)	čelná-západná fasáda objektu, medzi oknami 2. NP
Sloh, datovanie	novoklasicizmus 1903
Materiál, technika	štuka, do formy odlievaná
Počet kusov	4 kusy, každý zložený z troch častí
Stav a stručný opis	<p><i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D 7a, 7b, 7c 7 d</p> <p><i>Popis a stav:</i> Štukový medailón je zložený z troch základných častí . Vrchnú časť tvorí maskarón, z ktorého úst vychádzajú drapérie a stuhy do strán a v strede drží bohatý kvetinový záves – ruže. Strednú časť tvorí kruh, z vonkajšej strany so sústrednými kružnicami, tvoriacimi lem a s reliéfom anjelov – typ A je dvojica anjelov hrajúcich na lutnu, kompozične riešených do trojuholníka. Vpravo hore je okrídlená hlavička putti , uhlopriečne vpravo dole je bubienok. Typ B – Dvojica anjelov komponovaných na centrálnu os, sediacich na obláčiku čítajúcich pravdepodobne noty, keďže napravo za anjelom je lutna. Spodnú časť reliéfu tvorí štvorica prekrížených ratolestí v spodnej časti s rozviaťou stuhou a kyticou ruží, smerujúcou nadol. . Samotná štuka je pomerne v dobrom stave. Niekoľko vrstiev hrubých náterov však potláčajú jemné nuansy reliéfu .</p>
Návrh na obnovu	zachovať na mieste, obnoviť reštaurovaním

Fotografia:

B – Prvky tehla –omietka

T.O. 1 – fronton nadokenný

Číslo položky	T.O. - 1.
Názov prvku, detailu	fronton nadokenný
Situovanie v NhNKP (PO)	čelná-západná fasáda objektu , nad okenným otvorom 1.,2.3,8.,9. a 10tej okennej osi , v úrovni 2.NP
Sloh, datovanie	novoklasicizmus 1903
Materiál, technika	štuka, tehlové jadro
Počet kusov	6 kusov /
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D4 b <i>Popis a stav:</i> Štítový nadokenný nadstavec trojuholníkového tvaru, po stranách mierne presahujúci šírku okenného otvoru a šambrány. Výrazne profilovaný, so striedaním pravouhlých profilov , konkáv a oblúnov . Výrazná deštrukcia hmoty, stav havarijný .
Návrh na obnovu	zachovať na mieste, obnoviť umelecko-remeselným spôsobom , farebnosť - biela

Fotografia:

C – Prvky z kameňa

K 1 – portál

Číslo položky	K 1.
Názov prvku, detailu	portál
Situovanie v NhNKP (PO)	1.PP medzi chodbou a pivnicou, orientovaný v smere východ-západ
Sloh, datovanie	polovica 16. storočia
Materiál, technika	kamenné bloky, sekanie
Počet kusov	jeden
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D8 <i>Popis a stav:</i> Jednoduchý kamenný portál je zložený z piatich kamenných blokov. Má polkruhový záklenok, ľavá strana/severná/ kamenného bloku je výrazne deštruovaná . Z východnej strany majú kamenné bloky portálu okosenú hranu Niveleta prahu portálu je pod úrovňou súčasného terénu .
Návrh na obnovu	zachovať na mieste, obnoviť umelecko-remeselným spôsobom

Fotografia:

- západná strana

- východná strana

C – Prvky z kovu

Z 1 – kovové dvierka

Číslo položky	Z 1.
Názov prvku, detailu	kovové komínové dvierka
Situovanie v NhNKP (PO)	2.NP, miestnosti č. 2.15, 2.25, 2.26
Sloh, datovanie	novoklasicizmus, 1903
Materiál, technika	plech lisovaný
Počet kusov	3 kusy
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> 37,7 x 21,8 cm <i>Popis a stav:</i> Komínové plechové dvierka , v hladkom pásovom ráme, na jednoduchých valcových závesoch, dvierka so zaobleným zdvihnutým okrajom a rovnako rámovaným stredným políčkom, zatváranie v kruhovom otvore na prenosnú kľuku, nefunkčné. Olejové nátery . Dvierka sú značne skorodované.
Návrh na obnovu	Dvere s otvorom sú dokladom vykurovacieho systému miestností . Je potrebné zachovať ich na mieste v súčasnom stave, zamedziť hrdzavenie z vnútornej strany, vonkajší náter možno prispôbiť stenám interiéru . Práce sú umelecko-remeselného charakteru .

Fotografia :

C – Prvky z dreva

D 1 – dverná výplň so zárubňou

Číslo položky	D 1.
Názov prvku, detailu	dverná výplň so zárubňou
Situovanie v NhNKP (PO)	čelná-západná fasáda objektu, kladie nad okenným frontonom a nadokennou rímou
Sloh, datovanie	novoklasicizmus, 1903
Materiál, technika	drevo,
Počet kusov	1 -
Stav a stručný opis	<i>Rozmery:</i> pozri zameranie detail D9 <i>Popis a stav:</i> Jednokrídlová kazetová dverná výplň s obložkovou, hladkou zárubňou. Dverná výplň má kazetové krídlo delených na 5 kaziet s profiláciou, delenie kaziet 1, 1+1, 1. Obložková zárubňa je zo strany chodby 2.23 profilovaná, zo strany krovu hladká. Dochovaný pôvodný záves. Poškodenia vplyvom vlhkosti, mechanické poškodenia. Viacero vrstiev olejových náterov.
Návrh na obnovu	Zachovať na mieste. Práce sú umelecko-remeselného charakteru.

Fotografia:

VII- INVENTARIZANNÝ SÚPIS NÁLEZOV, NÁLEZOVÝCH SITUÁCIÍ A PRÍPADNÝCH SOND SPOLU S ICH ODÔVODNENÍM A VYHODNOTENÍM

Charakteristika murív, omietok a povrchových náterov

1. stavebná etapa renesančná – 1. polovica 16. storočia

Murivo M1 : Steny sú vymurované z lomového kameňa rôznej veľkosti ,v nepravidelných riadkoch, ložná hrubozrnná až štrkovitá vápenná malta okrovo šedej farebnosti s hrudkami vápna o frakcii do 0.5 mm

Omietka O 1 : exteriérová omietka sa nezachovala, v realizovaných sondách nebola potvrdená, interiérová omietka detto.

2. stavebná etapa – neskoro renesančná / po požiar v r. 1678/

Murivo M 2 : kamenné, hrubozrnná až štrkovitá vápenná malta okrovošedej farebnosti s hrudkami vápna o frakcii do 0.5 mm, Použité staršie opracované kamenné články .

Omietka O 2 : exteriérová omietka sa zachovala iba v priestore krovu / koruna muriva objektu/, v realizovaných sondách nebola potvrdená, interiérová omietka bola zachovaná minimálne a to v sonde v miestnosti v úrovni 2. NP – č. 2.12 – fragment na okennej špalete . Ďalšie fragmenty omietky sa zachovali už vo vyššie spomenutom krove

Murivo je takmer identické s murivom I. stavebnej etapy.

3. stavebná etapa – zač. 20. storočia - 1903

Murivo :

M 3 : plná pálená tehla / 6 x 25 x 14 cm/ , malta štrkovitá bledo okrovej farebnosti zrná piesku do 2 mm , hrudky vápna, drobivá,

Omietka O 3 :

exteriérová aj interiérová sú rovnaké – jemne štrkovité , šedastej farby, s výraznejšími zrnami jemného štrku / čierne a tmavohnedé kamienky, ako plnivo/ do 4 mm , hrudky vápna 01 – 0 4 mm, drobivá
Náter vápenný vo farbe biela lomená a okrová .

4. stavebná etapa – stavebné úpravy 70.-80. rokov 20. storočia

Murivo M 4 : pálená tehla – priečne dierovaná , malta cementová

Omietka O 4:

exteriérová aj interiérová štrkovitá jemnozrnná cementová omietka v miestach lokálnych úprav na fasáde

SONDY - EXTERIÉR

Sonda č. 1 -

exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 18 cm x 57 cm

Umiestnenie : západná fasáda, 2.NP, za treťou okennou osou zo severnej strany

Účel: Overenie si existencie nárožia staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 1 . S murivom M 3 – dostavby objektu r. 1903 .

Sonda č. 2 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 15 cm x 19 cm

Umiestnenie : západná fasáda, 2.NP, za treťou okennou osou zo severnej strany

Účel: Overenie si existencie staršieho objektu

Nález: V mieste sondy už staršie murivo – M1 sa nenachádza . Sondou bolo odkryté tehlové murivo M 3 – dostavba objektu r. 1903 .

Sonda č. 3 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 61 x 14 x 45 cm, hĺbka 2 cm

Umiestnenie : severná fasáda, úroveň 1.NP,

Účel: Overenie si existencie okenného otvoru neskoro renesančného objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 1 . S murivom M 3 – dostavby objektu r. 1903 .

Sonda č. 4 - exteriér

Druh sondy: plošná,

Rozmer: 25 cm x 60 cm

Umiestnenie : severozápadné nárožie, 2. NP

Účel: Overenie si existencie nárožia staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 1 . Nárožie je vybudované s opracovaných kamenných kvádrov, bez zistenia primárnej omietkovej vrstvy.

Sonda č. 5 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 30 cm x 60 cm

Umiestnenie : severná fasáda medzi 1. a 2. NP

Účel: overenie si napojenia murív, možnosť existencie O1.

Nález: V mieste sondy bola potvrdené kompaktné murivo M1, bez nálezu O1. Na murive sa nachádza len O 3.

Sonda č. 6 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, nepravidelná

Rozmer: z ľavej strany v smere hod. ručičiek 40x33x50x34x15 cm h-3cm

Umiestnenie : severná fasáda, 1./2.NP, 4m od SZ nárožia

Účel: Overenie si existencie predpokladaného napojenia staršieho objektu.

Nález: V mieste sondy potvrdený len kompaktného muriva objektu – M 1 . Existencia staršieho objektu sa nepotvrdila. Na M1 aplikovaná omietka O3 .

Sonda č. 6 a - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, v tvare T

Rozmer: z ľavej strany v smere hod. ručičiek 40x33x50x34x15 cm h-3cm

Umiestnenie : severná fasáda, 1./2.NP, 4m od SZ nárožia

Účel: Overenie si existencie predpokladaného staršieho okenného otvoru .

Nález: Sonda potvrdila existenciu staršieho okenného otvoru – M 1 . Okno bolo zamurované M3 a prekryté omietka O3 . Začiatkom 21. storočia bola na O 3 aplikovaná sieťka a na ňu nahladko natiiahnutá omietka .

Sonda č. 7 - exteriér

Druh sondy: hĺbková

Rozmer: 20 cm x 110 cm

Umiestnenie severná fasáda, 1.NP, 4,5m od SZ nárožia

Účel: Overenie si existencie predpokladaného staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález kompaktného muriva M 1 . S existenciou O 3. Predpokladaná existencia staršieho objektu sa nepotvrdila.

Sonda č. 8 - exteriér

Druh sondy: hĺbková

Rozmer: 25 cm x 25 cm

Umiestnenie : severná fasáda, 1.NP, nad západným vetracím otvorom suterénu

Účel: Overenie si existencie kamenného ostenia.

Nález: V mieste sondy potvrdený nález kamenného ostenia/vertikálneho aj zvislého/ vetracieho otvoru, previazaného s M 1 . Viditeľná vysprávka statickej trhliny M 3 – pri prestavbe objektu r. 1903.

Sonda č. 9 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 25 cm x 30 cm

Umiestnenie : severná fasáda, 2.NP, za treťou okennou osou zo západnej strany .

Účel: Overenie si existencie kamenného ostenia staršieho objektu

Nález: V mieste sondy nebol potvrdený nález kamenného ostenia , bolo odstránené a k murivu M1 bola realizovaná tehlová vyrovnávacia prímurovka M 3 / nová špaleta/.

Sonda č. 10 - exteriér

Druh sondy: plošná, hĺbková

Rozmer: 12 cm x 63 cm

Umiestnenie : : severná fasáda, 2.NP, medzi 3. a 4. okennou osou zo západnej strany .

Účel: Overenie si sondy č.9

Nález: Sondou 10 sa potvrdila skutočnosť, že pri prestavbe objektu v roku 1903 boli z okenných otvorov pôvodného objektu odstránené kamenné ostenia a nahradené – domurované tehlovými špaletami - M3 v hrúbke 8 cm.

Sonda č. 11 - exteriér

Druh sondy: plošná, hĺbková, nepravidelná

Rozmer: 17x50x25x25x20x15xm, h-3cm

Umiestnenie: severná fasáda, 2.NP, za 4. okennou osou zo západnej strany .

Účel: Overenie si existencie kamenného ostenia staršieho objektu

Nález: Sondou 11 sa potvrdila skutočnosť, že pri prestavbe objektu okolo 1905 boli z okenných otvorov pôvodného objektu odstránené kamenné ostenia a nahradené – domurované tehlovými špaletami - M3 v hrúbke 8 cm. Parapet bol vymurovaný M3 vo výške 25 cm.

Sonda č. 12 - exteriér

Druh sondy: plošná, hĺbková

Rozmer: 23x10x25x25x25x30
cm , h – 3 cm

Umiestnenie : severná fasáda,
2.NP, pred 5. okennou osou zo
západnej strany

Účel: Zistenie prepojenia steny
objektu a presklenenia chodbového priestoru .

Nález: Sonda odkryla murivo M1 so známami po požari na jednom kamennom bloku. K murivu M1 sa z východnej strany pripája M 3. Omiетка je všade identická – O 3 .

Sonda č. 13 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne
hĺbková

Rozmer: 23 x 45, h- 3 cm

Umiestnenie : severná fasáda,
2.NP, za 5. okennou osou zo
západnej strany - zrkadlová
k sonde 12.

Účel: Zistenie prepojenia steny objektu a zvislého schodiskového okná
chodbového priestoru

Nález: K murivu M 2 je zo západnej strany pristavané murivo M 3 v šírke 45
cm .

Sonda č. 14 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 30cm x 80 cm , h-2 cm

Umiestnenie : západná fasáda, 2.NP, za treťou okennou osou zo severnej strany

Účel: Overenie si existencie nárožia staršieho objektu z východnej strany.

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 2 . so zamurovaným kamenným ostením / pravdepodobne okenným/, na ktorom sa nachádza primárny vápenný nález bielej farby. Na murive je omietka O 3.

Sonda č. 15 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 20 cm x 50 cm

Umiestnenie : južná dvorová fasáda, úroveň 1.np .

Účel: Overenie si stavebných etáp objektu .

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 1 . S murivom M 3 – dostavby objektu v r. 1903. Murivá nepreviazané, Omietka na celej ploche O 3.

Sonda č. 16 - exteriér

Druh sondy: hĺbková

Rozmer: 18 cm x 57 cm

Umiestnenie : južná fasáda
dvorová /, úroveň 1. NP /.

Účel: Overenie si stavebných
etáp objektu.

Nález: V mieste sondy potvrdený nález– M 1 . S murivom M 4
a s nevhodnými cementovými vasprávkami .

Sonda č. 17 - exteriér

Druh sondy: hĺbková , rožná

Rozmer: 30 x 14 cm

Umiestnenie : roh východnej
a južnej fasády dvorovej

Účel: Overenie si zámurovky
prejazdu v úrovni 1. NP.

Nález: V mieste sondy potvrdený nález muriva staršieho objektu – M 1 na
južnej fasáde s murivom M 4 – zámurovka prejazdu na východnej fasáde .

Sonda č. 18 - exteriér

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 13 x 25 cm

Umiestnenie : východná fasáda, zo severnej strany , 1.NP

Účel: Overenie si existencie prejazdu .

Nález: V mieste sondy potvrdený nález ľavého – severovýchodného rohu prejazdu objektu – M 3. Prejazd zamurovaný M 4 s cementovou omietkou.

Sonda č. 19 - exteriér

Druh sondy: plošná

Rozmer: 20 cm x 57 cm

Umiestnenie : južná dvorová fasáda, 1.NP,

Účel: Overenie si existencie možného prejazdu

Nález: Sondou sa nepotvrdila existencia možného prejazdu cez miestnosť č. 1.23 do dvora budovy. Sonda preukázala murivo M 2 a výmurovku M 4 , omietkovú vrstvu O 2 a cementové vysprávky .

SONDY - INTERIÉROVÉ

Sonda č. 20 - interiér 1. PP

Druh sondy: hĺbková

Rozmer: 25 x 25 cm h. 40

Umiestnenie : suterén, portál-juhozápadná strana

Účel: Overenie si existencie prahu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález kamenného prahu pod vrstvami naplaveniny hlíny, tehly – 6 cm, maltovej mazaniny – 4 cm, deštruovanej omietky / „spečenej“ pri požiarí/ v hĺbke 20 cm, a opäť hlíny.

Sonda č. 20 a - interiér 1. PP

Druh sondy: plošná

Rozmer: 39 x 15 cm

Umiestnenie : suterén, portál-juhozápadná strana, vrchol klenby

Účel: Overenie si primárnosti osadenia

Nález: Sonda potvrdila primárnosť osadenia kamenného portálu k murivu M 1.

Sonda č. 21 - 1.NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, rohová

Rozmer: 27 cm x 27 cm

Umiestnenie : miestnosť 1.05 juhozápadný roh, 106 cm nad podlahou,

Účel: Overenie si existencie sekundárnej zámurovky prejazdu

Nález: V mieste sondy potvrdený predpokladaný nález tehla nepreviazaná, pravá strana novodobá tehla – M 4 , ľavá strana pôvodná tehla – M 3. Na vrchu cementová omietka O 4 .

Sonda č. 22 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, rožná

Rozmer: 14 cm x 20 cm

Umiestnenie : miestnosť 2.12, JZ roh miestnosti

Účel: Overenie si sekundárnosti – južnej steny

Nález: Sonda odkryla pôvodné murivo objektu M1 na západnej strane a sekundárne postavenú deliacu priečku M – 4 z južnej strany. Na maltový postrek bola natihnutá vyrovnávacia sieťka, potom jadrová omietku v hrúbke 15 až 20 mm s konečným bielym náterom .

Sonda č. 23 - 2. NP

Druh sondy: plošná, hĺbková rohová

Rozmer: 65 cm x 30 cm

Umiestnenie : pod oknom JZ roh, miestnosť 2.12

Účel: Overenie si existencie špalety staršieho okenného otvoru .

Nález: V mieste sondy potvrdený nález špalety staršieho okenného otvoru, ktorá zachádza pod zámurovku murivom M 3 . Zámurovka M 3 na murive M 1 je vysoká 50 cm. Sondou bola ďalej odkrytá časť podlahy na ktorej je 3 cm hrubý cementový poter a dlažba z kamenných platní – novodobá .

Sonda č. 24 - 2.NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 34 cm x 18cm

Umiestnenie : západná stena , 2.NP, nad okenným otvorom v severnom rohu

Účel: Overenie si typu zámurovky , a prechodu steny a stropu.

Nález: Sondou bola zistené M 3 – ako okenný preklad a zároveň aj ako vysprávka / h- 4,5 cm/ nerovností muriva M 1. Po odstránení časti zníženého stropu sadrokartónom bol odkrytý jednoduchý fabion a rovný strop s hladkou omietkou O 3, kopírujúcou trstinový /pravdepodobne/ rošt. Na murivo M 3 , na maltový postrek bola natiahnutá vyrovnávacia sieťka, potom jadrová omietka v hrúbke 15 až

20mm s konečným bielym náterom . Pred jej nanesením vonkajšie rohy spevníte rohovými profilmi upevnenými do steny.

Sonda č. 25 - 2.NP

Druh sondy: plošná, rohová

Rozmer: 30 cm x 27 cm

Umiestnenie : miestnosť 2.11, západná stena, nika

Účel: Overenie si možného zamurovaného otvoru do miestnosti 2.13

Nález: Bol preukázaný zamurovaný otvor M 3. Na murivo M 3 , na maltový postrek bola natiahnutá vyrovnávacia sieťka, potom jadrová omietka v hrúbke 15 až 20mm s konečným bielym náterom

Sonda č. 26 - 2.NP

Druh sondy: plošná,

Rozmer: 18 cm x 57 cm

Umiestnenie : miestnosť č. 2.13

Účel: Overenie si možného zamurovaného otvoru do miestnosti 2.11

Nález: Potvrdenie zamurovaného otvoru M 3

Sonda č. 27 - 2.NP

Druh sondy: plošná, hĺbková, rohová

Rozmer: 18 cm x 26 cm

Umiestnenie : JZ roh miestnosti č. 2.13.

Účel: Overenie previazanosti murív

Nález: V mieste sondy potvrdený nález previazanosti kamenného muriva staršieho objektu – M 1 . Na murive omietková vrstva O 3, s niekoľkými vrstvami vápenných náterov.

Sonda č. 28 - 2.NP

Druh sondy: plošná, hĺbková , rohová

Rozmer: 23 cm x 250 cm

Umiestnenie : miestnosť 2.14, severná stena

Účel: Overenie si existencie pôvodne exteriérových omietok a okenného otvoru

Nález: Sondou bolo preukázané kompaktné murivo M 1 a zároveň potvrdená domnienka, že pri stavebnej úprave v r. 1903 došlo k odstráneniu všetkých omietkových vrstiev až na murivo. Zároveň pôvodné okenné otvory boli použité pri riešení dverných otvorov ich zväčšením. V rohu sondy je kamenné nárožie pôvodného objektu a tehlový múr – M3, nepreviazaný s M 1 .

Sonda č. 29 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 20 cm x 20 cm, h-2cm

Umiestnenie : SV roh miestnosti 2.14

Účel: Overenie si existencie nárožia staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 1 . S murivom M 3 – dostavby objektu okolo r. 1905. Na omietkovej vrstve O 3 je viacero vápenných , monochrómnych náterov.

Sonda č. 30 - 2.NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 30 cm x 10 cm

Umiestnenie : miestnosť č. 2.14, východná stena

Účel: Overenie si sekundárnej zamurovky otvoru .

Nález: Sonda potvrdila existenciu vstupu z miestnosti č. 2.15 do miestnosti 2.14. Vstup bol riešený pri stavbe objektu v r. 1903 a zámurovka je murivom M 4.

Sonda č. 31 - 2.NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 128 cm x 12 cm

Umiestnenie : miestnosť č. 2.15, severná stena

Účel: Overenie si existencie muriva staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález pôvodne exteriérovej fasády staršieho objektu – M 1 . Na murive omietková vrstva O 3 s viacerými vápennými nátermi.

Sonda č. 32 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, rohová

Rozmer: 21 cm x 22cm h-5,5cm

Umiestnenie : miestnosť č. 2.15, SV roh

Účel: Overenie si existencie nárožia staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 1 . S murivom M 3 – dostavby objektu nepreviazané. Na murivách sa nachádza omietková vrstva O 3.

Sonda č. 33 - 2. NP

Druh sondy: plošná, hĺbková, rohová

Rozmer: 40 cm x 22 cm

Umiestnenie : miestnosť č. 2.15, SZ roh

Účel: Overenie si existencie muriva staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález staršieho objektu – M 1 . S murivom M 3 – nepreviazané. Na murivách sa nachádza omietková vrstva O 3 s viacerými vápennými nátermi.

Sonda č. 34 - 2. NP

Druh sondy: plošná

Rozmer: 37,7 cm x 21,8 cm

Umiestnenie : západná stena miestnosti 2.15

Účel: Odkrytie dvierok vykurovania / komínového telesa/

Nález: Sondou boli odkryté kovové dvierka komínového telesa , ktoré boli inštalované pri prestavbe objektu v r. 1903 – v murive M 3.

Sonda č. 35 - 2.NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 37 cm x 27 cm

Umiestnenie : roh SV chodieb 2.17 a 2.01

Účel: Overenie si existencie nárožia staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález deštruovanej časti staršieho objektu – M 1 . Vysprávky s murivom M 3.

Sonda č. 36 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 47cm x 65 cm, š tehlovej výplne 10 cm

Umiestnenie : južná stena chodby 2.01 , oproti miestnosti 2.08

Účel: Overenie si dôvodu statickej trhliny.

Nález: sonda ukázala existenciu prístavby objektu , pravdepodobne po požiari v r. 1678 – dve kamenné murivá M1 a M2, ktoré pravdepodobne neboli previazané a tak došlo k statickej trhline, ktorá bola zamurovaná murivom M 3 pri prestavbe objektu v r. 1903.

Sonda č. 37 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, rohová

Rozmer: 12 cm x 13 cm

Umiestnenie : pod oknom na severnej strane chodby 2.17

Účel: Overenie si existencie muriva staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 1 . S murivom M 3 . Omietková vrstva O 3 s viacerými vápennými nátermi. M1 a M3 bez previazanosti.

Sonda č. 38 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 15 cm x 60 cm

Umiestnenie : miestnosť 2.10, západná stena

Účel: Overenie existencie dverného otvoru

Nález : Negatívny . Sonda odkryla kompaktné murivo M 1 , prekryté omietkou O 3 s viacerými vápennými nátermi.

Sonda č. 39 - 2.NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, rohová

Rozmer: 21 cm x 24 cm

Umiestnenie : miestnosť č. 2.04, SV roh

Účel: Overenie si existencie muriva staršieho objektu

Nález: V mieste sondy potvrdený nález nárožia staršieho objektu – M 2 . Murivo je prekryté omietkovou vrstvou O 3 s početnými vrstvami vápenných náterov.

Sonda č. 40 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, rohová

Rozmer: 14 cm x 10 cm

Umiestnenie : chodba č. 2.03, juhovýchodný roh pod oknom, ktoré je oproti miestnosti 2.04

Účel: Overenie si typu muriva.

Nález: Sondou bolo odkryté murivo M 2. Murivo je prekryté omietkovou vrstvou O 3 s početnými vrstvami vápenných náterov a lokálnymi cementovými vysprávkami.

Sonda č. 41 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková, rohová

Rozmer: 18 cm x 37 cm

Umiestnenie : chodba 2.03, západná stena

Účel: Overenie príčiny statickej trhliny.

Nález: Statická trhlina vznikla z dôvodu nepreviazanosti obvodového muriva staršieho objektu – M2 a deliacej priečky na chodbe M 3. Murivá sú prekryté omietkovou vrstvou O 3 s početnými vrstvami vápenných náterov .

Sonda č. 42 - 2. NP

Druh sondy: plošná a hĺbková

Rozmer: 25 cm x 41cm, h-7cm

Umiestnenie : severná stena , 2.NP, miestnosť 2.05

Účel: Overenie si existencie staršieho muriva

Nález: V mieste sondy potvrdený nález muriva staršieho objektu – M 2 . S murivom M 4 – dostavby nového objektu cca 70-te roky 20. storočia . Murivá navzájom nie sú previazané.

Sonda č. 43 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 25 cm x 50 cm h- 10 cm

Umiestnenie : JZ roh miestnosti č 2.05
- 2.NP,

Účel: Overenie si existencie exteriérovej omietky na pôvodne obvodovom murive staršieho objektu

Nález: V mieste sondy sa nepotvrdil nález O2. Omietková vrstva bola osekaná až na murivo. Nanesená O 3. Zistené M 2 a M 4 – dostavby nového objektu cca 70-te roky 20. storočia . Murivá navzájom nie sú previazané.

Sonda č. 44 - 2. NP

Druh sondy: plošná, čiastočne hĺbková

Rozmer: 35 cm x 15 cm h- 5 cm

Umiestnenie : severozápadná roh miestnosti 2.
05

Účel: Overenie si existencie exteriérovej omietky na pôvodne obvodovom murive staršieho objektu

Nález: V mieste sondy sa nepotvrdil nález O2. Omietková vrstva bola osekaná až na murivo. Nanesená O 3. Zistené M 2 a M 4 – dostavby nového objektu cca 70-te roky 20. storočia . Murivá navzájom nie sú previazané.

Sonda č. 45 - 2. NP

Druh sondy: plošná,

Rozmer: nepravidelná do tvaru obráteného L , cca 0,5m²

Umiestnenie : východná stena miestnosti 2.17

Účel: Overenie si existencie okna

Nález: V mieste sondy potvrdený nález okenného otvoru s murivom M 3 – dostavby objektu r. 1903 .

Sonda č. 46 - 2. NP

Druh sondy: plošná,

Rozmer: 18 cm x 40 cm

Umiestnenie : JV roh miestnosti č. 2.18

Účel: Overenie si previazanosti muriva objektu z r. 1903

Nález: V mieste sondy potvrdený nález previazanosti muriva M 3 s O 3–dostavby objektu 1903. Na O3 niekoľko vrstiev vápenných náterov.

Sonda č. 47 - 2. NP

Druh sondy: plošná,

Rozmer: 15 cm x 40 cm

Umiestnenie : SV roh
miestnosti č. 2.18

Účel: Overenie si previazanosti
muriva objektu z r. 1903

Nález: V mieste sondy
potvrdený nález previazanosti muriva M 3 s O 3– dostavby objektu 1903.
Na O3 niekoľko vrstiev vápenných náterov.

Sonda č. 48 - 2. NP

Druh sondy: plošná,

Rozmer: 20 cm x 40 cm

Umiestnenie : SZ roh
miestnosti č. 2.14

Účel: Overenie si sekundárne
vymurovanej severnej priečky

Nález: Sonda potvrdila
sekundárne domurovanú severnú priečku – M4 k murivu západnej steny M 3 .
Na M3 je nanesená O 3 a na M4 O 4. Omietky zjednocuje niekoľko vápenných
náterov.

Sonda č. 49 - 2. NP

Druh sondy: plošná,

Rozmer: 15 cm x 57 cm

Umiestnenie : : JZ roh
miestnosti č. 2.26

Účel: Overenie si previazanosti
muriva objektu z r. 1903

Nález: V mieste sondy
potvrdený nález previazanosti
muriva M 3 s O 3- dostavby objektu 1903. Na O3 niekoľko vrstiev
vápenných náterov.

Sonda č. 50 - 2. NP

Druh sondy: plošná,

Rozmer: 20 cm x 50 cm

Umiestnenie : : SV roh
miestnosti č. 2.24

Účel: Overenie si previazanosti
muriva objektu z r. 1903

Nález: V mieste sondy
potvrdený nález previazanosti muriva M 3 s O 3- dostavby objektu 1903.
Na O3 niekoľko vrstiev vápenných náterov.

Sonda č. 51 - 2. NP

Druh sondy: plošná

Rozmer: 20 cm x 24 cm

Umiestnenie : SZ roh miestnosti č. 2.25

Účel: Overenie si previazanosti muriva objektu z r. 1903

Nález: V mieste sondy potvrdený nález previazanosti muriva M 3 s O 3 – dostavby objektu 1903. Na O3 niekoľko vrstiev vápenných náterov.

NÁLEZOVÉ SITUÁCIE

Nálezová situácia 01 :

Západná fasáda, úroveň 1. NP – soklová časť.

Opis a vyhodnotenie : Po odstránení kamenných platní bolo odkryté kamenné murivo s tehlovými výplňami M 3 / tu s použitím mohutných lomových kameňov/. Murivo tvorí soklovú časť objektu z r. 1903. Nie sú zachované žiadne omietky O 3 respektíve časti bosáže. Bosáž bola odstránená v 60. – 70. tých rokoch minulého storočia a prekrytá predmetným kamenným obkladom. Deštruované časti M3 boli

spevňované cementovými vysprávkami . Sekundárne bola dorábaná spodná časť ríny tak, aby zrážkové vody boli odvádzané do kanalizácie.

Nálezová situácia 02 :

Exteriér, severozápadné nárožie objektu, v úrovni 2. NP

Opis a vyhodnotenie : Po odpadnutí omietok sa ukázalo nárožie I. stavebnej etapy, vytvorené z veľkých kamenných, otesaných kvádrov . Na nich bola zistená len O3 . Možno predpokladať, že skoršie omietkové vrstvy boli pri poslednej stavebnej úprave objektu v r. 1903 odstránené až na murivo.

Nálezová situácia 03 :

Severná fasáda, úroveň 1. NP – vetrací otvor suterénu.

Opis a vyhodnotenie : Vetrací otvor suterénu je zložený zo štaroch opracovaných kamenných blokov. Na spodnej strane vrchného horizontálneho kamenného bloku sú stopy po kotvení kovových mreží a stopy

po bielom vápennom nátere, čo poukazuje na skutočnosť, že kamenné ostenia neboli prezentované v hmote kameňa, ale boli prekryté vápenným náterom. Tento vetrací otvor je súčasťou 1. stavebnej etapy.

Nálezová situácia 04 :

Východná – dvorová fasáda,
úroveň 1. NP / 2. NP

Opis a vyhodnotenie : Deštruovaná omietková vrstva odkryla murivo M3 v úrovni medzi 1. a 2. nadzemným podlažím až pod okenné otvory. Táto situácia poukazuje na skutočnosť, že objekt nebol budovaný ako typický pavlačový dom – s otvorenou pavlačou. Objekt mal namiesto klasickej pavlače krytý chodbový priestor, presvetlený z východnej strany identickými okennými otvormi, ktoré osovo korešpondovali s ostatnými otvormi / dvere, okná/.

Súčasnú podobu zväčšených okenných otvorov , aj s presklenením dostáva objekt až pri prestavbe v 70. – 80. tých rokoch 20. storočia.

Nálezová situácia 05 :

Južná dvorová fasáda,
úroveň 1. NP

Opis a vyhodnotenie : Deštruovaná omietka medzi prvou a druhou okennou osou zo západnej strany odkryla

kamenné murivo obvodovej steny objektu z II. stavebnej etapy. Na danom murive je hrubá vyrovnávací omietka O 3 a miestami aj úlomky tehál, ktoré mali vyrovnáť nerovnosti kamenného muriva. Omietka O 2 sa nenašla.

Nálezová situácia 06 :

Južná dvorová fasáda,
úroveň 1. NP , smerom západným

Opis a vyhodnotenie :

Deštruovaná omietková vrstva O 3 odokryla murivo M 3 objektu z r. 1903. V tejto časti sa murivo staršieho objektu z II. stavebnej etapy zalamovalo a napájalo sa na murivo pôvodného objektu M 1, čo vytváralo skosené nárožie. V roku

1903, pri prestavbe objektu nárožie vyrovnali do pravého uhla, čím vznikol prázdny priestor, ktorý v úrovni 1. NP dnes slúži ako sklad.

Nálezová situácia 07a, 7b :

Severný obvodový múr, 1.PP

Opis a vyhodnotenie :

Zamurovaný okenný otvor s výrazne šikmými špaletami a parapetom. Murivo je vyskladané z tehál a riečnych valúnov s rozotieranou ložnou maltou typu O 3. Záklenok okenného otvoru tvorí murivo M3.

Okenný vetrací otvor je zamurovaný z vonku murivom M4. V otvore sú použité kamenné ostenia so zlepenca a zachovaná je aj kovaná prevliekaná mreža, značne skorodovaná. Možno predpokladať, že tento vetrací otvor vznikol až s prestavbou v r. 1903, nakoľko murivo je riešené tehlou a s použitím kamenných valúnov. Klenba nad okenným otvorom je vyskladaná s tehál.

Kamenné články predpokladáme, že boli použité zo staršieho vetracieho otvoru, ktorý bol zrkadlovo orientovaný k otvoru na severnom múre západným smerom / m.č.01.03/. Pri prestavbe v r. 1903 tento otvor zamurovali a vytvorili nový „vetrák“ – Nález 7a . Nový otvor vybudovali zároveň s novým schodiskom / 1.34/.

Nálezová situácia 08 :

Východný múr schodiska , 1 PP

Opis a vyhodnotenie : Na kamenný, pôvodne obvodový múr staršieho objektu – I. stavebná etapa – je primurovaný múr tehlový – M 3 s použitím opracovaných kamenných blokov, pravdepodobne starších schodiskových stupňov. Neskoro renesančný schodiskový priestor - 01.01 bol zúžený pri prestavbe v r. 1903. Vo murive M3 sú okrem tehál použité opracované kamenné články pravouhlého prierezu, zrejme boli súčasťou kamenného ostenia . Na murive je cementový pačok .

Nálezová situácia 09 :

Západné krídlo, miestnosť 2.25 – 2. NP

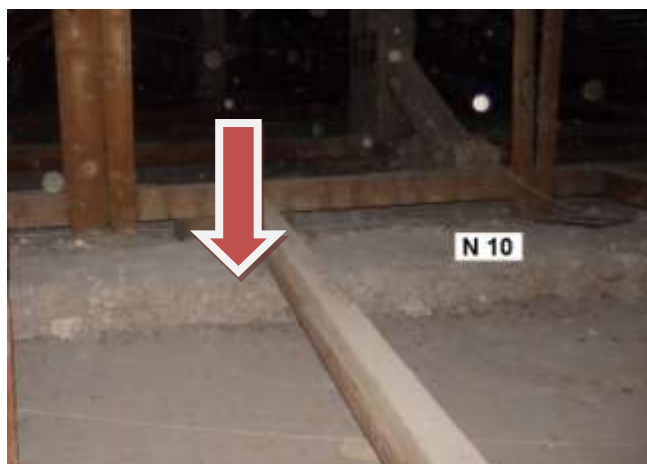
Opis a vyhodnotenie : Pod linoleom nález pôvodnej doskovej podlahy objektu z r. 1903. Rovnobežne ukladané dosky spojované na pero-drážku . Dosky sú vo veľmi zlom stave, značne zvlhnuté, miestami so známkami začínajúcej hniloby. Stena /M4/, deliaca pôvodne veľkú miestnosť na miestnosti 2.21 a 2.14 je postavená priamo na túto drevenú dlážku, takže dlážka prechádza popod stenu.

Nálezová situácia 010, 10a, 10b :

Krov, nad severným krídlom

Opis a vyhodnotenie: Koruna muriva objektu z II. stavebnej etapy – Murivo

je kompaktné, bez previazania_M 2. Zachované sú exteriérové a interiérové omietky O 2, na ktorých je biely vápenný náter. Na niektorých miestach je murivo narušené uložením trávov krovu, na niektorých nadmurované murivom M 3.

Nálezová situácia 11 :

Krov –západné krídlo, severným smerom

Opis a vyhodnotenie Na obvodovom múre M 2 zvyšky atiky postavenej pri prestavbe objektu v r. 1903. Na rubovej strane muriva M3 sú

viditeľné známkami po požiari. Predpokladáme, že došlo k požiaru v tejto časti strechy a tým aj k zrúteniu atiky smerom do námestia, keďže sa nedochovali dve vrcholové vázy. Druhá atika – južnejšia potom bola rozobratá / je na povale ako suť / a dve vrcholové vázy boli deponované v povalovom priestore.

Nálezová situácia 12 :

Krov – západné a severné krídlo

Opis a vyhodnotenie : Zvyšky komínových telies s viacerými prieduchmi, ktorých nadstrešná murovaná časť bola odstránená pri výmene strešnej krytiny v cca 70.-tych rokoch za plechovú. samotný komín tehlový, s čiastočne zachovanou rozotrenou maltou. Komíny sú spojené

s vykurovacím systémom objektu z r. 1903, pričom komín severozápadnej časti má neskoro renesančné jadro.

VIII ANALÝZU VÝVOJA KULTÚRNEJ PAMIATKY

Architektonicko-historický a umelecko-historický výskum meštianskeho domu v Prievidzi bol zameraný na vyhodnotenie slohového vývoja objektu a spracovanie návrhu obnovy, ktorého súčasťou je aj inventarizácia architektonických, umelecko-remeselných a remeselných prvkov.

Na základe podrobnej analýzy archívnych materiálov, obhliadky objektu, rozboru dispozície, obhliadky murív a overujúcich sond bol stavebný vývoj objektu rozdelený do niekoľkých základných etáp:

I. stavebná etapa – renesančná 1. polovica 16. storočia

Najstaršou stavebnou etapou skúmaného domu je objekt trojpriestorový, dvojpodlažný s pozdĺžnou dispozíciou do parcely, so zapusteným, dvojpriestorovým suterénom, budovaným v smere sever – juh, s dvoma protistojnými okennými otvormi / jeden vetrací otvor je smerovaný do ulice, druhý bol pôvodne smerovaný do dvora/. V suteréne je primárne osadený polkruhový kamenný portál, ktorý tvorí spojnicu medzi priestorom suterénu 01. 01a chodbou suterénu 01.02.

Objekt bol vybudovaný už z kamenného muriva. Západná a južná sev fasáda boli v I. aj v II. podlaží trojosové, pričom predpokladáme, že hlavný vstup bol v smere od námestia a druhý, bočný vstup z južnej strany – z dvora. Severná fasáda bola štvorosová. Väčšina pôvodných otvorov s menšími úpravami je zachovaná dodnes.

Prízemie malo tri za sebou aditívne radené miestnosti v severnom trakte a južný trakt tvorila spojovacia chodba. Sondy č. 06 a 07 potvrdili kompaktnosť severného múru, nepotvrdil sa predpoklad neskoršieho napojenia miestnosti č. 1.01 k miestnostiam 1.02 a 1.03.

Miestnosť č. 1.01 bola presvetlená zo severu a juhu jedným okenným otvorom. Z námestia bol centrálné komponovaný vstup a po stranách dva okenné otvory. Miestnosť je pomerne veľká, predpokladáme že mala pôvodne trámový strop. Medzi miestnosťou 1.01 a 1.02 je rozdiel vo výškovej úrovni, ktorú vyrovnávajú tri schodiskové stupne.

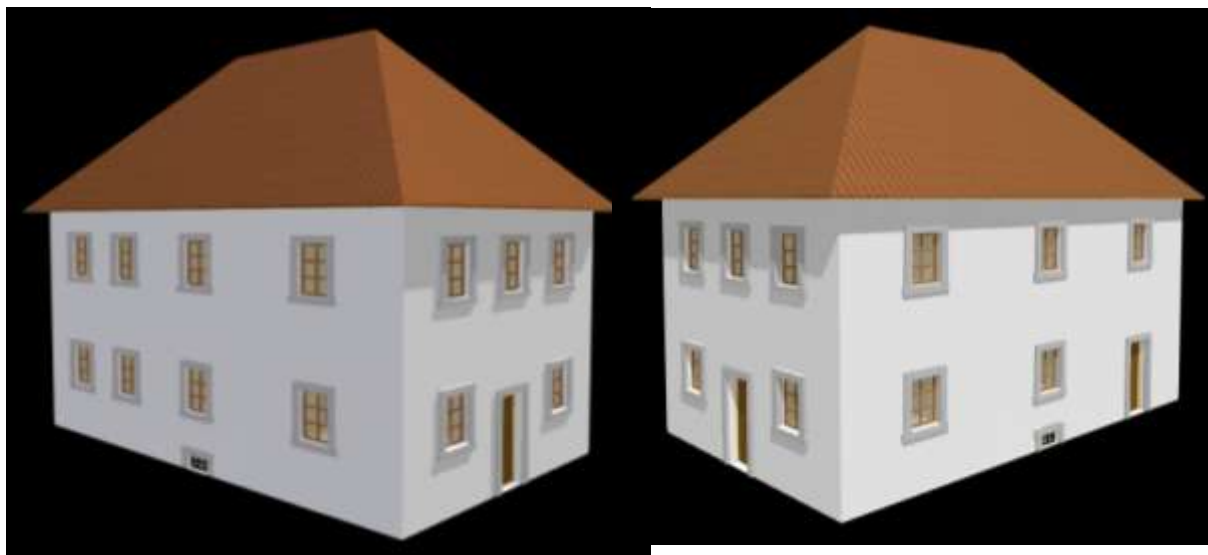
Miestnosti č. 1.02 a 1.03 majú renesančnú klenbu /, zachované valené lunetové klenby s pomerne hlbokými lunetami /, každá z nich bola presvetlená jedným okenným otvorom zo severnej strany.

Navzájom sú prepojené dverami. Z miestnosti 1.02 viedli dvere na chodbu /1.04/.

Časť južnej steny miestnosti č. 1.03 je odstránená, takže predpokladáme, že bola pôvodne plná. Avšak ďalší otvor mohol byť na východnom obvodovom múre, nakoľko je tam v súčasnosti nika so segmentovým záklenkom.

Keďže nebolo možné v úrovni 1. NP sekať overovacie sondy, niektoré konštatovania zostávajú len v rovine hypotézy.

Druhé podlažie dispozične zodpovedalo členeniu prvého podlažia. V týchto miestnostiach možno predpokladať trámové stropy. V sondách nebola potvrdená existencia omietkových vrstiev z I. stavebnej etapy.

a/ pohľad severozápadný

b/ pohľad juhozápadný

Objekt bol zastrešený sedlovou strechou pravdepodobne s valbou a prekrytý šindľom.

Okolo okenných a dverných otvorov predpokladáme jednoduché kamenné šambrány s bielym povrchovým náterom / dokladá to S 14/ , takže aj fasády objektu boli biele

II. stavebná etapa – neskoro renesančná – koniec 17. storočia

Túto vývojovú etapu dávame priamo do súvislosti s ničivým požiarom v roku 1678 .

Prístavba k pôvodnému objektu pokračovala východným smerom – do parcely , bol rozrušený východný obvodový múr / S 36/ , skosené ostré hrany muriva na juhovýchodnej strane a bol vytvorený nový schodiskový priestor , po jednej miestnosti na oboch podlažiach. Schodiskový priestor aj miestnosti sú užšie, ako dispozícia pôvodného objektu. Novovzniknuté priestory – miestnosti č. 1.23 a 2.04 mali pravdepodobne drevené trámové záklopové stropy. Napojením novej stavby na starší objekt vznikli len menšie stavebné zásahy - prepojenie chodbových priestorov v I. aj II. NP . Zmena vstupu do suterénu – z interiéru .

Hmota novej prístavby uskakovala za líce južnej fasády pôvodného objektu / nerešpektuje pôvodnú šírku objektu/.

Korunu muriva M 2, ktoré sa zachovalo v podkroví tvorí kompaktná hmota, bez spár,, so zachovanými interiérovými a exteriérovými omietkami s bielym vápenným náterom .

Priestory budovy meštianskeho domu boli priechodné, všetky presvetlené oknami južnej západnej a severnej fasády.

Okenné otvory na novom objekte boli pravdepodobne svojím tvaroslovím prispôbované existujúcim otvorom staršieho objektu v rátna kamenných

ostení. Sondy na II. podlaží odkryli omietkovú vrstvu O 2 v špalete okna, s vápenným náterom čo nasvedčuje tomu, že priestory boli omietnuté vápennými omietkami a s bielym náterom.

Takto riešená bloková poschodová stavba je už zachytená aj na kolorovanej kresbe z r. 1836.

Objekt bol zastrešený valbovou strechou, na ktorú na východnej strane nadväzovala polvalbová strecha prístavby. Krytinou bol drevený štiepaný šindel. Zo strany námestia bol jeden vikier a objekt mal minimálne dve komínové telesá.

c/ pohľad severozápadný

d/ pohľad juhozápadný

III. stavebná etapa – novoklasicistická 1903

Táto stavebná etapa veľmi radikálne narušila dispozíciu a vzhľad objektu. Až do tohto obdobia si objekt zachoval neporušené dispozičné riešenia. Teraz dostáva pôdorys L, čelná 3 osová fasáda sa mení na 10 osovú tak, ako sa zachovala dodnes. Severná fasáda osovo zostáva neporušená.

V suteréne sa realizovali zmeny súvisiace s komunikáciou. Schodisko do suterénu bolo zúžené, kamenné články pravdepodobne z ostenia boli sekundárne použité. Bolo zamurované vetracie okienko na južnej strane a nahradené novým oknom v severnom múre, oproti schodiskovému priestoru, so sekundárnym použitím kamenných článkov ostenia zamurovaného otvoru.

K južnému obvodovému múru najstaršieho objektu pristavali nové – západné krídlo, ktoré bolo riešené na celú šírku parcely.

V úrovni 1. NP vznikol prejazd do dvora, pričom bolo zamurované okienko v južnom múre miestnosti 1.01.

V miestnosti 2.13 a v chodbovom priestore 2.01 boli využité okenné otvory pôvodného objektu tak, že boli prebúrané na dvere. Predpokladané trémové stropy boli nahradené novými s hladkým fabionom. Exteriérové aj interiérové omietky boli odstránené až na kamenné murivo a nahradené novými omietkami / O 3/. Z okenných otvorov boli odstránené kamenné ostenia a veľkosťou boli okná prispôsobené novým oknám III. stavebnej etapy. V rozsahu celého objektu vymenili okenné a isto aj dverné výplne, zjednotili dlažbu – drevená palubovka.

Nanovo preriešili strešnú konštrukciu, ktorú prekryli eternitom .

Dobudovali ďalšie komínové telesá, ktoré slúžili vykurovaciemu systému kachľových pecí / torzá kachlí sa nachádzajú ešte v podkroví/. Presvetlili priestor krovu štvoricou okrúhlych svetlíkov .

Novovybudované západné krídlo „ pohltilo „ do svojho koncepčného

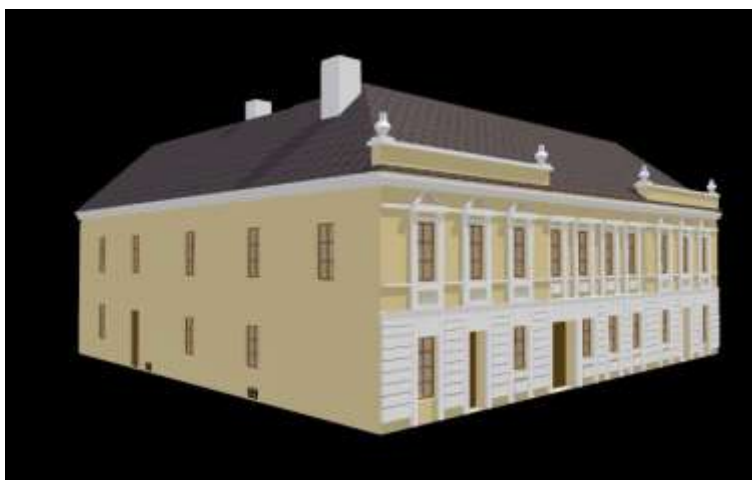
riešenia aj fasádu najstaršieho objektu. Nová fasáda objekt zjednotila v duchu klasicizmu, boli vybudované dve atiky / odstránené v rozmedzí rokov 1919-21/. V úrovni 1. NP dominovala bosáž, v úrovni 2.NP dominovala štuková výzdoba. Severná fasáda a dvorové fasády južná a východná zostali hladké.

e/ pohľad juhozápadný

f/ pohľad čelný – západný

g/ pohľad severozápadný

IV. stavebná etapa – stavebné úpravy 70.te-80.te roky 20. storočia.

Stavebné úpravy boli realizované v období, keď objekt prešiel do rúk štátu a stal sa z neho Dom služieb.

V tomto období boli zmenšované miestnosti v západnom krídle, v 1. aj 2. NP. Prejazd bol priečkou rozdelený na dve časti a vznikli tak dve samostatné miestnosti /1.07 a 1.05 /.

Drevené podlahy boli čiastočne odstránené, alebo prekryté linoleom. Vnútorne dvere aj s drevenými zárubňami boli odstránené a nahradené novými. Boli vytvorené nové hygienické zariadenia v 1. aj 2. NP.

Vysoké stropy boli znižované rôznymi nevhodnými podhládmi.

Z fasády v úrovni 1. NP bola kompletne odstránená bosáž a nahradená veľkými kamennými platňami bledo šedej farebnosti. Okenné otvory v úrovni 1. NP boli presekávané na výklady, prekryté jednoliatou drevenou horizontálnou konštrukciou. Fasáda v úrovni 2. NP bola zachovaná v klasicistickom výraze.

Eternitová krytina bola nahradená plechom a odstránené kruhové svetlíky. Postupne boli odstránené z interiéru keramické kachle a následne na to boli rozobraté aj časti komínových telies, ktoré presahovali nad úroveň strechy / na fotografii ešte zachované/.

V. stavebná etapa – začiatok 21. storočia.

V snahe o „vylepšenie“ obytných priestorov rôznymi nájomníkmi dochádza k stierkovaniu omietok v miestnostiach, ďalšiemu znižovaniu stropov pomocou sadrokartónu. Miestami je použitá veľkoplošná keramická dlažba.

V úrovni 1. NP v miestnostiach 1.07-1.13 boli až na murivo odstránené omietky. Následne na to boli steny aj strop obložené sadrokartonom a vystierkované.

Na východnej dvorovej fasáde bola rozbitá osovosť vytvorením nových rôzne veľkých okenných otvorov s použitím plastových výplní.

Severná, južná a východná fasáda sú značne degradované vybúraním otvorov rôznej veľkosti / okenných aj dverných/ a následným použitím rôznych typov výplní.

Na severnej fasáde je na O 3 aplikovaná podkladová sieťka s novou omietkou.

IX) VYHODNOTENIE VÝSKUMU V PÍSOMNEJ A GRAFICKEJ PODOBE

IX. 1. Mapové podklady

Mapa 1. vojenského mapovania z roku 1769 je veľmi nepresná, zachytáva námestie len schematicky, bez výraznejšieho pôdorysného tvarového rozlíšenia jednotlivých budov.

Mapa 2. vojenského mapovania z roku 1845 je topograficky vyspelejšia, presnejšia, zobrazuje skúmaný objekt avšak bez presnejšieho pôdorysného odlíšenia.

Mapa 3. vojenského mapovania zachytáva námestie opäť len schematicky, bez výraznejšieho tvarového rozlíšenia budov.

Prvá mapa mesta , ktorá presne špecifikuje pôdorys skúmaného objektu je z r. 1909 a nasledujú ju mapy z r. 1910, 1915 .

IX. .2. Veduty, dobové pohľadnice

Archívny výskum sa zameriaval predovšetkým o zosumarizovanie a vyhodnotenie historických mapových podkladov, vedút a dobových fotografií a pohľadníc.

Takmer na všetkých dobových pohľadniciach je centrum Prievidze zobrazené z viacerých svetových strán, s kvalitným zachytením predmetného objektu.

Cenným podkladom je kolorovaná kresba z r. 1836, na ktorej je Prievidza zachytená z južnej strany. Skúmaný objekt je znázornený pomerne s dobrou presnosťou aj s príľahlou hospodárskou budovou a dvorom.

Na troch dobových pohľadniciach okolo r. 1900-1902 je meštiansky dom zachytený ešte pred radikálnou prestavbou v r. 1903.

IX. 3. Zhrnutie archívneho výskumu

Použité pramene:

Pozemno - knižné vložky Správy katastra v Prievidzi / od r. 1897 /

V Štátnom archíve Nitra , pobočka Bojnice sa podarilo nájsť iba fotografický záber z r. 1896 z pozostalosti M. Mišíka a album fotografií z

ŠOA- Nitra: Matriky RK farnosti Prievidza , ŠOA- Nitra: Matriky RK farnosti Nitrianske Pravno (pôvodne Nemecké Pravno): matrika sobášnych 1843-1897– z týchto materiálov sa čerpali informácie k vlastníkom objektu.

Informácie z archívnych prameňov boli odkonzultované aj s Doc. PhDr. Ivanom Mrvom,CSc. , ktorý bol spoluautorom novej monografie mesta Prievidza , kapitola Novovek.

IX.4. Stručné dejiny sídla¹

Prvé písomné pramene :

1113

V metačnej listine benediktínov zo Zobora sa uvádzajú ako pomedzné body majetku Opatovce nad Nitrou a aj susedné lokality Bojnice, Prievidza, Nováky a Kocúrany. Doslovne sa v tejto listine uvádza: De Preuigan sunt termini tres, de terra facti et quattuor quercus (od Prievidze sú tri zemné hranice a štvrtou je dub).

1276

V donačnej listine uhorského kráľa Ladislava IV. Adorjanovi z Vašváru je datovacia formula datum prope castrum Preuge (vydané v blízkosti hradu Prievidza).

1276 - 1321

Záznamy o prievidzskom hrade sa nachádzajú ešte v niektorých listinách, kde sa Prievidza spomína aj ako centrum špánstva.

II. štvrtina 14. storočia

V správe hradu a hradského prievidzského komitátu sa vystriedalo mnoho komesov (dosadených správcov). Z prameňov poznáme komesa Petra a jedného zo synov Kazimíra z rodu Poznanovcov.

1278

Bratia Poznanovci vyplienili majetky rodu Bossányovcov v Pravenci. Kráľovské vojsko podniklo proti nim trestnú výpravu a obsadilo prievidzský hrad.

Po roku 1289

Pravdepodobne sa komesom špánstva stal Matúš Čák, ktorý sa zmocnil väčšiny majetkov odbojných bratov z rodu Poznanovcov.

1299

Prievidzský hrad sa dostal späť do majetkov kráľa, ktorý jeho správou opäť poveril Poznanovcov.

1302

Matúš Čák sa opätovne zmocnil majetkov bojnického aj prievidzského domínia. Kastelánom hradu bol Ladislav Pech s titulom castellanus domini Mathias palatini de Preuge.

1305

Pravdepodobne po tomto roku alebo po smrti pána Váhu a Tatier sa hradu zmocnil šopronský župan Omodej a vrátil ho kráľovi. Karol Róbert vymenoval bána Giletha za špána comes de Baymocz et Preuge.

¹ <http://www.prievidza.sk/turista/historia/>

Kráľovské výsady a panovnícke privilégia :

1325

Konštituovaním mestskej lokality v Prievidzi sa položili základy nového celku s výsadami na základe tešínskeho práva (mešťania mohli slobodne voliť farára a richtára, mesto bolo slobodnou advokáciou a malo vlastné súdnictvo, mešťania mohli slobodne predávať a kupovať, mali právo odvolať sa do Žiliny, richtár mal právo na jednu tretinu a senátori na dve tretiny z pokút a richtár mal právo na úhradu cestovného vynaloženého v záujme mesta).

1333

Prievidzský hradný obvod zanikol a vo vydávaných dokumentoch sa synovia Gileta titulujú už len ako kasteláni Bojníc.

1379

Prievidza sa musela vzdať tešínskeho práva a preto prostredníctvom svojho richtára Tomáša žiada právne poučenie od Krupiny, v ktorom sa uvádza, že v predchádzajúcom období apelačnou inštanciou bola Žilina.

1383

Úspešné rokovania viedli k udeleniu nových výsad kráľovnou Máriou. Privilégiá udelené... Anno Dom. M.CCC.LXXXIII. quinta Februarii, Regni autem nostri anno secundo... boli zárukou nielen slobôd, ale aj väčších hospodárskych možností.

1389

Vydaním mandátu kráľa Žigmunda sa nariadilo vyšetrenie sporu zlatomoraveckého mýtnika hradného panstva Gýmeš s mešťanmi Prievidze o platenie mýta.

1390 - 1396

Na podnet rodiny Jelšavskovcov prichádzajú do Prievidze členovia kontemplatívneho rádu karmelitánov, ktorí mimo vnútorného mesta začínajú budovať vlastný kláštor.

1397

Mandátom Žigmund napomínal pána Juraja z Jelšavy.

1409

Kráľ Žigmund upozorňuje vyberačov krajinskej dane - *lucrum camerae*, aby od Prievidžanov vyberali vyššie dávky ako stanovené tri hrivny.

1415

Výsadná listina kráľa Žigmunda na konanie jarmoku v deň Nájdenia sv. kríža.

1429

Prievidzskí mešťania Peter Lusinczer (Nemec) a Šimon Laczko (Slovák) ako vyslanci mesta u kráľa Žigmunda požadujú potvrdenie privilegiálnej listiny kráľovnej Márie. Kráľ odmieta potvrdiť mĺľové právo.

1430

V donačnej listine, ktorou kráľ daroval bojnické panstvo rodine Noffryovcov, sa uvádza aj darovanie mesta Prievidze spolu s vyberanými dávkami.

1431 - 1433

Pobyt husitských vojsk na území mesta spôsobil jeho pustošenie.

1441

Vladislav I. potvrdzuje mestu oslobodenie od platenia daní a tridsiatkov, ktoré stanovili mešťanom Noffryovci roku 1435.

1449

Potvrdenie prenájmu príjmov z desiatkov ostrihomského arcibiskupa kardinála Dionýza zo Seče, ktoré prenajali bojnickí páni roku 1432.

1486

Prostredníctvom mešťanov Mateja Literáta, Matúša Kaymana, Gregora Mataska a Petra Christiana si Prievádzania vybavili potvrdenie výsad kráľovnej Márie.

1478

Matej Literát sa spomína ako mestský notár a žiadateľ o potvrdenie dohody s ostrihomským arcibiskupom o prenájme desiatkov Prievidzi.

1489

Kráľ Matej mandátom nariaďuje bojnickému kastelánovi Matúšovi, aby dodržiaval potvrdené výsady mesta Prievidze.

1491

Ján Korvín vydáva mandát, ktorým na základe sťažnosti prievidzských mešťanov upozorňuje bojnického kastelána Pokyho.

Prievidza v Novoveku

1526

Po bitke pri Moháči na trón nastúpil Ferdinand I. z rodu Habsburgovcov, ktorý odobral bojnické panstvo Jánovi Zápoľskému a daroval ho Alexejovi Turzovi. Turzovci vlastnili rozsiahle majetky a patrili k najvýznamnejším uhorským veľmožom. Panovnícke návštevy Bojníc preto boli časté a družina kráľa bývala v kráľovskom dome v Prievidzi.

1540 - 1660

Šírenie myšlienok reformácie neobišlo ani Prievidzu a za podpory Turzovcov sa vytvára evanjelický senoriát v Bojniciach, do ktorého je včlenená aj prievidzská evanjelická cirkev. V tomto období v Prievidzi pôsobí 16 luteránskych farárov, 22 kaplánov a 56 učiteľov.

1545

Narodil sa Albert Huššiel, ktorý patrili k významným žiakom a neskôr aj učiteľom evanjelickej školy.

2. pol. 16. storočia

Nepriaznivá situácia monarchie vplyvom tureckých nájazdov viedla k posunutiu obchodnej a poštovej cesty z Viedne do Sedmohradska cez územie stredného Slovenska a teda aj cez Prievidzu. Na severnom rohu námestia a Dreveného rínku vybudovali poštovú stanicu s niekoľkými hospodárskymi stavbami, ktorá pre svoj účel slúžila až do 19. storočia.

1560

Mestská rada založila evanjelickú školu, ktorá nadviazala na tradície stredovekého školstva - farskej základnej školy a triviálnej kláštornej školy karmelitánov.

1599

Turci podnikajú lúpežné výpravy až do Nitrianskej stolice a na hornú Nitru, kde vyplienili Prievidzu, Bojnice a Nitrianske Pravno.

1601

V okolí Oslian sa vytvorila skupina ozbrojených lúpežníkov, ktorí drancovali celú hornú Nitru.

1605

V prievidzskej škole študuje Vavrinec Benedikt z Nedožier, budúci profesor Karlovej univerzity a správca Karolína.

1614

Bojnickí zemepáni zaradili šafran, ktorý bol výhodným obchodným artiklom, ako osobitnú dávku Prievidžanov pre panskú kuchyňu.

1619

Bojnický zemepán Stanislav Turzo poskytol územie svojho panstva povstaleckým vojskám uhorskej šľachty pod vedením Gabriela Betlena.

1621

Po porážke betlenovských vojsk v povstaní proti Habsburgovcom do Prievidze prichádzajú cisárske vojská.

1643

Kráľ odovzdal do dedičného vlastníctva Pavlovi Pálfimu panstvo Bojnice s kúpeľmi, Prievidzu s dvomi dedinami, ako aj dane tohto mesta.

1653

Po smrti Pavla Pálfiho celé panstvo spravovala jeho manželka grófka Františka Kuenin de Balassi a tá povolala do Prievidze jezuitov, aby pomohli pri rekatolizácii obyvateľstva. Po ich nepresvedčivom účinkovaní pozvala piaristov, ktorých poslaním bola výchova školskej mládeže.

1655

Vyhotovenie tzv. Kaninského kontraktu, podľa ktorého mesto bolo zemepánmi oslobodené od všetkých služieb, robôt a dávok a získalo právo predaja vína, za čo mali platiť 3000 zlatých a 1 cent vosku.

1674

Na pozemku prievidzského meštana Lukáša Hlaváča sa ukončila výstavba piaristického kolégia s kostolom podľa projektov Antona Biberelliho.

1678

Kuruci z Tóčkóliho protihabsburského vojska vtrhli do Prievidze, zničili množstvo domov, vydrancovali a požiarom zničili majetky mesta (mestský dom, starobinec, kostol so školou, pivovar), kláštor piaristov a domy samotných mešťanov. Pri požiari zhorela aj značná časť archívnych písomností mesta.

1705

Rákoci na nižemestských poliach dal popraviť cisárskych vojakov, ktorých držal v zajatí, ako odplatu za popravu kurucov v Trnave.

1709-1711

Prichádzajúce vojská prinášali so sebou epidémiu moru, ktorá zasiahla aj obyvateľov mesta.

1715, 1723

V dikálnych súpisoch sa uvádza, že viac ako 50% obyvateľstva sa zaoberalo remeslom alebo obchodom.

1740 - 1753

Budovanie piaristického kostola podľa projektov Hyacinta Hangkeho s interiérovými maľbami Jána Štefana Bopovského a barokovými sochami Dionýza Stanettiho. Kostol sa radí k najkrajším barokovým sakrálnym stavbám strednej Európy.

1753

V daňovom súpise Nitrianskej župy sa uvádza v Prievidzi 394 poplatníkov, z ktorých je 115 súkenníkov, 22 ševcov, 15 garbiarov, 15 čižmárov, 13 gombikárov, 12 mäsiarov, 9 krajčírov, 2 murári, 2 kováči, 2 truhlári, 2 kamenári, 1 zámočník, 1 povrazník a 1 košíkár.

1765 - 1770

Zápas slobodného mesta Prievidza s bojnickým panstvom skončil vyhlásením pôvodných slobôd za neplatné a podriadením obyvateľov mesta pod zvrchovanosť Pálfiovcov (29. 8. 1765 - 7. 2. 1770).

1771, 20. apríla

Hajdúsi Nitrianskej stolice potlačili vzburu prievidzských žien a jej aktérky - Anna Kardošová, Anna Ripková, Helena Zvončárová, Zuzana Tomašovičová, Judita Balinová, Anna Frastová, Judita Kremničianová, Eva Mečárová, Katarína Rendecková - boli potrestané palicovaním.

1771, júl

Panovníčka Mária Terézia nariadila Nitrianskej župe vypracovať dokument, ktorý zohľadnil práva zemepánov aj práva mesta.

Koniec 18. storočia V meste vznikla manufaktúra na výrobu keramiky, ktorú si cenili najmä pre jej kvalitu.

2. polovica 19. storočia

Prievidza sa stala strediskom obchodu s múkou a obilím a tiež predaja rožného dobytku. V priemysle pretrvávala malovýroba - v Necpaloch sa v tehelni vyrábali dlaždice a škridla, na rieke Nitre pracovali dva mlyny a v meste pálenica.

1870

Väčšinu remeselníkov tvorili súkenníci (232 majstrov), ďalej 13 garbiarski majstri, 9 obuvníci, 7 stolári, 5 čižmári, 4 kováči, 4 hrnčiari a 4 hrebenári. Z celkovej výmery chotára Prievidze 4999 kat. jutár pripadala pätina dvom statkárom a zvyšok sa delil medzi 549 malých a stredných držiteľov pôdy. V tomto roku mala Prievidza 2719 obyvateľov.

1871

Prievidza stratila charakter slobodného mesta a stáva sa veľkou obcou. Samosprávnym orgánom bolo 24 volených členov a 24 virilistov, ktorí boli určovaní podľa majetku a podľa výšky daní. Na čele magistrátu stál

mešťanosta, ďalej štyria senátori, notár, fiškál, hospodár, obecný tútor, mestský gazda a lekár.

1872

Prievidza sa stala opäťovne správnym a súdnym sídlom okresu, na pôde ktorého sa vytvorili aj ďalšie spolky a inštitúcie. Hospodársky spolok údolia rieky Nitry sa mal podieľať na povznesení hospodárstva.

K vývoju mesta – námestia/ od stredoveku do zač. 19. stor./ : ²

Prievidza je situovaná v centrálnej časti kotliny v sútoku rieky Nitry a Handlovky . Táto výhodná poloha sa prejavila v tom, že včasno stredoveká osada sa stala významným komunikačným uzlom . Je preto prirodzené, že Prievidza sa stala na prelome 12./13. storočia mýtnou stanicou. Ďalším aspektom výhodnej polohy bolo konanie trhov – pravidelných , týždenných. V 14. storočí sa rozbehol aj doosídľovací proces, - intenzívnejšie na nemeckom zákupnom práve....na Hornej Nitre to boli prevažne Nemci. V Prievidzi sú vydokladované v r. 1332 – 1335.

V prvej polovici 14. storočia sa položili základy aj mestskej zástavby Prievidze. Z pôdorysu mesta je zrejmé, že v blízkosti starej slovenskej osady sa usadila komunita nemeckých hostí a začala tu okolo kostola sv. Bartolomeja³ budovať nové mestské sídlo. Tvorilo ho pravidelné štvorhranné námestie s jednoduchou hĺbkou stavebných blokov a obvodovou ulicou. Gotické- mestské jadro bolo pomerne malé. Vzniklo v priebehu 14. a 15. storočia a tvorili ho kamenné meštianske domy, ktoré stáli na námestí a v jeho bezprostrednom okolí. V listine z r. 1355 sa Prievidza spomína už ako mesto . Medzi rokmi 1370 – 1380 získava právo výročných dvoch výročných trhov. Tieto si veľmi rýchlo získali dobrú povesť. Prievidza sa stáva v 14. storočí centrom remeselnej výroby na čo nadväzuje aj stavebný ruch mesta. V tomto čase dochádza k spojeniu slovenskej podhradskej dediny a nového sídla založeného nemeckými hosťami. A tak sa Drevený rínok a dlhá ulica začleňujú do vnútorného areálu mesta .

Až 28. januára 1383 kráľovná Mária výsadnou listinou povýšila Prievidzu medzi kráľovské mestá.

² Lukačka J.,: Prievidza – monografia mesta. Banská Bystrica 2013, str. 50 – 169, 253-255

³ Je to pôvodne gotická stavba z konca 14. storočia, v 17. storočí bola upravovaná a rozšírená. Farnosť v Prievidzi bola založená začiatkom 13. storočia. V roku 1321 hradná fara zanikla, a onedlho sa začalo so stavbou novej – mestskej fary a farského kostola. Počas rokov kostol prešiel rôznymi zmenami. Interiér sa nezachoval v pôvodnom stave, zachovali sa len niektoré gotické kostolné predmety , ktoré sa používajú dodnes. Interiér bol doplnený o organ. Veža kostola, postupne dostávala zvony, ktoré zvolávali ľud na bohoslužby a boli tiež signalizačným zariadením v prípade pohrôm. V roku 1523 bola vytvorená na severnej strane freska Snímanie z kríža. Na južnej strane je freska sv. Krištofa

V roku 1397 zavítal do Prievidze kráľ Žigmund Luxemburský so sprievodom. .
Možno predpokladať, že kráľ sa ubytoval v kráľovskom dome / domus regia/

- modrá šípka označuje predpokladaný domus regia , červená šípka skúmaný objekt.

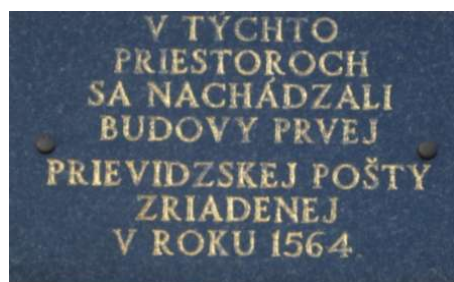
Mesto sa zač. 15. storočia zväčšilo a narástol aj počet obyvateľov⁴ . Z obdobia stredoveku sa nezachovali žiadne konkrétne údaje o demografických pomeroch v meste. Dá sa iba odhadnúť, že tu koncom stredoveku mohlo byť približne 140 -150 obývaných domov a okolo 1000 obyvateľov avšak na konci 16. storočia tu už bolo zdanených 169 obývaných domov⁵.

Prvý zachovaný portálny⁶ súpis je z r. 1531 pričom zdanených port bolo 67, 27 port bolo opustených a 27 chudobných.

V roku 1553 už bolo zdanených 73 port, 15 bolo chudobných a 16 opustených.

V roku 1545 portálny súpis udáva v Prievidzi 66 port schopných zdanenia avšak mesto raste a už v roku 1549 tu bolo zdanených 95 port, 5 nových domov, 4 porty opustené a 8 chudobných.

Po obsadení Budína Turkami v r. 1541 bol nutné zmeniť cestné spojenia. V Prievidzi bola zriadená poštová stanica s ubytovaním ,

⁴ V rokoch 1410-20 bol za veľkých nákladov prestavaný kostol sv. Bartolomeja, aby mohol pojať väčšie množstvo veriacich.

⁵ Portálny súpis Nitrianskej župy – portálny súpis domov z r. 1598

⁶ Porta – dom s pozemkom

prepriahacia stanica⁷. Podľa tvrdenia M.Mišíka by malo ísť práve o budovu predmetného skúmaného objektu⁸.

V roku 1598 napočítali v Prievidzi 169 obývaných domov, v roku 1601 bolo už len 125 domov. V roku 1614 Prievidza eviduje 212 „gruntových“ mešťanov, čo znamená, že v meste muselo stáť aspoň 200 domov .

26. septembra 1678 vtrhli do Prievidze kuruci. Po troch dňoch násilia a rabovania obrátili mesto na popol – zhorelo 272 domov. Z pevných kamenných domov na námestí ostali iba obhorené múry. Avšak obnova zničeného mesta postupovala pomerne rýchlo. No ďalšie vojnové udalosti spôsobili značný hospodársky úpadok mesta, čo v r. 1718 potvrdzuje aj veľký počet opustených domov z toho 29 patrilo do prvej a 29 do druhej kategórie.

V priebehu 18. storočia mesto prosperovala avšak spor medzi mestom a Bojnickým panstvom sa vyostroval až v r. 1770 prišla Prievidza o výsady a slobody. Nové regulatíva medzi panstvom a stolicou vstúpili do platnosti v r. 1774.

17. marca 1790 vypukol v Prievidzi ďalší ničivý požiar – zhorelo 134 domov – takmer polovica mesta. Magistrát na to prijal opatrenia, že stavby sa budú stavať z kameňa a každý dom musí mať komín.

Ďalší veľký požiar postihol mesto 15. júna 1824. Kvôli silnému vetru väčšina domov ľahla popolom – 180 domov. Ďalšie dva požiare, ktoré v Prievidzi vznikli v prvej tretine 19. storočia (v rokoch 1828 a 1832) a epidémia cholery (rok 1831) opäť zdecimovali vzrástajúce mesto.

Až do 19. storočia boli domy v meste drevené, iba na hlavnom rítku stáli domy poschodové – kamenné. Ich cena sa pohybovala v rozpätí 1000 – 2000 zlatých. Po veľkých požiaroch sa „drevená“ Prievidza začala meniť na „kamennú“.

Skúmaný dom meštiansky :

Ohľadom skúmaného objektu sa nezachovali žiadne archívne dokumenty a z toho dôvodu nie je možné podrobne spracovať históriu objektu od jeho vzniku. Niekoľko veľkých požiarov mesta, zároveň zničilo aj mestský archív,

⁷ Mišík Mikuláš. Prievidza .1971 „predpokladáme že v polovici 16. storočia od počiatku zavedenia poštovej dopravy cez mesto stala poštová budova s príslušnými staviskami na severnom rohu námestia a Dreveného rítku. Front budovy obrátený k námestiu a tu boli asi ubytovacie a stravovacie priestory. Maštale a iné hospodárske budovy ústili na Drevený rítek, kde bolo dosť miesta pre poštovú prevádzku. Bezpečne vieme že budova slúžila poštovým cieľom koncom 18. storočia a neskoršie.“ str. 91-92

⁸ Zatiaľ neboli nájdené predmetné archívne dokumenty, ktoré by toto tvrdenie vyvrátili, či potvrdili. Vie sa len to, že v r. 1588 banskobystričský magistrát posielal prievidzskému poštmajstrovi jeden kremnický dukát. V r. 1607 bol Prievidzským poštmajstrom Juraj Leoni, pôvodom z Talianska.

čím sa ešte viac obmedzili možnosti archívneho výskumu.⁹ Čiastočne je možné jeho históriu spracovať aspoň na základe útržkovitých informácií a spracovaním genealogických podkladov vlastníkov z prelomu XIX. a XX. storočia.

Na mieste skúmaného objektu, nachádzajúceho sa na severovýchodnom rohu hlavného námestia sa podľa predpokladov nachádzala budova pošty a preprahacia stanica¹⁰ od roku 1564^{11, 12}. Objekt poštovej stanice bol v susedstve niekdajšieho kráľovského domu spomínaného v roku 1550¹³. Okolo roku 1613 bola poštová stanica pravdepodobne na nátlak bojnického panstva presunutá do Bojníc¹⁴ no objekt pôvodnej prievidskej pošty zostal ešte minimálne do konca 18. storočia v prenájme /?/ poštového úradu.¹⁵

V roku 1823 bola poštová stanica presunutá znovu z Bojníc do Prievidze¹⁶, avšak v tomto období bola v Prievidzi pre účely pošty postavená nová budova na Rákoczyho ulici.

V Prievidzi boli poštmajstrami¹⁷ členovia¹⁸ rodiny Kiss a to od XIX. storočia až po obdobie prvej ČSR.¹⁹

⁹ Mišík Mikuláš: Prievidza. Stredoslovenské vydavateľstvo 1971, strana 151 - 152

¹⁰ Mišík Mikuláš : Prievidza, stredoslovenské vydavateľstvo 1971, strana 91

¹¹ Časopis Životné prostredie, Ústav krajiny ekológie SAV Bratislava, ročník 2000, číslo 5

¹² <http://www.seps.sk/zp/casopisy/zp/2000/zp5/huska.htm> : V roku 1564 sa korigovala pôvodná linka posunutím južnejšie . Po tejto úprave boli zrušené poštové stanice v Nitrianskych Sučanoch i Nedožeroch – Brezanoch a namiesto nich boli zriadené v Horných Vestenicich a Prievidzi. Vytvorenie poštovej stanice v Prievidzi bolo významnou udalosťou. Záznamy o tom sa nachádzajú v Účtovných knihách mesta Banská Bystrica, že ...*"prievidzskému poštmajstrovi bolo poskytnuté všimné dve zlatky a desať denárov ako dar k Novému roku pre udržanie si priazne."* Ďalší záznam je z r. 1580, kedy bolo prievidzskému poštmajstrovi poskytnuté všimné v hodnote jedného kremnického dukátu, ako dar k Novému roku.

¹³ Mišík Mikuláš : Prievidza, Stredoslovenské vydavateľstvo 1971, strana 93

Lukačka J. a kol.,: Prievidza – monografia mesta . Banská Bystrica 2013, str. 90

¹⁴ Mgr. Anna Čechová: Z poštovej histórie Bojníc: Bojnické zvesti , ročník 2006, číslo 11

¹⁵ Mikuláš Mišík: Prievidza, stredoslovenské vydavateľstvo 1971, strana 92

¹⁶ Mgr. Anna Čechová: Z poštovej histórie Bojníc:, Bojnické zvesti , ročník 2006, číslo 11

¹⁷ Poštmajstri boli väčšinou zámožní a vážení ľudia, vlastnili niekoľko párov koní, zaoberali sa v prvom rade prepravou ľudí a prepravou pošty len popri tom.

Prvou vlastníčkou skúmaného objektu, ktorú je možné doložiť písomnými dokumentmi, je Anna Rišáková rodená Brestyenszká. Ako vlastníčka domu je zapísaná dňa 21. septembra 1897 už ako vdova Rišáková.²⁰ Spomenutá Anna Brestyenszká sa narodila v roku 1846 v Nitrianskom Pravne (vtedy Nemecké Pravno), bola dcérou tamojšieho poštmajstra Jozefa Brestyenského a jeho manželky Anny rodenej Kiss,²¹ dcéry prievidského poštmajstra Jána Kissa a Márie Gramantík.²² Práve v tejto línii sa dá predpokladať pôvodné vlastníctvo skúmaného domu²³. Matka Anny Brestyenszkej bola nielen dcérou poštmajstra Jána Kissa, ale zároveň aj sestrou nasledujúceho prievidského poštmajstra Eugena Kissa, keďže Eugen prebral po svojom otcovi Jánovi úrad.²⁴

Je teda pravdepodobné, že po presunutí poštovej stanice z Bojníc naspäť do Prievidze a vybudovaní novej budovy pošty rodina poštmajstra odkúpila alebo iným spôsobom získala do vlastníctva objekt pôvodnej starej poštovej stanice. Je pravdepodobné, že naopak objekt pošty prenajímali.

Po rodine Kissovcov tento dom neskôr pravdepodobne zdedili Brestyenszky. V roku 1896 zomrel Jozef Brestyenszky²⁵, brat Anny vydatej Rišákovej.

Jozef bol slobodný, mal len nemanželského syna Alexandra, ktorý zomrel ešte ako dieťa.²⁶ Po Jozefovej smrti v roku 1896 došlo istotne k sporiadaniu majetkových pomerov v rodine Brestyenszkých, kedy Anna pravdepodobne vyplatila ostatných bratov a v r . 1897 už figuruje ako jediná vlastníčka daného objektu.

¹⁸ Poštmajstrovský úrad sa dedil a nielen na vysokých postoch, ale aj v prípade poštmajstrov jednotlivých poštových staníc. Bolo tomu tak z dôvodu, že poštmajster svojím majetkom musel často kryť potreby svojho úradu v prípade, že viazla štátna dotácia.

¹⁹ Zbierka písomností týkajúcich sa prievidských poštmajstrov. Hornonitrianske múzeum Prievidza

²⁰ List vlastníctva číslo 105, záznam číslo 1

²¹ ŠOA- Nitra: Matriky RK farnosti Nitrianske Pravno (pôvodne Nemecké Pravno): matrika narodených, sobášených a zomrelých 1844-1871 strana 245.

²² ŠOA- Nitra: Matriky RK farnosti Prievidza: matrika narodených 1800-1864 strana 102.

²³ Podľa neúplného výkazu z konca 18. storočia bývala rodina Kiss v dome ohodnotenom na 1 000 Zlatých, čo znamená že patrili k najbohatšej vrstve mešťanov Prievidza.

²⁴ Zbierka písomností týkajúcich sa prievidských poštmajstrov. Hornonitrianske múzeum Prievidza

²⁵ ŠOA- Nitra: Matriky RK farnosti Prievidza: matrika zomrelých 1885-1902 strana 195, záznam číslo 109

²⁶ Kempelen Béla: Magyar nemes családok - 2. Kötet - Brestyenszky (bresztyennei)

Anna Brestyenzska sa v roku 1867 vydala za ,žilinského meštana Jozefa Rišáka a žila v Žiline.²⁷ V Žiline žila naďalej aj potom ako sa stala jedinou vlastníčkou domu v Prievidzi. V roku 1903 dala Anna tento dom výrazne prestavať. Dom bol rozšírený do pôdorysu tvaru L. V prízemí boli obchody a podjazd do dvorovej časti a na poschodí boli vytvorené nájomné byty.

V roku 1929 predala Anna Rišáková rodená Brestyenzska tento dom svojej dcére Irene vydatej Michníkovej, vdove po Júliusovi Michníkovi statkárovi z Trebostova za 100 000,- korún československých.²⁸ Táto v roku 1930²⁹ na základe predkupnej zmluvy³⁰ z toho istého roku predala tento dom Antonovi Ceizelovi a jeho manželke Márii Kurbelovej.

Po smrti Antona Ceizela v roku 1942 bolo vlastníctvo domu a príslušných parciel rozdelené medzi jeho vdovu a tri deti. Vdova Mária Ceizellova rodená Kurbelová vlastnila $\frac{1}{2}$ a deti Silvester, Margita a Ladislav v rovnakých častiach po $\frac{1}{6}$.³¹ V tom istom roku odkupuje Ladislav Ceizel od svojho brata Silvestra jeho podiel.³²

Dňa 10. júla 1945 bolo na základe žiadosti okresného národného výboru v Prievidzi, začaté vyvlastňovacie konanie 9.242/4-9/7-1945 pre Eugena Chrenku.³³ Dňa 20. novembra toho istého roku bolo na základe výmeru okresného národného výboru zapísané vlastnícke právo na pána Eugena Chrenka.³⁴

V roku 1959 bol objekt na základe kúpnej zmluvy z roku 1956 (pravdepodobne sa jedná o preklep v roku) odkúpený Československým

²⁷ ŠOA- Nitra: Matriky RK farnosti Nitrianske Pravno (pôvodne Nemecké Pravno): matrika sobášnych 1843-1897 strana 75.

²⁸ List vlastníctva číslo 105, záznam číslo 2

²⁹ List vlastníctva číslo 1539, záznam číslo 1

³⁰ List vlastníctva číslo 105, záznam číslo 3 a 4

³¹ List vlastníctva číslo 1539, záznam číslo 3 (pravdepodobne chybné zapísaný rok 1943, keďže nasledujúci záznam má rok 1942)

³² List vlastníctva číslo 1539, záznam číslo 4

³³ List vlastníctva číslo 1539, záznam číslo 5

³⁴ List vlastníctva číslo 1539, záznam číslo 6

štátom, Združenými službami mesta Prievidze³⁵ po čom bol v objekte vytvorený Dom služieb.

STRUNNÉ ZHRNUTIE VÝSLEDKOV UMELECKO-HISTORICKÉHO A ARCHITEKTONICKO-HISTORICKÉHO VÝSKUMU

1. stavebná etapa – renesančná 2. polovica 16. storočia

- objekt trojpriestorový , dvojpodlažný s predĺženou dispozíciou do parcely
- jednopriestorový suterén s prístupovou chodbou
- Miestnosti č. 1.02 a 1.03 majú renesančnú klenbu /, zachované valené lunetové klenby s pomerne hlbokými lunetami /, každá z nich bola presvetlená jedným okenným otvorom zo severnej strany.
- stavebný materiál kameň lomový
- Objekt bol zastrešený sedlovou strechou pravdepodobne s valbou a prekrytý šindľom

2. stavebná etapa – neskoro renesančná – koniec 17.stor. / po roku 1678 /

- Prístavba k pôvodnému objektu pokračovala východným smerom – do parcely
- vytvorený nový schodiskový priestor □□v strede dispozície a po jednej novej miestnosti na každom podlaží
- Zmena vstupu do suterénu – z interiéru .
- Exteriérová aj interiérová omietka biely vápenný náter
- Okolo okien profilované kamenné ostenia s bielym vápenným náterom
- Objekt bol zastrešený valbovou strechou, na ktorú na východnej strane nadväzovala polvalbová strecha prístavby. Krytinou bol drevený štiepaný šindel.
- Zo strany námestia bol jeden vikier
- Objekt mal minimálne dve komínové telesá

3. stavebná etapa – novoklasicistická 1903

- vzniká objekt na pôdoryse v tvare L dostavbou západného krídla
- čelná 3 osová fasáda sa mení na 10 osovú

³⁵ List vlastníctva číslo 1539, záznam číslo 8

- Prízemie je horizontálne riešené bosážou, priečelie bohato zdobené architektonickými článkami a štukovou výzdobou a dvoma atikami
- z okien boli kompletne odstránené kamenné šambrány, na čelnej fasáde nahradené štukovou profilovanou šambránou, na ostatných fasádach boli okenné ostenia doplnené jednoduchou výmurovkou z tehál , pravouhlou, lícujúcou s fasádou
- v 4. okennej osi od severu vybudovaný prejazd v úrovni 1.NP
- strecha sedlová, Nanovo preriešili strešnú konštrukciu, ktorú prekryli eternitom . Dobudovali ďalšie komínové telesá,
- zvýšenie stropov v starej časti objektu, odstránenie trámových stropov v úrovni 2.NP
- V rozsahu celého objektu boli vymenené okenné a isto aj dverné výplne, zjednotili dlažbu – drevená palubovka.
- V miestnosti 2.13 a v chodbovom priestore 2.01 boli využité okenné otvory pôvodného objektu tak, že boli prebúrané na dvere.
- v interiéri kompletne odstránené renesančné omietky .

4. stavebná etapa – stavebné úpravy 70.-80.te roky 20. storočia

- rekonštrukcia elektroinštalácie
- vytvorenie nových sociálnych zariadení
- drevené podlahy boli čiastočne odstránené, alebo prekryté linoleom, alebo nahradené dlažbou
- výmena okenných výplní na 1.NP za kompaktný horizontálny pás, kde jednoduché presklenie okna bolo spojené s presklenenou informačnou tabuľou
- kompletne odstránenie bosáže, inštalovanie veľkých kamenných platní na fasádu v úrovni 1. NP
- zväčšenie niektorých okenných otvorov.
- zamurovanie prejazdu a vytvorenie dvoch nových miestností
- zmenšovanie priestorov novými priečkami
- eternitová krytina bola nahradená plechom a odstránené kruhové svetlíky
- postupne boli odstránené z interiéru keramické kachle a následne na to boli rozobraté aj časti komínových telies, ktoré presahovali nad úroveň strechy

5. stavebná etapa – stavebné úpravy zač. 21. storočia

- v niektorých miestnostiach steny aj strop obložené sadrokartonom a vystierkované.

- na východnej dvorovej fasáde bola rozbitá osovosť vytvorením nových rôzne veľkých okenných otvorov s použitím plastových výplní.
- znižovanie stropov sadrokartonom
- nevhodné aplikácie omietok s použitím podkladovej siete
- nevhodné použitie ďalších typov dlažby

Z á v e r :

Pamiatkovým výskumom sme došli k poznaniu, že objekt bol vybudovaný z pevného materiálu v troch základných stavebných etapách.

Dom meštiansky , postavený v severovýchodnom rohu námestia bol súčasťou štvorcového námestia a trhoviska³⁶.

Parcela³⁷, na ktorej objekt vystavali bola kolmá na námestie, pričom v jej zadnej časti bola záhrada a hospodárska budova.

Nevieme, kto bol majiteľom tohto objektu v tom čase, ale isto šlo o zámožného človeka, keďže objekt bol už stavaný ako kamenná stavba³⁸.

Po ničivom požiari v r. 1678 sa môžeme domnievať, že majiteľ objektu, ktorý bol rozšírený „dovnútra“ existujúcej parcely skupuje minimálne dve priľahlé parcely južným smerom³⁹ a uzatvára ich s prednej časti

murovaným múrom s bránkou pre peších a prejazdom do dvora, v zadnej časti so záhradou a pravdepodobne druhým výjazdom smerom k Drevenému rínku. Takýto stav je zachytený na kresbe z r. 1836 / označený červenou/, ako aj na dobovej fotografii z r. 1896.

³⁶ Námestie švorohníkového pôdorysu, ktoré nesie všetky znaky stredovekého gotického urbanizmu. Potvrdzujú to aj vo dvojiciach do námestia vbiehajúce ulice, vždy zvierajúce medzi sebou pravý uhol. Táto časť mesta Prievidze bola osídlená nemeckými kolonistami Táto historická skutočnosť ovplyvnila nielen hospodársko-sociálny a kultúrno-spoločenský výzor mestečka, ale zanechala výrazné stopy i v jeho architektonickej výstavbe.

³⁷ predpokladáme, že bola pomerne úzka - Šírka parcely sa v tom čase pohybovala 5-8 m .

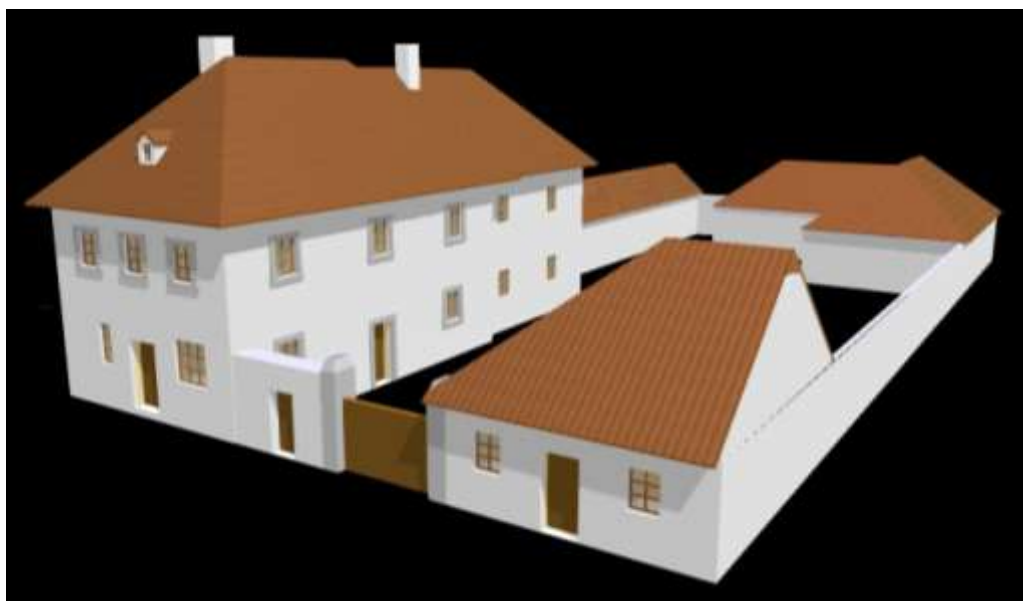
³⁸ Možno predpokladať, že objekt nahradil dom starší, drevený.

³⁹ Po požiari v r. 1678 ostalo v Prievidzi množstvo parciel prázdnych – mesto bolo obrátené na popol.

Túto skutočnosť dokladá aj pohľadnica z r. 1900 .

V takejto podobe objekt „zotrval „ až do r. 1903.

vizualizácia 3D

Radikálna prestavba a dostavba celého západného krídla „pohltila“ renesančný objekt a prezentovala aktuálne podnety a poryvy architektonického diania, inovácie dispozičných schém, nových konštrukcií a materiálov. Fasáda západná – monumentálna, otvárajúca sa do námestia v novom - historizujúcom výraze pohltila zároveň voľnú časť prednej časti parciel, ako aj nízky, jednopodlažný, trojosový objekt v juhozápadnej časti. V tom čase vzniká na námestí jedna z mála veľkolepých stavieb svojho typu

a stáva sa akosi dominantou tejto strany námestia .

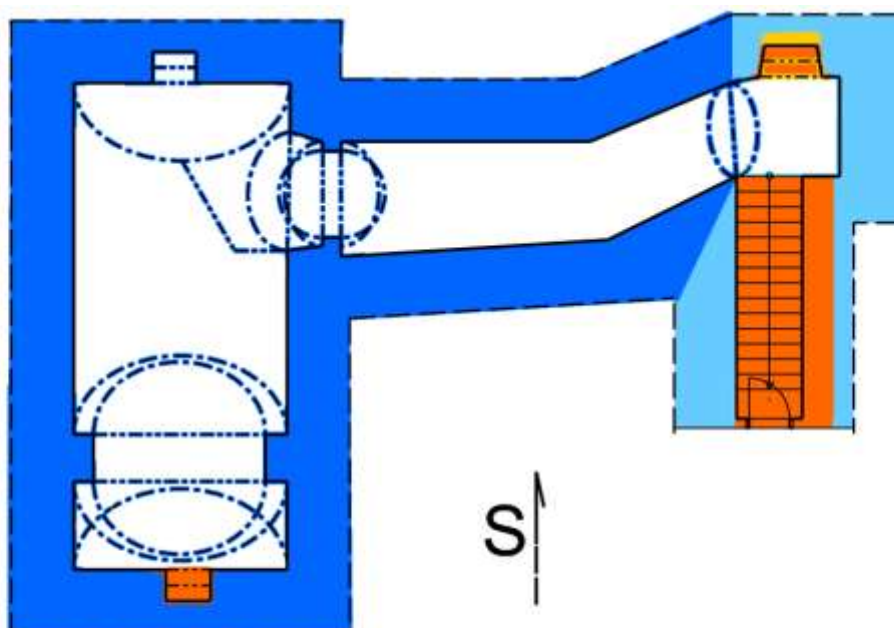

r. 1931

GRAFICKÁ PODOBA VÝSKUMU :

- I. SLOHOVÁ ANALÝZA - PÔDORYS SUTERÉNU**
- II. SLOHOVÁ ANALÝZY - PÔDORYS 1. NP**
- III. SLOHOVÁ ANALÝZA - PÔDORYS 2. NP**
- IV. SLOHOVÁ ANALÝZA – REZ SEVERNÝM KRÍDLOM**
- V. SLOHOVÁ ANALÝZA - REZ ZÁPADNÝM KRÍDLOM**
- VI. SLOHOVÁ ANALÝZA FASÁDY – ZÁPADNÁ**
- VII. SLOHOVÁ ANALÝZA FASÁDY – SEVERNÁ**
- VIII. SLOHOVÁ ANALÝZA FASÁDY - JUŽNÁ**
- IX. SLOHOVÁ ANALÝZA FASÁDY – VÝCHODNÁ**

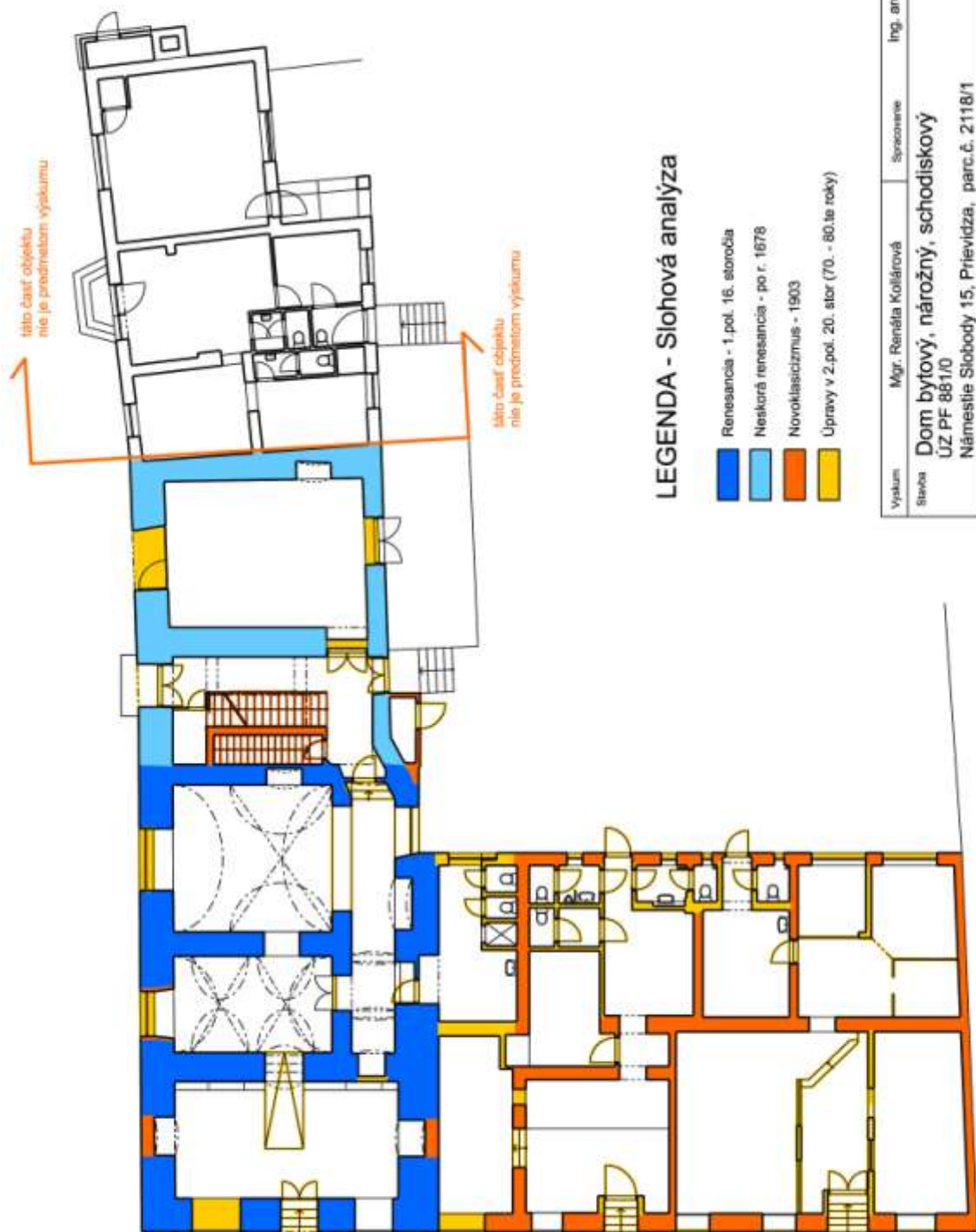
- X. Pôdorys suterénu – značenie inventarizačných prvkov a ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov**
- XI. Pôdorys 1.NP – značenie inventarizačných prvkov a ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov**
- XII. Pôdorys 2.NP – značenie inventarizačných prvkov a ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov**
- XIII. Pôdorys krovu – značenie inventarizačných prvkov a ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov**
- XIV. Západná fasáda – značenie inventarizačných prvkov a ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov**
- XV. Severná fasáda – značenie inventarizačných prvkov a ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov**
- XVI. Južná fasáda – značenie inventarizačných prvkov a ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov**
- XVII. Východná fasáda – značenie inventarizačných prvkov a ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov**

LEGENDA - Slohová analýza

- Renesancia - 1.pol. 16. storočia
- Neskorá renesancia - po r. 1678
- Novoklasicizmus - 1903
- Úpravy v 2.pol. 20. stor (70. - 80.te roky)

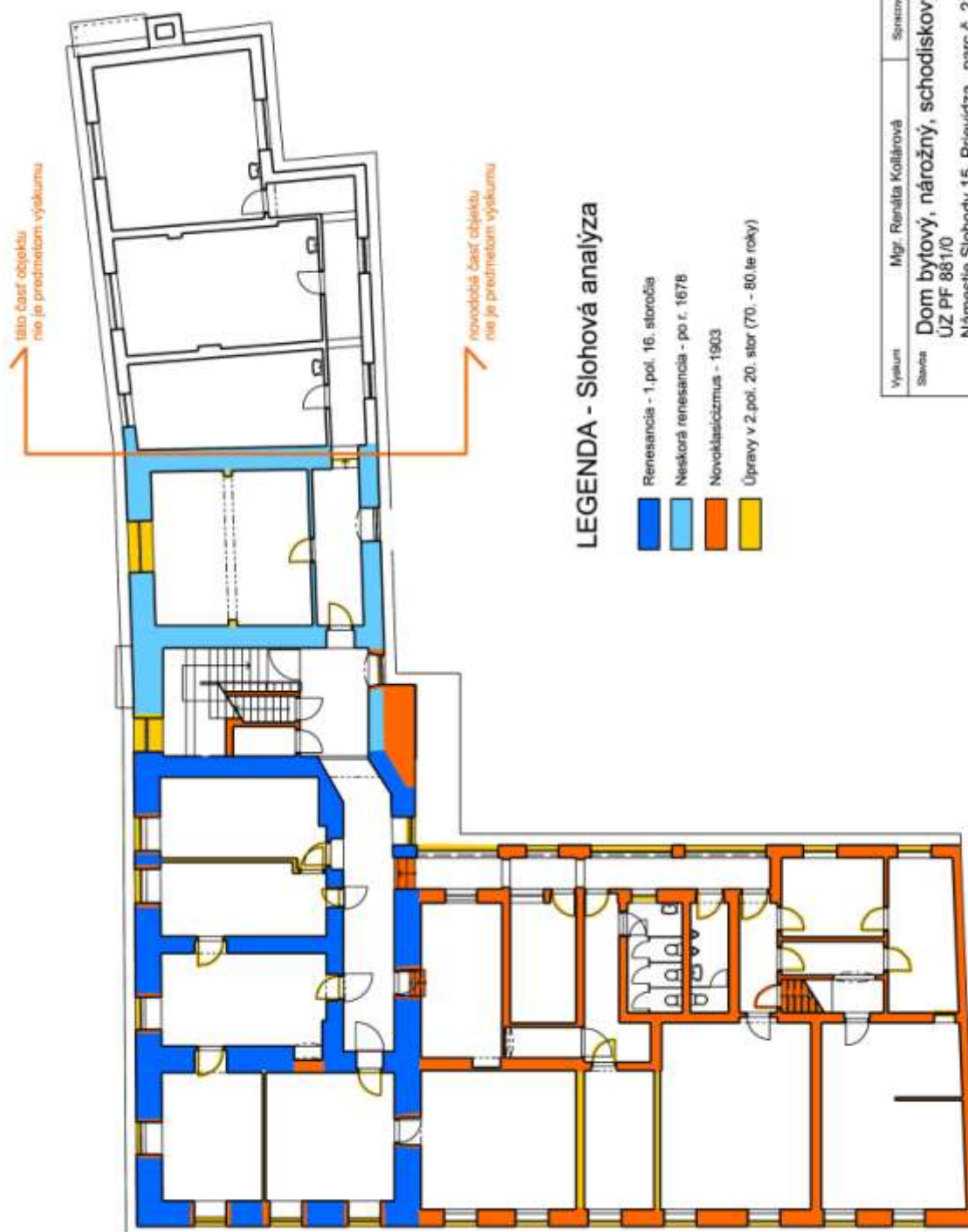
Vyskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1	dátum	04/2014
		formáty A4	1
		mierka	1:100
Výkres	I. SLOHOVÁ ANALÝZA - PÔDORYS SUTERÉNU		číslo výkresu I.

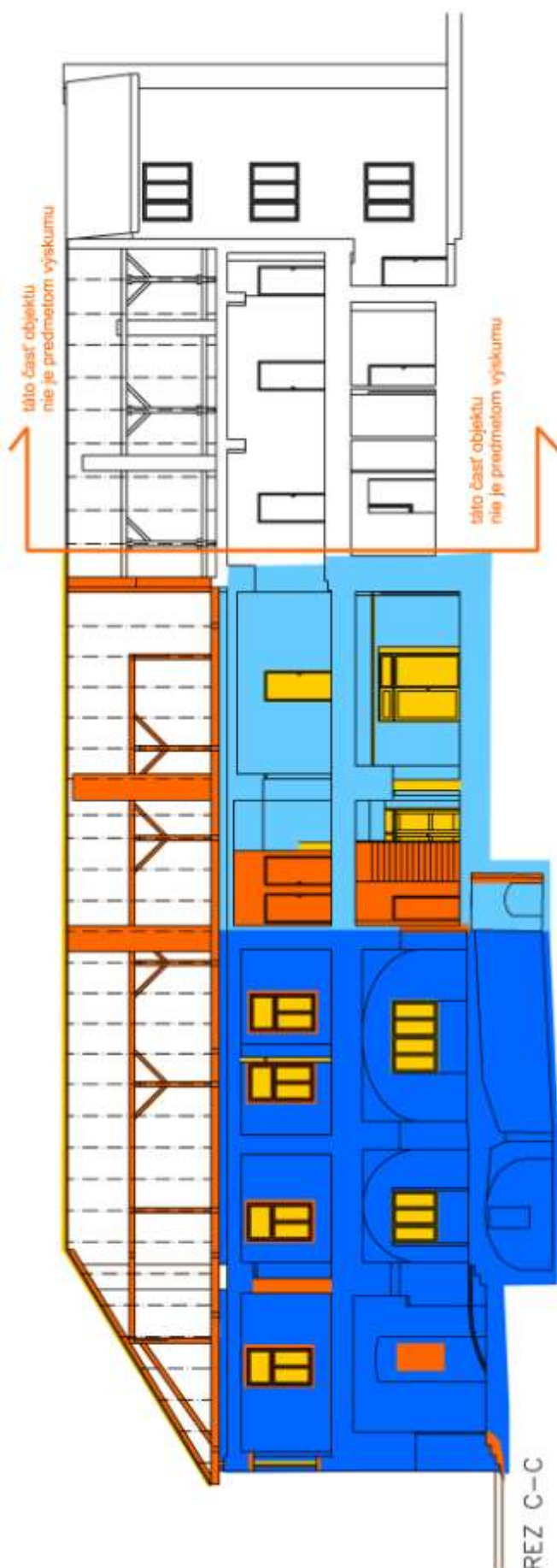
LEGENDA - Slohová analýza

- Renesancia - 1.pol. 16. storočia
- Neskorá renesancia - po r. 1678
- Novoklasicizmus - 1903
- Úpravy v 2.pol. 20. stor (70. - 80. tie roky)

Výskum	Mgr. Renáta Kolářová	Spracované	Ing. arch. Zuzana Grňáková
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0		
	Námestie Slobody 15, Prievláža, parc.č. 2118/1		
Výkres	II. SLOHOVÁ ANALÝZA - PÓDORYS 1. NP		
		datum	04/2014
		formát A4	2
		merka	1:150
		číslo výkresu	II.

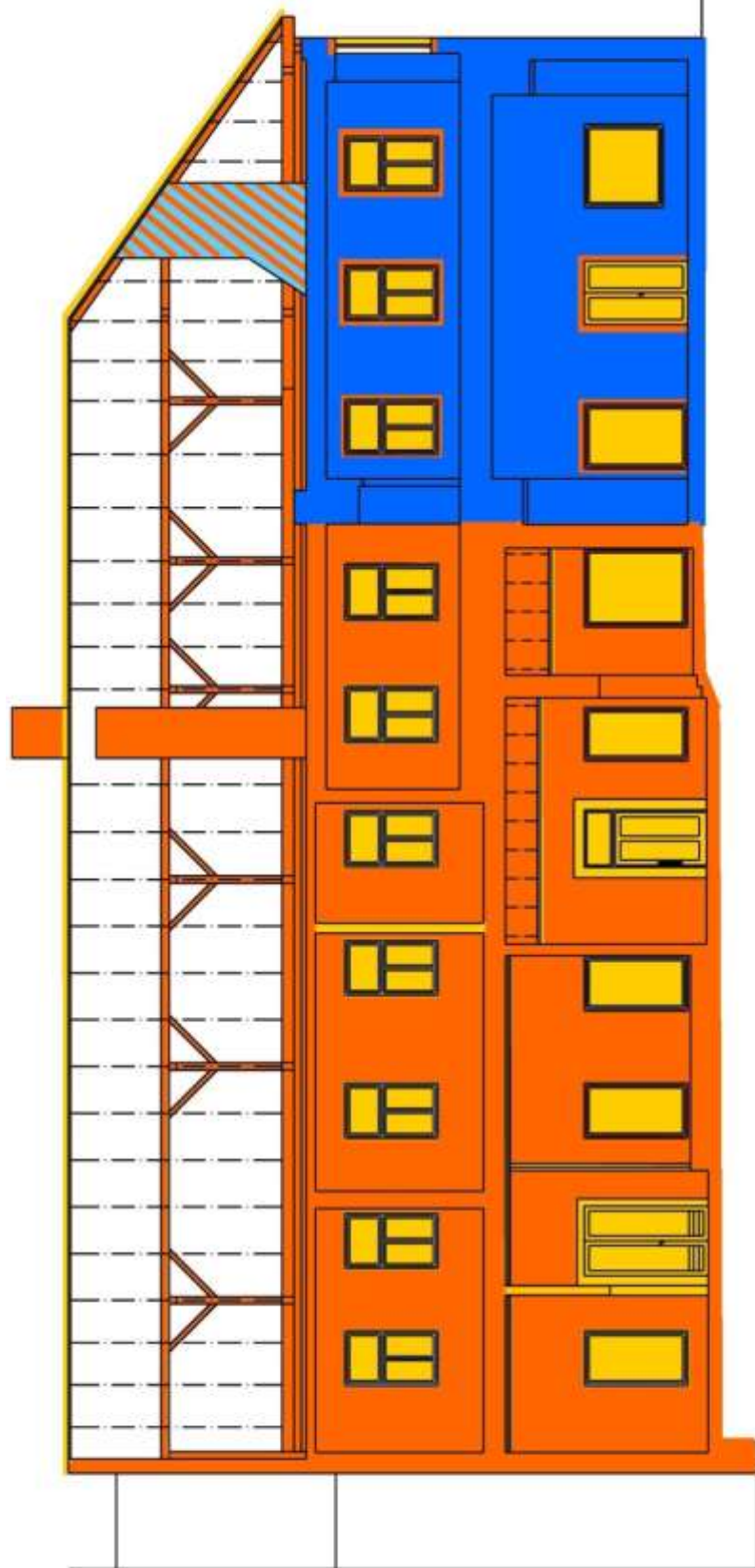
Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový		
	ÚZ PF 881/0		
	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výnos	III. SLOHOVÁ ANALÝZA - PÔDORYS 2. NP		odim 04/2014
			formáty A4 2
			meria 1:150
		č. výnosu	III.

LEGENDA - Slohová analýza

- Renesancia - 1. pol. 16. storočia
- Neskorá renesancia - po r. 1678
- Novoklasicizmus - 1903
- Úpravy v 2. pol. 20. stor (70. - 80. te roky)

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový		
	ÚZ PF 881/0		
	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výkres	IV. SLOHOVÁ ANALÝZA – REZ SEVERNÝM KRÍDLOM		č. výkresu
			IV.
		datum	04/2014
		strany A4	2
		mierka	1:150

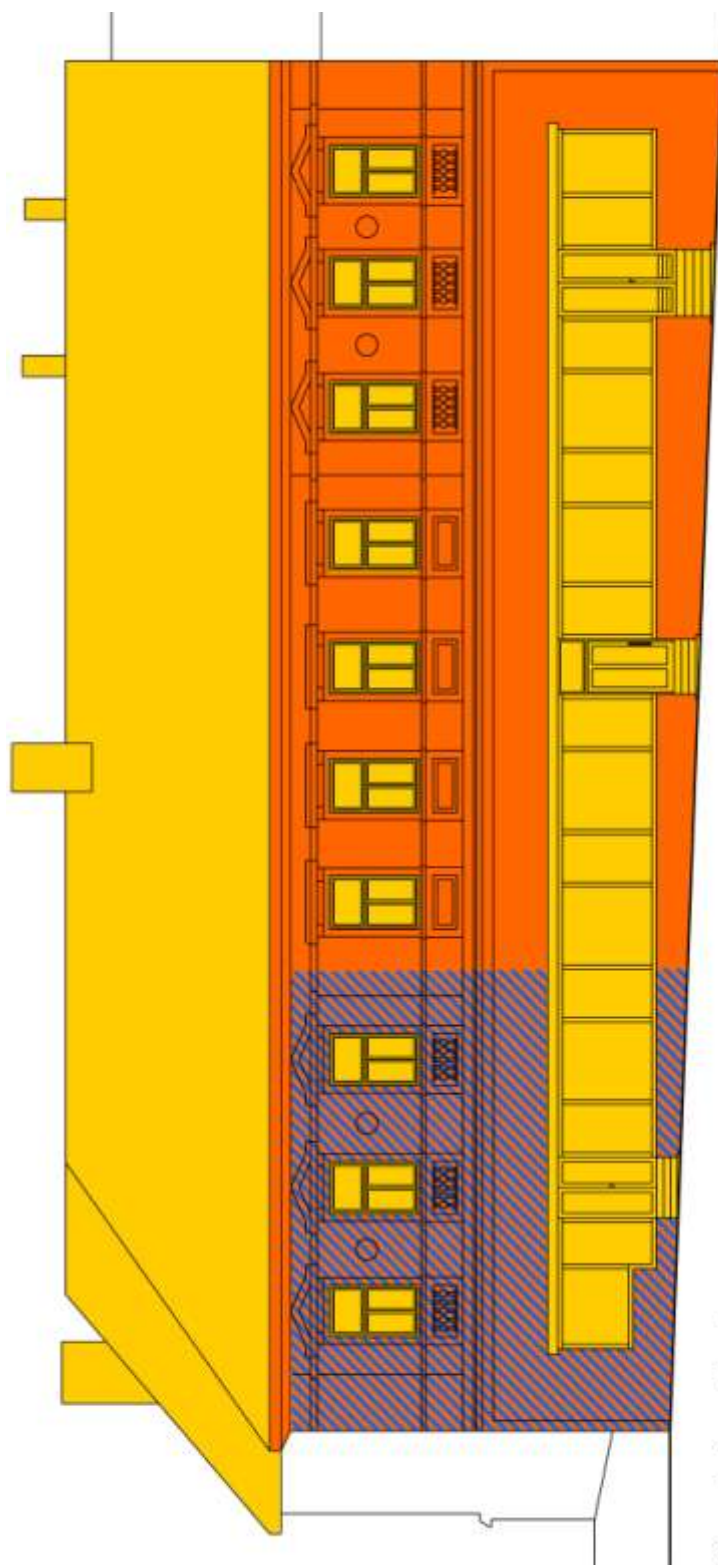

REZ F – F

LEGENDA - Slohová analýza

- Renesancia - 1. pol. 16. storočia
- Neskorá renesancia - po r. 1678
- Novoklasicizmus - 1903
- Úpravy v 2. pol. 20. stor (70. - 80. te roky)

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Gruňová	dátum	04/2014
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0			formáty A4	2
	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1			rieška	1:150
Výkres	SLOHOVÁ ANALÝZA - REZ ZÁPADNÝM KRÍDLOM			č. výkresu	V.

Západný pohľad

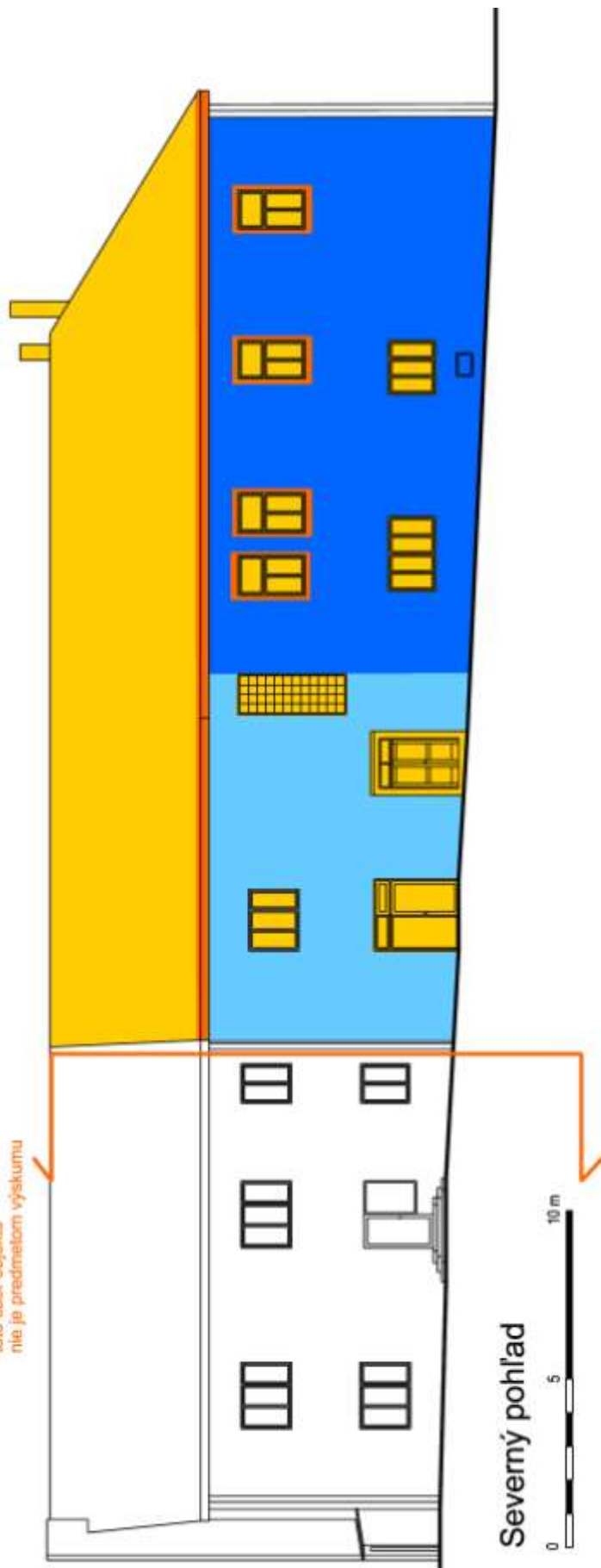

LEGENDA - Slohová analýza

- Renesancia - 1. pol. 16. storočia
- Neskorá renesancia - po r. 1678
- Novoklasicizmus - 1903
- Úpravy v 2. pol. 20. stor (70. - 80. te roky)
- Renesančné jadro, novoklasicistická fasáda

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Staroba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
		formáty A4	2
		merka	1:150
Výkres	VI. SLOHOVÁ ANALÝZA FASÁDY – ZÁPADNÁ		
		č. výkresu	VI.

lato časť objektu
nie je predmetom výskumu

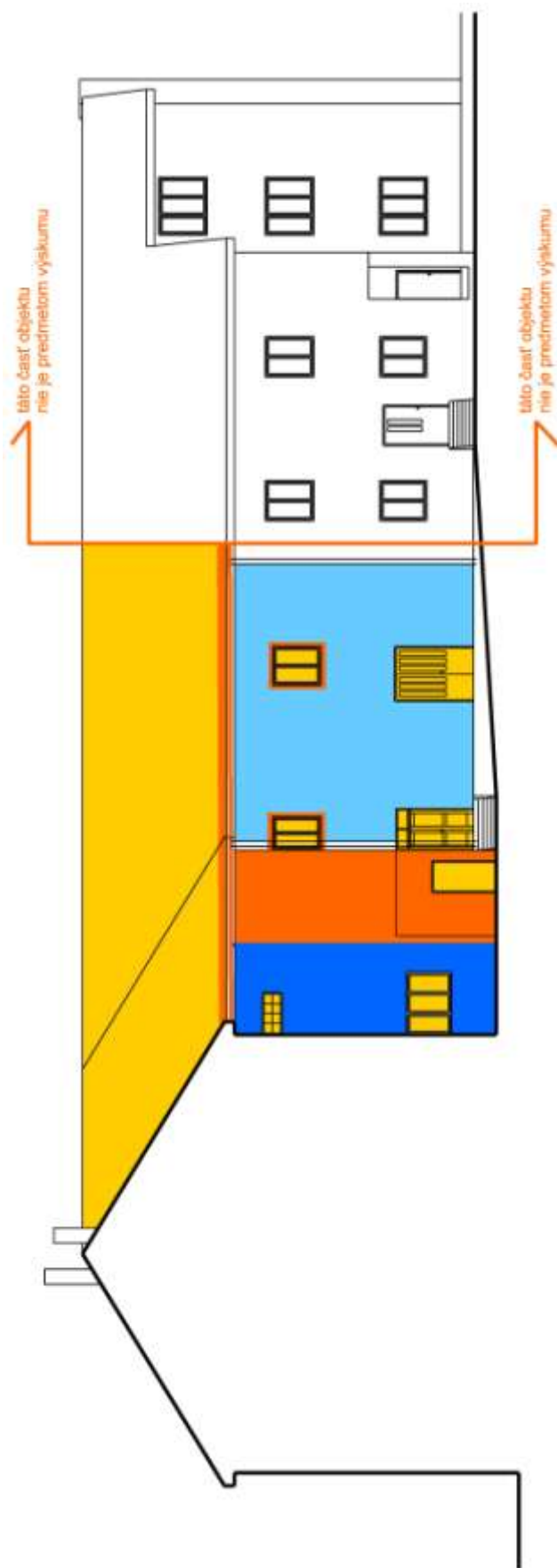
Severný pohľad

LEGENDA - Slohová analýza

- Renesancia - 1. pol. 16. storočia
- Neskorá renesancia - po r. 1678
- Novoklasicizmus - 1903
- Úpravy v 2. pol. 20. stor (70. - 80. te roky)

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Stanba	Dom bytový, nárožný, schodiskový		
	ÚZ PF 881/0		
	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výkres	VII. SLOHOVÁ ANALÝZA FASÁDY – SEVERNÁ		
		č. výkresu	VII.
		formáty A4	2
		mierka	1:150
		dátum	04/2014

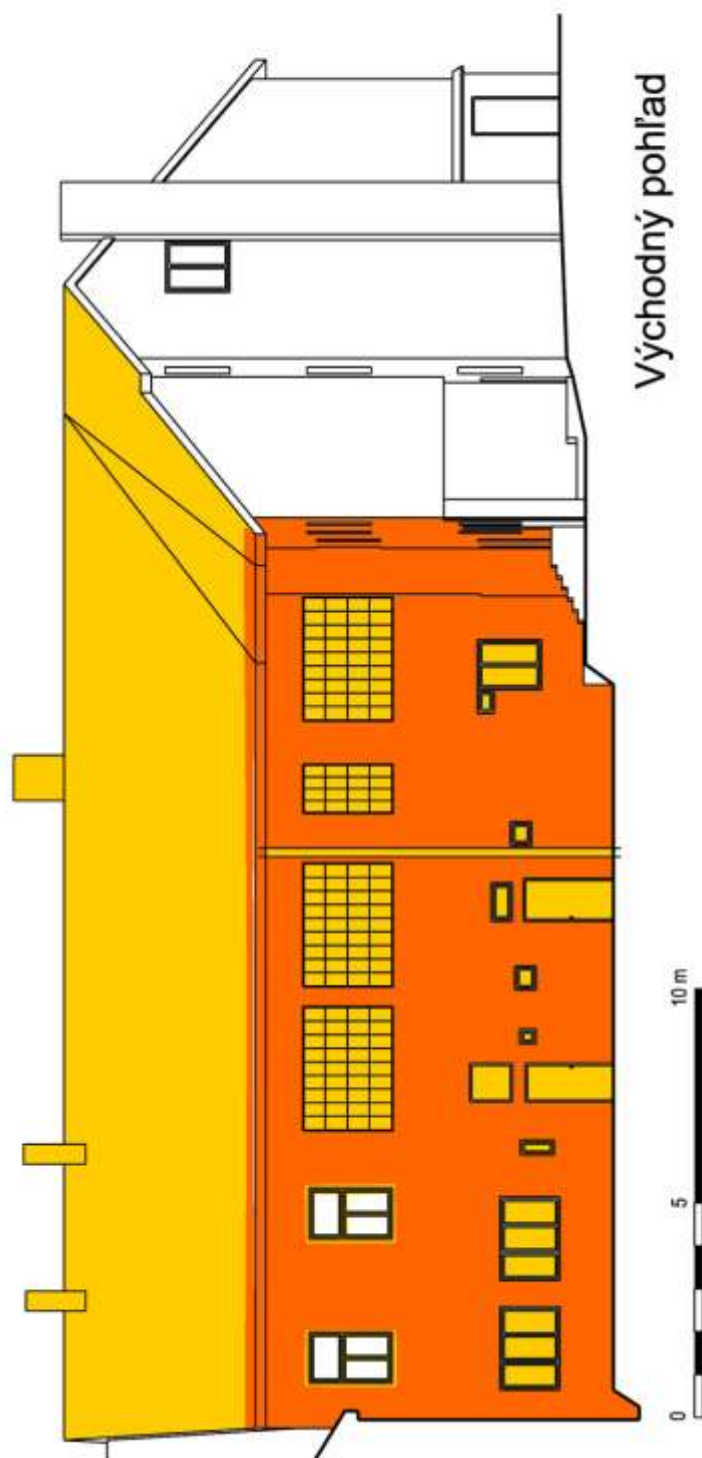

Južný pohľad

LEGENDA - Slohová analýza

- Renesancia - 1. pol. 16. storočia
- Neskorá renesancia - po r. 1678
- Novoklasicizmus - 1903
- Úpravy v 2. pol. 20. stor (70. - 80. te roky)

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Gruňová
Séria	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0		
	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výkres	VIII. SLOHOVÁ ANALÝZA FASÁDY - JUŽNÁ		
		dátum	04/2014
		formáty A4	2
		merka	1:150
		č. výkresu	VIII.

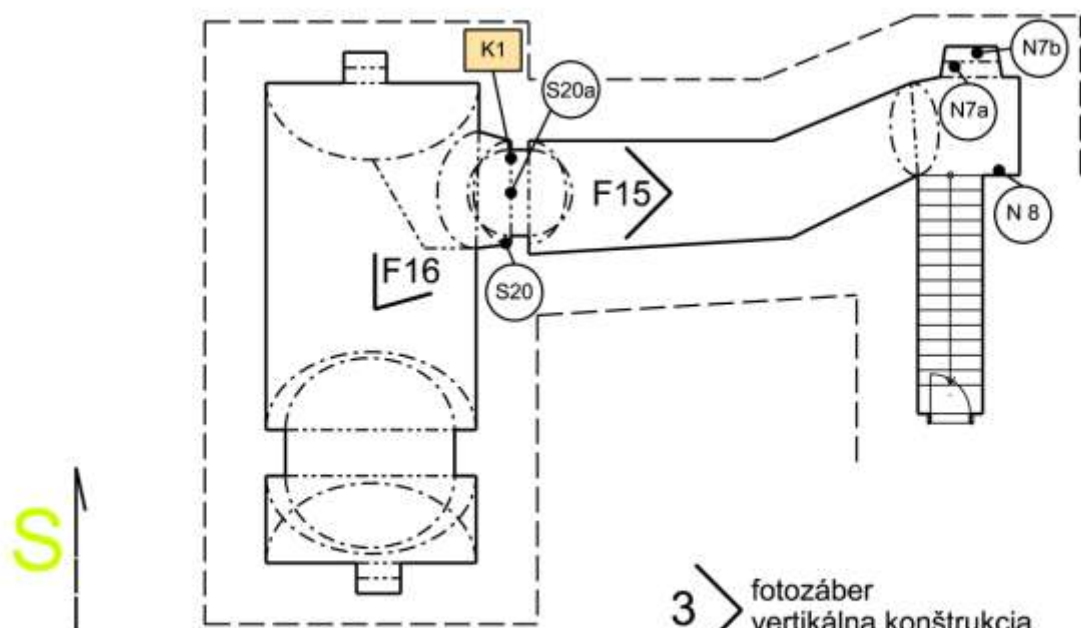

Východný pohľad

LEGENDA - Slohová analýza

- Renesancia - 1. pol. 16. storočia
- Neskorá renesancia - po r. 1678
- Novoklasicizmus - 1903
- Úpravy v 2. pol. 20. stor (70. - 80. te roky)

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výkres	IX. SLOHOVÁ ANALÝZA FASÁDY – VÝCHODNÁ		
	dátum 04/2014		
	formáty A4 2		
	mierka 1:150		
č. výkresu			IX.

LEGENDA

- T.O. tehla, omietka
- kameň
- omietka
- kov
- drevo

3 > fotozáber
vertikálna konštrukcia

F
8 fotozáber - strop

F
8 fotozáber - podlaha

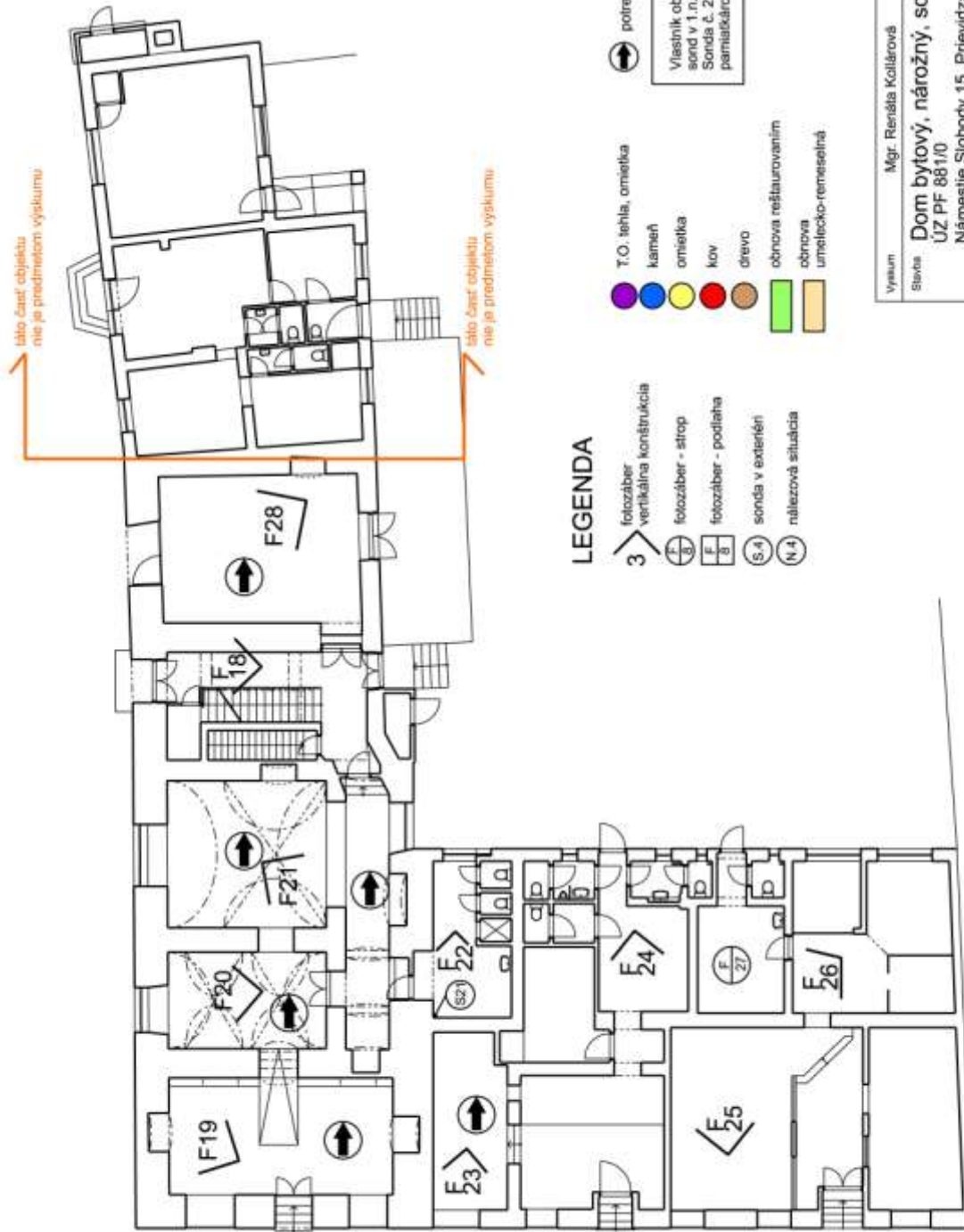
S.4 sonda v exteriéri

N.4 nálezovalá situácia

obnova reštaurovaním

obnova
umelecko-remeselná

Vyskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievdza, parc.č. 2118/1		dátum 04/2014
			formáty A4 1
			mierka 1:100
Výkres	Pôdorys suterénu – značenie inventarizačných prvkov s ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov		číslo výkresu X.

LEGENDA

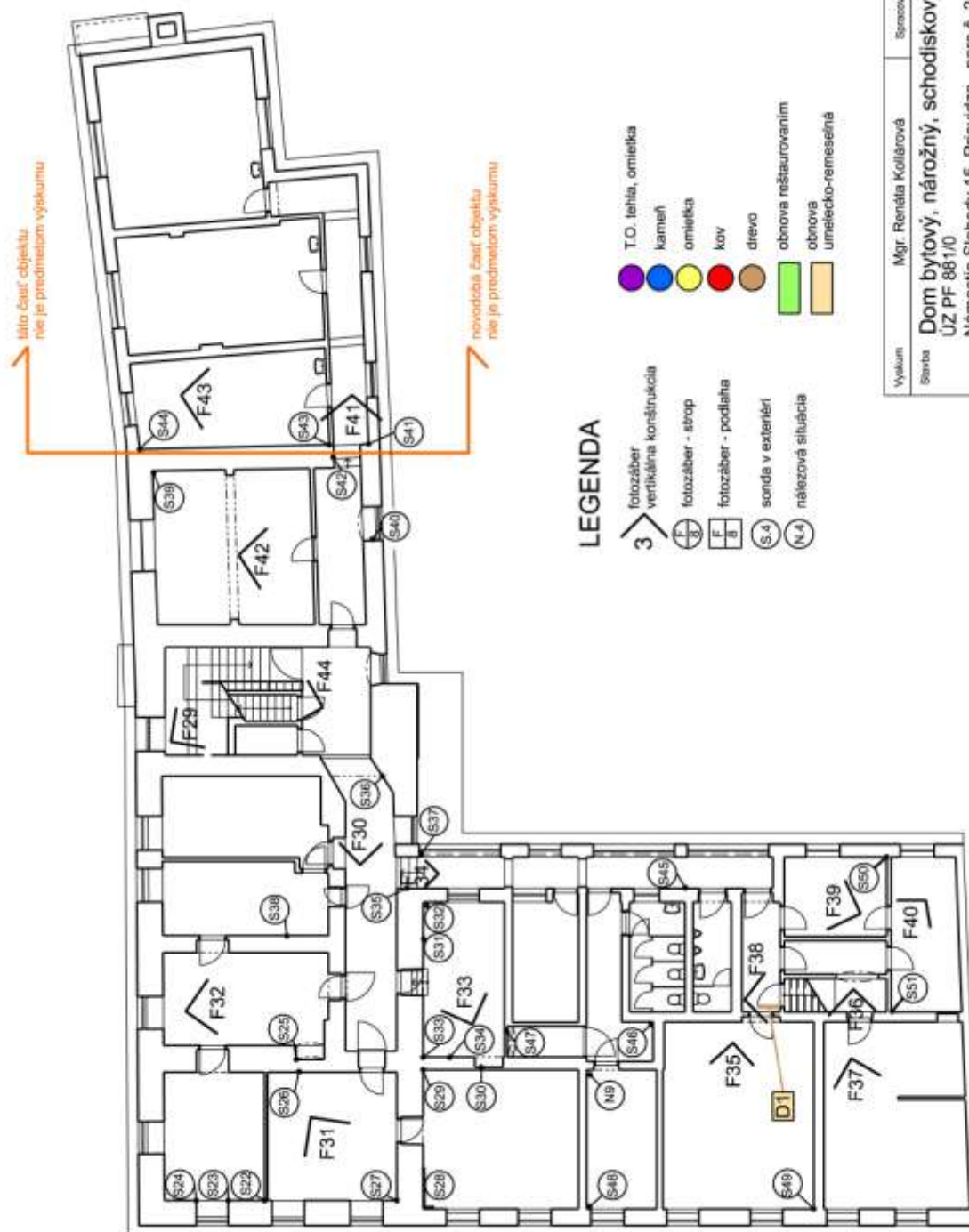
- 3 > fotozábber vertikálna konštrukcia
- ⊕ fotozábber - strop
- ⊖ fotozábber - podlažia
- S4 sonda v exteriéri
- N4 nálezoová situácia

- T.O. tehla, omietka
- kameň
- omietka
- kov
- drevo
- obnova reštaurovaním
- obnova
- umetelcko-remeselná

potreba doskúmať miestnosť

Vlastník objektu nesúhlasí s realizáciou sond v 1.n.p. (existencia aktívnych prevádzok). Sonda č. 21 bola zhotovená na požiadavku pamiatkárkov (KPU Trenčín, pracovisko Prievidza)

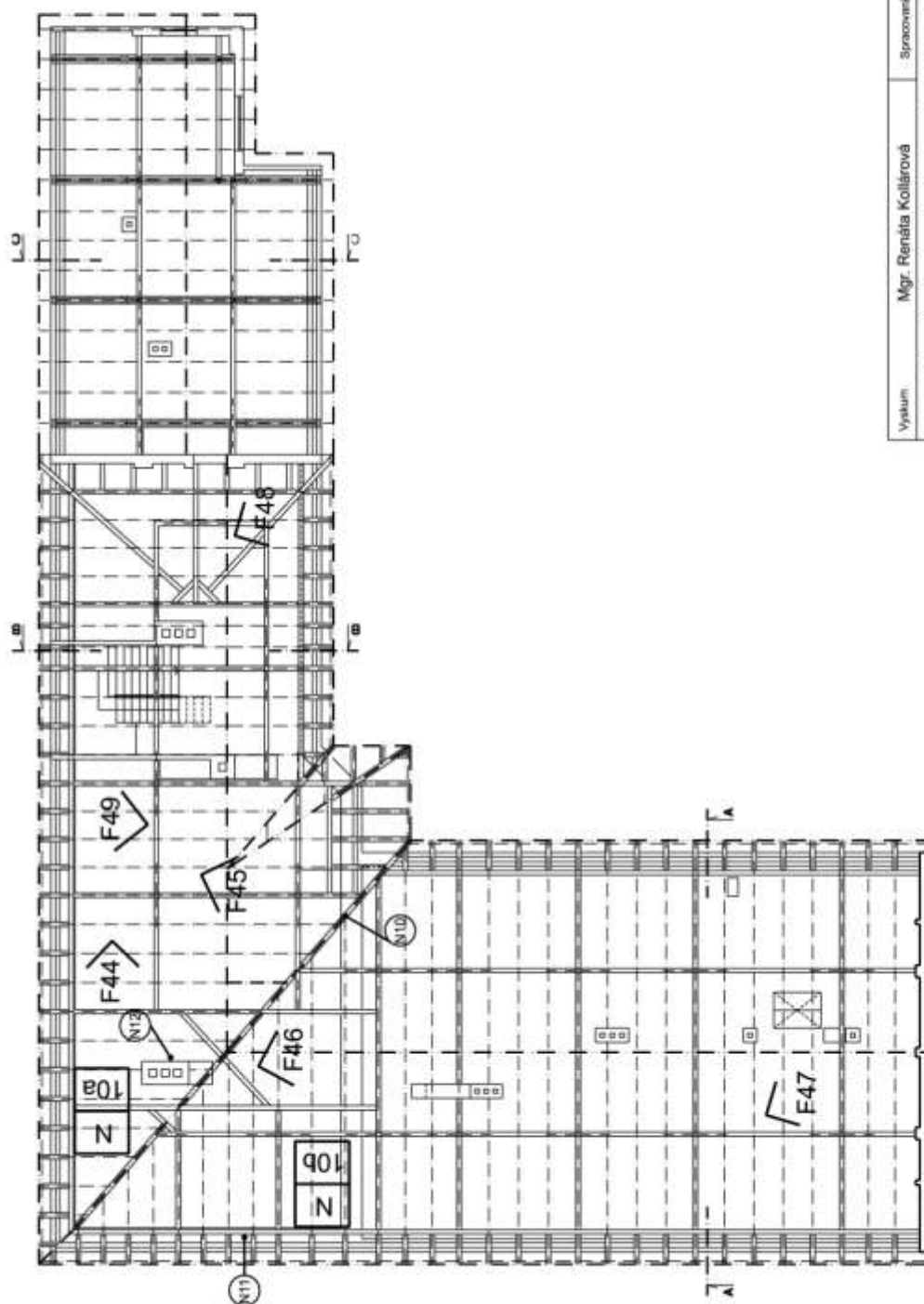
Vypracoval	Mgr. Renáta Kolářová	Spracoval/a	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový UZ PF 881/0		
Návrh	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výška	Pôdorys 1.n.p. – značenie inventarizačných prvkov s ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozábberov		
Dátum	04/2014	Formát A4	2
Mierka	1:150	Číslo výbehu	XI.

LEGENDA

- 3 > fotozábber vertikálna konštrukcia
- ⊗ fotozábber - strop
- ⊗ fotozábber - podlažia
- ⊗ sonda v exteriéri
- ⊗ nálezoová situácia
- T.O. lehta, omietka
- kameň
- omietka
- kov
- drevo
- obnova reštaurovaním
- obnova umelecko-remeseľná

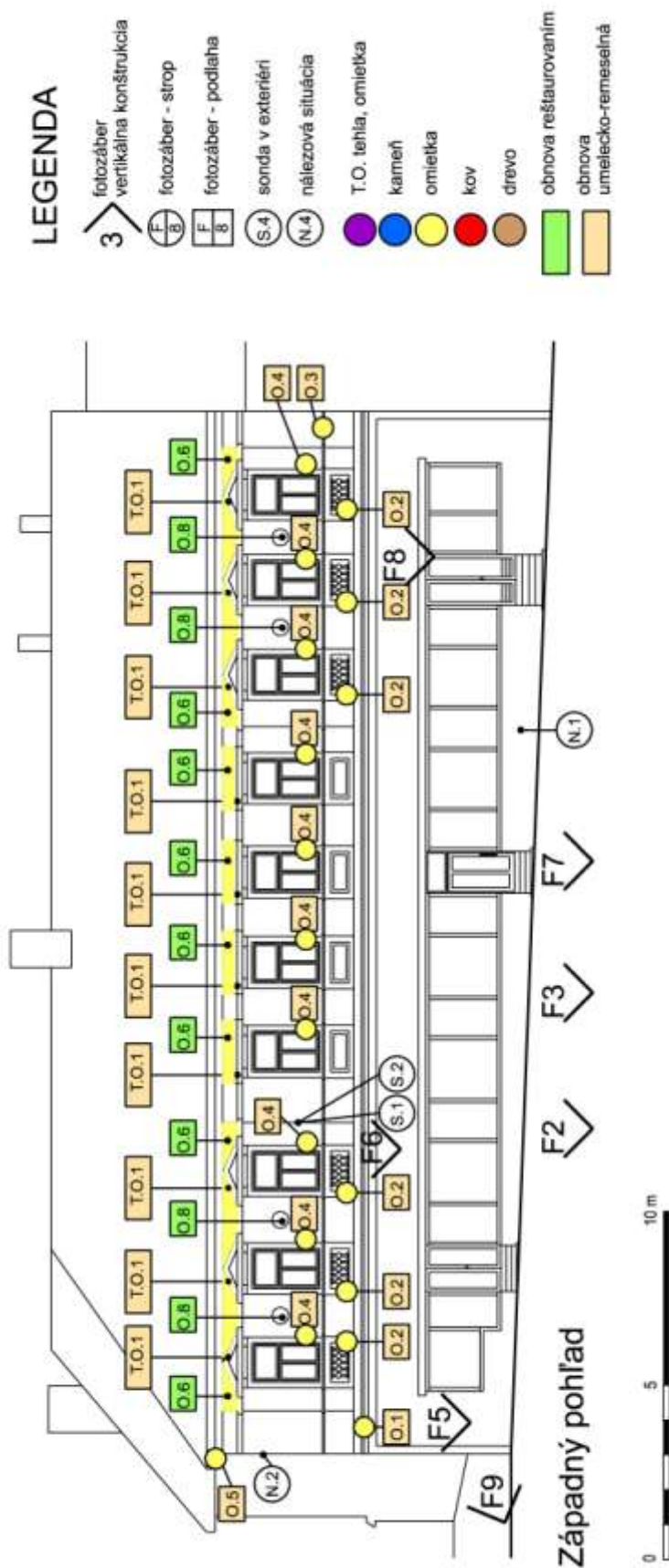
Vyukum	Mgr. Renia Kollárová	Spracovane	Ing. arch. Zuzana Gruňová
Starba	Dom bytový, nárožný, schodiskový UZ PF 881/0		datum 04/2014
	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		formáty A4 2
			meria 1:150
Vikres	Pôdorys 2.n.p. - značenie inventarizačných prvkov s ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozábberov		č. výkresu XII.

LEGENDA

- 3 > fotózábber
vertikálna konštrukcia
- F/B fotózábber - strop
- F/B fotózábber - podlažia
- S.4 sonda v exteriéri
- N.4 nálezoová situácia
- T.O. tehla, omietka
- kaameh
- omietka
- kov
- drevo
- obnova reštaurovaním
- obnova
umelecko-remeselná

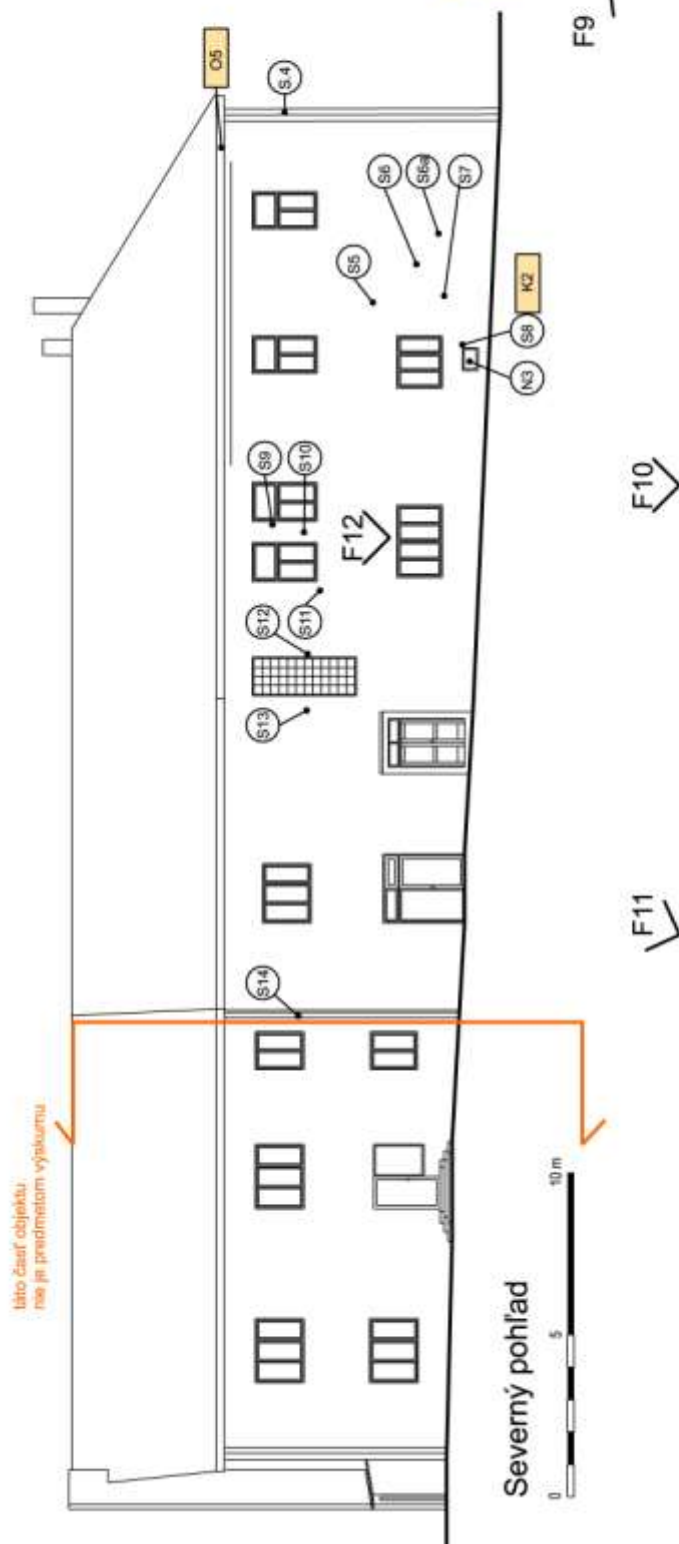
Výskum:	Mgr. Renáta Kolářová	Spracovanie:	Ing. arch. Zuzana Gruňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výkres	Krov – značenie inventarizačných prvkov s ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotózábberov		
datum		04/2014	
strany A4		2	
merka		1:150	
č. výkresu		XIII.	

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Grúňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový		
	ÚZ PF 881/0		
	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výkres	Západná fasáda – značenie inventarizačných prvkov s ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotózaberov		
	dátum	04/2014	
	formáty A4	2	
	miarka	1:150	
	č. výkresu	XIV.	

LEGENDA

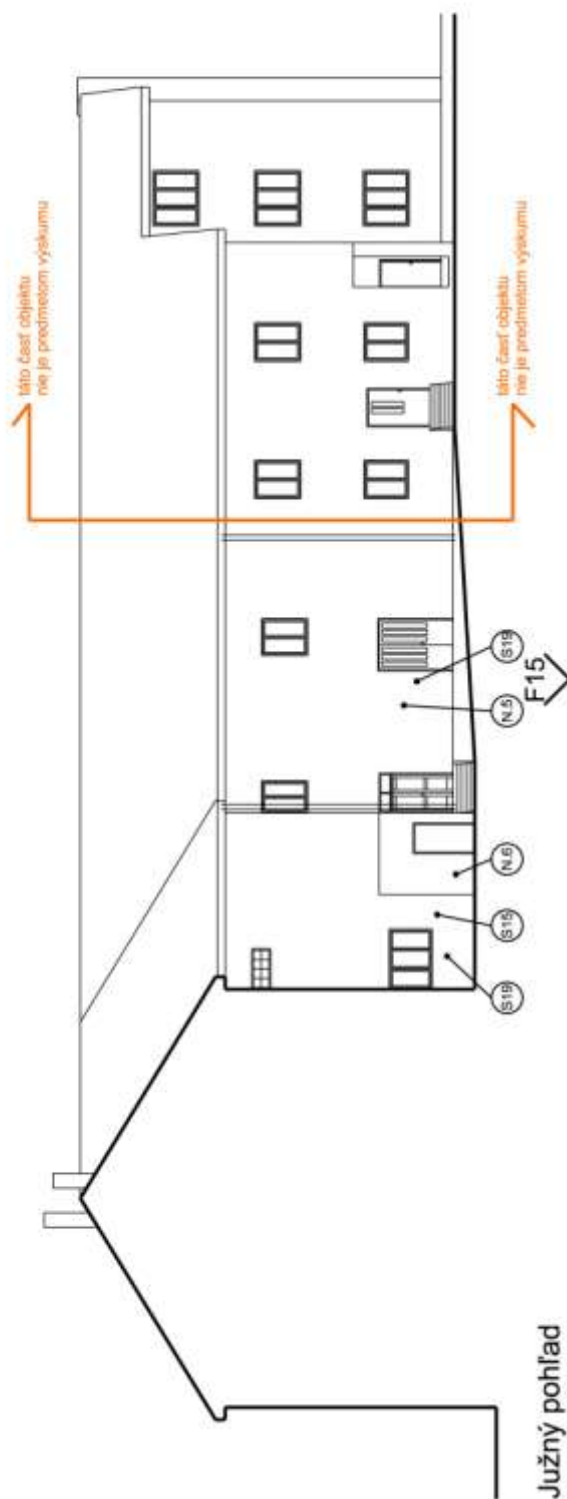
- 3 > fotozáber vertikálna konštrukcia
- ⊕ fotozáber - strop
- ⊞ fotozáber - podlaha
- S.4 sonda v exteriéri
- N.4 nárazová situácia
- T.O. teplota, omietka
- karneš
- omietka
- kov
- drevo
- obnova reštaurovaním
- obnova umelecko-remeselná

Výskum:	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie:	Ing. arch. Zuzana Gruňová
Stavba:	Dom bytový, nárožný, schodiskový		
	ÚZ PF 881/0		
	Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výkres:	Severná fasáda – značenie inventarizačných prvkov s ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov		
	datum	04/2014	
	formáty A4	2	
	merka	1:150	
	č. výkresu	XV.	

LEGENDA

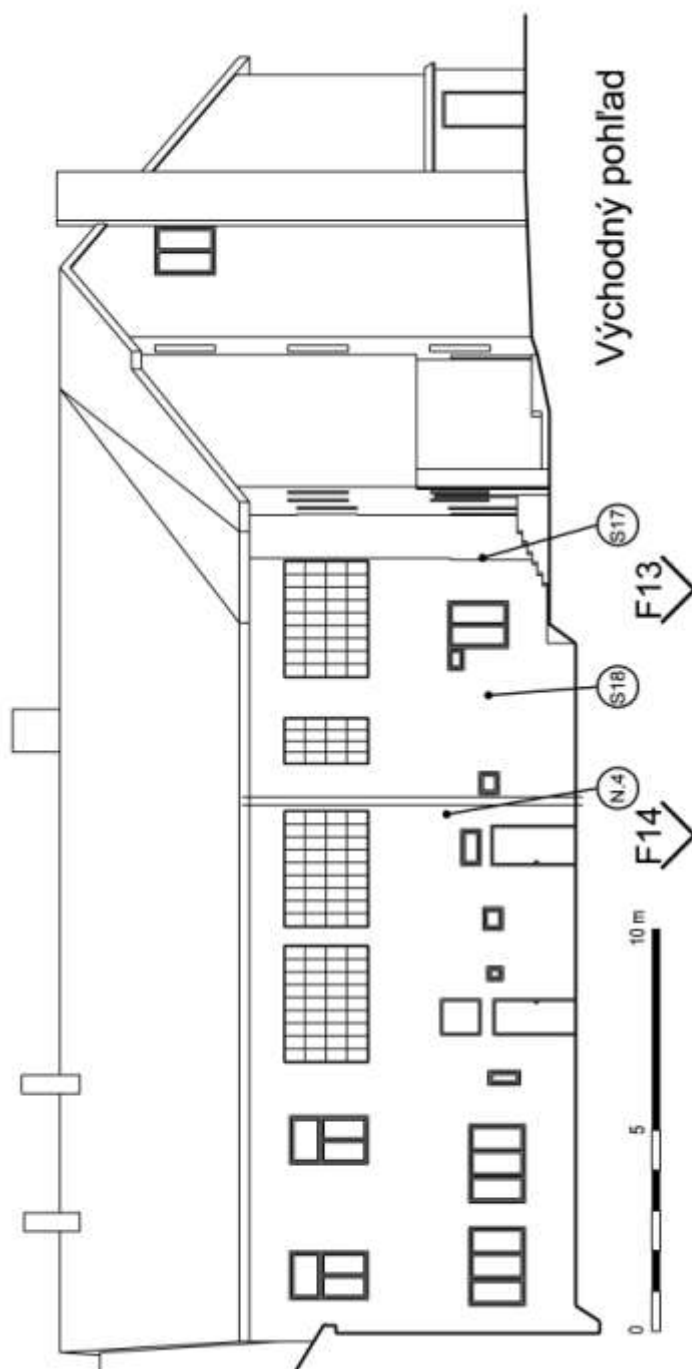
- 3 > fotózaber
vertikálna konštrukcia
- ⊕ ⊖ fotózaber - strop
- ⊕ ⊖ fotózaber - podlaha
- S.4 sonda v exteriéri
- N.4 nálezozá situácia
- T.O. tehla, omietka
- karneš
- omietka
- kov
- drevo
- obnove reštaurovaním
- obnove
- umalecko-remeselná

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Guľková
Stanica	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
	dátum	04/2014	
	formáty A4	2	
	merka	1:150	
	č. výkresu	XVI.	
Južná fasáda – značenie inventarizačných prvkov s ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotózaberov			

LEGENDA

- 3 > fotozáber
vertikálna konštrukcia
- F 8 fotozáber - strop
- F 8 fotozáber - podlažia
- S.4 sonda v exteriéri
- N.4 nálezozá situácia
- T.O. tehla, omietka
- kameň
- omietka
- kov
- drevo
- obnova reštaurovaním
- obnova umelecko-remeselná

Výskum	Mgr. Renáta Kollárová	Spracovanie	Ing. arch. Zuzana Gruňová
Stavba	Dom bytový, nárožný, schodiskový ÚZ PF 881/0 Námestie Slobody 15, Prievidza, parc.č. 2118/1		
Výkres	Východná fasáda – značenie inventarizačných prvkov s ich návrhom na obnovu, značenie sond a fotozáberov		
	dátum 04/2014		
	formáty A4 2		
	mierka 1:150		
č.			výkresu XVII.

X) ŠPECIFIKÁCIU PAMIATKOVÝCH HODNÔT KULTÚRNEJ PAMIATKY

Dom meštiansky na námestí v Prievidzi je klasicistický objekt renesančným jadrom. Tvorí významnú súčasť torza historickej zástavby, situovaný v severo - východnej časti námestia, v autentickom prostredí s čiastočne zachovanou urbanistickou štruktúrou (historická parcelácia, výškové a hmotové riešenie zástavby). Reprezentuje typ domu meštianskeho s vysokou mierou zachovania pamiatkovej podstaty objektu.

Urbanistická:

- situovanie objektu v štruktúre torza pôvodnej historickej zástavby v autentickom prostredí štvorcového námestia, na významnom, pohľadovo exponovanom mieste,
- osadenie pôvodne solitéru do mierne stúpajúceho svahu so zapustením severovýchodnej časti objektu do terénu, spôsob osadenia objektu na parcele

Architektonická a výtvarná:

- hmotová a priestorová skladba, tvorená renesančným a neskoro renesančným jadrom
- a klasicistickým krídlom, na pôdoryse v tvare písmena „L“,
- pôdorysná skladba objektu, pôvodne s dvojtraktovou dispozíciou staršieho jadra s podpivničením / valená klenba /,
- zastrešenie objektu sedlovou strechou so zachovanými komínovými telesami v priestore krovu
- architektonické členenie fasády okennými otvormi s architektonickými a výtvarnými detailmi
- horizontálne a vertikálne konštrukcie, na 1. nadzemnom podlaží s valenými lunetovými klenbami
- zachované autentické architektonické, umelecko-remeselné a remeselné detaily a konštrukčné prvky stavby vyšpecifikované podrobne v samostatnej kapitole

Remeselná:

- pôvodné členenie okien v tvare T, 2-krídlové, dvojité, dnu otvárané / čiastočne zachované na západnej, severnej a južnej dvorovej fasáde /
- kazetové jednokrídlové dvere s drevenou zárubňou s profilovaným rámom
- doštené podlahy zo širokých dosiek ukladaných nasucho

Kultúrno-historická hodnota

V objekte bola ⁴⁰ pošta a prepriahacia stanica. Bola v tesnej blízkosti Kráľovského domu . V roku 1564 sa do zoznamu prepriahacích poštových staníc dostala aj Prievidza. Pošta sídlila na námestí, v niekdajšom Dome služieb (dnes je tu umiestnená pamätná tabuľka), bola riadne vybavená pohostinstvom pre cestujúcich, nocľahárňou, ťažnými a jazdeckými koňmi na prepriahanie. V tom období slúžila táto poštová stanica aj potrebám stredoslovenských banských miest. Napríklad z Banskej Bystrice denne chodil do Prievidze jazdec preberať zásielky pre svoje mesto.

Predmet ochrany:

Predmetom pamiatkovej ochrany sú vyššie vyšpecifikované hodnoty kultúrnej pamiatky, pri pamiatkovej obnove s dôrazom na maximálne zachovanie autentických pôvodných architektonických, umelecko-remeselných a remeselných prvkov, pričom obnovu v prípade remeselných drevených detailov je prípustné realizovať predovšetkým formou repasovania poškodených častí.

Predmetom ochrany je renesančná a klasicistická dispozícia a hmotová skladba objektu / bez negatívnych zásahov zo 70.tych – 80.tych rokov 20 storočia a začiatku 21. storočia/

- horizontálne a vertikálne konštrukcie- valené lunetové klenby, ako aj architektonické členenie fasád okennými otvormi a vstupmi, veľkosť a tvary okenných otvorov až po prestavbu v 70.tych-80-tych . rokoch 20. storočia a začiatku 21. storočia.

Predmetom pamiatkovej ochrany sú všetky architektonické, výtvarné, umelecko-remeselné a remeselné detaily vyšpecifikované v samostatnej kapitole pamiatkového výskumu.

Stavebné úpravy realizované v 70.-80.tych rokoch 20. storočia narušili pamiatkové hodnoty výraznými lokálnymi úpravami zmenou veľkosti otvorov, osadením nevhodných výplní okien a dverí, odstránením bosáže v úrovni 1.NP.

Predmetom pamiatkovej ochrany nie sú novodobé úpravy - typizované výplne otvorov , novodobé podlahy z linolea, veľkoplošnej dlažby, nové – sekundárne vymurované priečky, kamenný obklad v úrovni 1.NP.

⁴⁰ Mišík M.: Prievidza, Banská Bystrica, 1971, str. 91

XI) NÁVRH OCHRANY, OBNOVY A PREZENTÁCIE KULTÚRNEJ PAMIATKY

1. Zdôvodnenie navrhovaných úprav, požiadavky na obnovu kultúrnej pamiatky

1.1. Požiadavky na zachovanie, obnovu, prezentáciu hodnôt kultúrnej pamiatky

Skúmaný objekt bol súčasťou komplexu meštianskych domov štvorcového námestia Prievidze. Požiadavkou pamiatkovej obnovy objektu bude zachovanie individuálnych pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky s dôrazom na rešpektovanie renesančnej dvojtraktovej dispozície a pôdorysného členenia objektu, ako aj rešpektovanie stavebných úprav z r. 1903.

Predmetom obnovy bude aj obnova architektonických, výtvarných, umelecko-remeselných a remeselných detailov, omietkových vrstiev, **s požiadavkou reštaurovania architektonických výtvarných detailov, ako aj rekonštrukcie poškodených remeselných prvkov podľa zachovaných originálov, prípadne ich dlhšej obnovy spôsobom repasovania chýbajúcich poškodených častí.**

Zoznam architektonických, umelecko-remeselných a remeselných detailov tvorí samostatnú kapitolu návrhu obnovy.

Súčasťou obnovy bude revitalizácia dvorovej časti na záhradu s dôrazom na jej úžitkovo-rekreačnú funkciu.

1.2. Požiadavky na odstránenie predchádzajúcich nevhodných zásahov a úprav

Na základe realizovaného pamiatkového výskumu smerodajným pre pamiatkovú obnovu je dispozičné riešenie a pôdorysné členenie z renesančnej stavebnej etapy s rešpektovaním prestavby objektu v r. 1903 a prevažujúceho novoklasicistického slohového výrazu objektu.

Čiastočným zanedbaním údržby zo strany vlastníka došlo hlavne k neustálemu zavíhaniu objektu / najmä v časti suterénu/, čo spôsobilo čiastočné statické poruchy, degradáciu murív a omietkových vrstiev.

Pri pamiatkovej obnove objektu s cieľom odstránenia nevhodných stavebných zásahov navrhujeme realizovať nasledujúce opatrenia:

- vypracovať Návrh sanácie na celý objekt s požiadavkou použitia tradičných materiálov, zachovania pamiatkových hodnôt objektu
- zo stropov na 1. a hlavne na 2.NP odstrániť omietané podhlády

- odstrániť navážky zeminy popri severnej fasáde objektu, ktoré prekrývajú vetrací otvor suterénu
- odstrániť nevhodné železné dvojkrídlové presklenené dvere z exteriéru do interiéru – S fasáda, úroveň 1.NP
- odstrániť všetky nevhodné sekundárne osadené prvky v časti dvorových fasád,
- na fasádach 1.NP odstrániť nevhodné cementové omietky a plomby v nadzemných častiach muriva
- kompletne odstrániť kamenný obklad na západnej fasáde
- odstrániť drevený pás „okien“ a výkladov na čelnej fasáde v úrovni 1.NP
- podľa doloženej grafiky odstrániť nevhodne domurované priečky interiéru v úrovni 1. a 2. NP

2. Návrh konkrétnych opatrení na obnovu a prezentáciu kultúrnej pamiatky

Návrh obnovy je rozdelený na niekoľko kapitol, v ktorých na základe vyhodnotenia slohového vývoja skúmaného meštianskeho domu sú vyšpecifikované požiadavky na dispozičné riešenie, zachovanie a úpravu pôvodných murív a konštrukcií, omietkových vrstiev, riešenie výplní vstupných, prechodových a okenných otvorov. Neoddeliteľnou súčasťou návrhu obnovy je špecifikácia požiadaviek na reštaurátorské, umelecko-remeselné a remeselné práce, s návrhom na ich obnovu.

Podrobný rozpis požiadaviek na obnovu jednotlivých detailov je špecifikovaný v Tabuľke architektonických, výtvarných, umelecko-remeselných a remeselných detailov.

2.1. Širšie vzťahy

Budova meštianskeho domu je súčasťou historickej zástavby, je situovaná v severovýchodnej časti námestia, kde tvorí súčasť torza dochovaného komplexu historickej architektúry.

Vzhľadom na stavebný vývoj objektu, spôsob zástavby parcely a hmotové usporiadanie objektov na parcele, navrhujeme:

- otvoriť sekundárne zastavaným prejazdom hlavný prístup na parcelu zo severnej strany z námestia domom zostane zachovaný.
- ponechať vstupy v druhej a deviatej okennej osi
- zachovať ohradenie parcely na východnej strane /preriešiť typ ohradenia v rámci celkovej revitalizácie objektu a dvorovej časti/

2.2. Dostavba, prístavba objektu

Kultúrna pamiatka, ktorá bola pôvodne solitér a prestavbou v r 1903 sa stala súčasťou radovej zástavby námestia. Má cenné renesančné jadro a novoklasicistické západné krídlo.

Vzhľadom na zistené historické súvislosti a stavebný vývoj objektu navrhujeme:

- zachovanie objektu vo forme stavby nárožnej, napojenej južným smerom na radovú zástavbu v jeho hmotovo-priestorovej skladbe
- na východnej strane objektu je už realizovaná socialistická prístavba, ktorá nahradila pôvodné hospodárske budovy. Túto navrhujeme ponechať, nakoľko uzatvára parcelu zo severnej strany.
- akákoľvek iná prístavba k budove je neprípustná

2.3. Terénne úpravy

Pri obnove nezastavaných plôch, ktoré sú súčasťou kultúrnej pamiatky je potrebné:

- zachovať profil a niveletu terénu zo západnej strany objektu
- na severnej strane obnoviť pôvodnú niveletu terénu tak, aby boli sfunkčnené vetracie otvory suterén v súčasnosti prekryté násypom s dlažbou,
- v dvorovej časti pri plánovaní sadovníckych úprav realizovať záhradu vo forme zatrávnenej plochy s dopĺňujúcimi sadovníckymi úpravami, pri výsadbe vylúčiť cudzokrajné dreviny a dreviny vytvárajúce bohatú zelenú hmotu
- pri riešení povrchových úprav peších komunikácií je neprípustné použitie nevhodných povrchov (asfalt), požadujeme vylúčiť nevhodné materiály (zámková dlažba) a uprednostniť prírodné materiály (najvhodnejšia dlažba z lomového kameňa).

V prípade akýchkoľvek zemných prác, zásahov do terénu vo forme výkopových rýh pri kladení vonkajších aj vnútorných inžinierskych sietí je potrebné zabezpečiť predstihový záchranný archeologický výskum alebo archeologický dozor odborného pracovníka Krajského pamiatkového úradu Trenčín.

2.4. Funkčné využitie

Pamiatkové hodnoty objektu, ale najmä jeho priestorové a dispozičné danosti sú limitujúcim faktorom budúceho funkčného využitia.

- funkčné využitie objektu je čiastočne limitované jeho zachovanou dvojtraktovou dispozíciou, na oboch nadzemných podlažiach klenbenými systémami a stropnými konštrukciami, pôdorysným členením

- na oboch nadzemných podlažiach nie je žiaduce delenie priestorov 2.12 a 2.13 – 2.10 a 2.08 – 2.14 2.20 a 2.25 ako aj 1.15 1.14 a 1.22 a 1.16 1.17 1.18 a 1.19
- sociálne zariadenia , vzhľadom na ich vybudovanie v predmetnom priestore je možné ponechať na mieste

2.5. Dispozícia

Po odstránení sekundárne umiestnených priečok bude zachovaná pôvodná dispozičná skladba z r. 1903 s akceptovaním renesančného jadra.

- dvojtraktová dispozícia oboch nadzemných podlaží bude zachovaná, vrátane základného pôdorysného členenia
- priestory s lunetovými klenbami v 1. NP zachovať bez ďalšieho pôdorysného delenia
- v žiadnom prípade nevytvárať nové prechodové otvory v murivách, ale využiť predovšetkým existujúce a zamurované otvory
- bude obnovený pôvodný prejazd západným krídlom – 1. NP, čím zaniknú miestnosti 1.07 a 1.05
- bude obnovená pôvodná veľkosť okenných otvorov , veľkosť dverí sa zjednotí podľa pôvodnej šírky dverí z prestavby v r. 1903

2.6. Klenby, stropy

V interiéri budovy sa na 1.NP zachovali pravdepodobne renesančné valené lunetové klenby v priestoroch č. 114 a 115, neskorobarokové lunetové klenby, predpokladáme existenciu trámových záklopových stropov v renesančnej časti objektu / v miestach znižovaných stropov 2.12 , 2.13, 2.11, 2.10 a 2.08

Pri obnove klenieb a stropov budú dodržané tieto požiadavky:

- valené lunetové klenby v priestoroch č. 102, 103, valená klenba v priestore 1.04 budú bezpodmienečne zachované,
- ak sa preukáže existencia drevených trámových záklopových stropy v priestore 2. nadzemného podlažia budú zachované a prezentované, rozsah výmeny jednotlivých prvkov drevených stropov bude vyšpecifikovaný na základe dendrologického a statického posudku.

2.7. Omietky

I n t e r i é r o v é o m i e t k y

V interiéri sa zachovali omietky z novoklasicistickej stavebnej etapy. Na nich sú nanesené vrstvy vápenných náterov po výmalbách interiéru. V miestach stavebných úprav okolo okenných a prechodových otvorov sú murivá omietnuté mladšími omietkami.

Pri obnove interiérových omietok budú dodržané tieto požiadavky:

- vo všetkých priestoroch v maximálnom rozsahu zachovať interiérové omietkové vrstvy, odstrániť je možné len plochy v narušenom stave, poškodené a od kamenného podkladu uvoľnené omietkové vrstvy
- vylúčiť novodobé technológie povrchového spracovania omietky so štrukturálnymi povrchmi, resp. iné novodobé povrchové úpravy stien
- nové rozvody inžinierskych sietí realizovať predovšetkým v pôvodných drážkach alebo soklovej časti nad podlahami
- návrh trasovania vnútorných inžinierskych sietí (elektroinštalácia, vodoinštalácia, káblové rozvody ap.) konzultovať v rozpracovanosti s Krajským pamiatkovým úradom Trenčín , pracovisko Prievidza .

2.8. Fasády

Na fasádach sa zachovali „ najstaršie „ omietky z r. 1903 so sekundárnymi novodobými omietkovými výpravkami.

Pri obnove fasád a exteriérových omietok budú dodržané tieto požiadavky:

- v plnom rozsahu bude zachovaná západná fasáda v úrovni 2. NP s novoklasicistickou výzdobou v architektonických a výtvarných prvkoch,
- v úrovni 1.NP západnej fasády bude rekonštruovaná v plnom rozsahu bosáž
- fasáda západná bude obnovená reštaurátorským spôsobom, podkladom pre obnovu fasád bude návrh na reštaurovanie, do ktorého budú zapracované výsledky reštaurátorského prieskumu
- na ostatných troch fasádach v lokálnom rozsahu bude odstránená zvetraná alebo iným spôsobom poškodená dochovaná novoklasicistická omietka najmä v soklovej časti objektu- zvlhnutá, zasolená a uvoľnená od kamenného muriva, ďalej cementová omietka a plomby prečnievajúce pred líce zachovaných omietkových vrstiev, sekundárne nátery z povrchu omietky
- doplnenie chýbajúcich omietok novou dvojvrstvou omietkou na vápennej báze, na jadro bude natiahnutá horná vyrovnávajúca vrstva s hladným povrchom, ktorou budú omietnuté aj staršie zachované omietkové vrstvy na ploche fasád
- fasády / severná, južná, východná/ zachovať hladké omietané bez sokla, vylúčiť akékoľvek kamenné obklady sokla
- okenné otvory budú zjednotené do tvaru okna z prestavby v r. 1903 / veľké trojkridlové okná, zväčšené výklady / , obnoví sa pôvodný rytmus okien

2.9. Výplne vstupných a prechodových otvorov

V interiéri budovy sa zachovali pôvodné kazetové drevené dvere v drevenej zárubni. Tieto budú bezpodmienečne zachované a zároveň budú slúžiť / po umelecko-remeselnom ošetrovaní/ ako „ prototyp“ pre nové výplne v priestoroch 1. a 2. NP. odstránené

- povrchová úprava bude realizovaná podľa pôvodnej farebnosti

2.10. Výplne okenných otvorov

V takmer všetkých okenných otvoroch na 2.NP sa zachovali síce nové okenné výplne / 2.1/2 20.stor./, ale v plnej miere rešpektujúce okná z r. 1903 – priečniky v tvare T, 2 krídlové dnu otvárané .

- novodobé okenné výplne na 1. aj 2.NP nahradiť oknami rovnakého konštrukčného riešenia ako vonkajšie okná na 2.NP čelnej fasády, v rovnakej veľkosti a s rovnakým konštrukčným členením, s podmienkou dodržania subtilnosti profilov,
- okenné výplne budú obnovené odborným remeselným spôsobom,
- z povrchu dreva budú odstránené sekundárne vrstvy náterov, okná repasované, poškodené prvky v lokálnom rozsahu nahradené rovnakými profilmi, chýbajúce profily doplnené podľa originálov v rovnakej veľkosti a s rovnakým konštrukčným členením, povrchov úpravu dreva okenných výplní realizovať podľa pôvodnej farebnosti

2.11. Podlahy

Výskum odkryl zachované doštené podlahy v priestoroch 2. NP .
Požiadavky pri obnove podláh:

- v priestoroch 1.NP nebol realizovaný výskum, po umožnení doplniť výskum o sondy bude spresnené riešenie podláh / sú prípustné dlažby keramické, kamenné – rešpektujúce historické prostredie /
- v obytných priestoroch preferovať podlahu zodpovedajúcu historickému prostrediu ako drevenú, doštenú dlážku, prípadne podlahovú vrstvu napodobňujúcu podlahu zo širokých dosiek
- v hygienických zariadeniach je možné použiť podlahové vrstvy podľa charakteru budúceho využitia (keramické dlažby)

2.12. Krov, strecha, krytina, komíny

Počas realizácie výskumu bol vypracovaný dendrologický posudok stavu drevnej hmoty jednotlivých častí krovu s návrhom ošetrovania drevnej hmoty, ako aj statický posudok na krov.

- Drevená konštrukcia krovu bude očistená od prachu. Čistenie častí krovu alebo obnovu poškodených prvkov je vhodné realizovať len nedeštruktívnymi metódami pri zachovaní všetkých do súčasnosti zachovaných tesárskych značiek, pôvodných dlabov, nápisov a trasovania ručnej tesárskej práce.
- Prípadné doplnky alebo čiastočné výmeny existujúcej krovovej nej konštrukcie odporúčame realizovať len drevenými materiálmi s možnosťou použitia svorníkov, klinec a kramlí.
- Opracovanie všetkých nových drevených súčastí krovu je nutné robiť tradičnou technológiou – kresaním, prípadne pílením. Pri spájaní je vhodné

používať len klasické tesárske spoje – osedlanie, rovné a šikmé čapovanie, plytké plátovanie a kampovanie.

- Pred obnovou resp. úpravou krovovej konštrukcie odporúčame realizovať impregnáciu všetkých prvkov nátermi čírej resp. hnedej farebnosti proti drevokazným škodcom.
- Pri eventuálnej aplikácii zateplenia krovovej konštrukcie spolu so všetkými doplnkami a fóliami je nutné ponechať rizikové miesta krovu voľnejšie prístupné pre prípadné výmeny a čiastočné obnovy (okapová časť, hrebeň strechy), pozn. odporúčame aplikovať izolačné panely osádzané na krovnú konštrukciu.
- Krytina z pásov pozinkovaného falcovaného plechu bude celoplošne nahradená tvrdou strešnou krytinou v štýle „antik“.
- Akékoľvek nadstavanie koruny muriva oproti súčasnému stavu je neprípustné.
- V prípade využitia zobytnenia podkrovia presvetlenie podkrovných priestorov riešiť Na presvetlenie priestorov podkrovia prioritne strešnými oknami, z južnej a východnej strany
- Zo západnej strany obnoviť kruhové svetlíky

Požiadavky na obnovu ďalších prvkov strechy:

- Klampiarske prvky (dažďové zberače a zvody, oplechovanie) sú vo veľmi zlom technickom stave, prvky čiastočne chýbajú (časti zvodov, zachytávače snehu), preto je potrebné poškodené časti vymeniť, chýbajúce doplniť.
- Klampiarske prvky (dažďové zberače a zvody, oplechovanie, zachytávače snehu) budú vyhotovené z medeného plechu alebo z dôvodu možného budúceho poškodenia fasád koróziou mede môžu byť vyhotovené z pozinkovaného plechu opatreného olejovým náterom prispôbeným farebnosti strešnej krytiny, resp. z titánového zinku. Dažďové zvody budú zaústené do kanalizácie. Strechu je potrebné opatriť zachytávačmi snehu.
- V úrovni nad strešnou rovinou striech budú bezpodmienečne obnovené komínové telesá s komínovými hlavicami. V prípade požiadavky vyvložkovania komínov toto riešiť tak, aby vložkovanie nepresahovalo okraj výústenia dymového otvoru.
Komínové telesá zostanú omietnuté omietkou s hladným povrchom s povrchovou úpravou bielym – matným náterom.

2.13. Technické riešenia

Na základe vykonaného pamiatkového výskumu, špecifikácie pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky je pri obnove národnej kultúrnej pamiatky potrebné:

- v interiéri aj exteriéri preferovať klasické materiály, z ktorých boli vytvorené pôvodne

architektonické, umelecko-remeselné a remeselné prvky, ako aj výtvarné súčasti architektúry, pri rekonštrukcii prvkov vylúčiť ich vyhotovenie z novodobých materiálov (napr. plasty s akoukoľvek povrchovou úpravou pri výrobe okenných výplní)

- pri riešení vnútorných zvislých rozvodov inžinierskych sietí využiť tie priestory budovy, v ktorých dôjde len k minimálnym zásahom do konštrukcií
- situovanie priestorov hygienického charakteru nechať v jestvujúcej pozícii
- vetranie jednotlivých priestorov riešiť klasickým spôsobom (vylúčenie klimatizácie)
- zateplenie fasád je nepripustné

Zákonom č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení zákona č. 17/2007 z. Z. je upravená energetická hospodárnosť budov ako súbor postupov a opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov. Tieto postupy a opatrenia na zlepšenie energetickej situácie budov vo vzťahu ku kultúrnemu dedičstvu a pamiatkovému fondu sa nevzťahuje na budovy a pamätníky chránené z dôvodu architektonickej alebo historickej hodnoty alebo ako súčasť charakteristického prostredia, pri ktorých by dodržanie požiadaviek na energetickú hospodárnosť neprijateľne zmenilo ich charakter alebo vzhľad [§2 ods. 2 písm. a) zákona č. 555/2005 Z. z.].

Budovami podľa §2 ods. 2 písm. a) zákona č. 555/2005 Z. z. sú najmä budovy vyhlásené za národné kultúrne pamiatky, budovy v pamiatkovej rezervácii alebo pamiatkovej zóne a budovy uvedené do užívania pred 1. januárom 1947 (§2 ods. 4 zákona 555/2005 Z. z.). Z citovaných ustanovení zákona 555/2005 Z. z. vyplýva, že na vymedzené súčasti pamiatkového fondu, ktoré sú významné z architektonicko-historických dôvodov, sa vzťahuje generálna výnimka ustanovená týmto zákonom a ochrana architektonickej a historickej hodnoty (pamiatkovej hodnoty) týchto budov má prednosť pred zlepšovaním energetickej hospodárnosti budov, taktiež v súlade s §1, §2 ods. 2 a §30 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

2.15. Požiadavky na reštaurátorské, umelecko-remeselné a remeselné práce

Počas terénnych prác bola spracovaná inventarizácia architektonických, výtvarných, umelecko remeselných a remeselných detailov, zachovaných v interiéri a na fasádach objektu. Obnovu jednotlivých prvkov bola rozdelená do niekoľkých skupín podľa odbornej a technologickej náročnosti, ako aj hodnoty resp. výtvarného prevedenia jednotlivých prvkov.

Všetky pôvodné architektonické, umelecko-remeselné a remeselné detaily, zachované v interiéri alebo na fasádach, sú spracované v Tabuľke architektonických, výtvarných, umelecko-remeselných a remeselných detailov.

T A B U Ľ K A

Položka	Názov	Reštaurovanie	U-R práce
O 1.	Kordónová rímsa		X
O 2.	Balustre		X
O 3.	Podokenná rímsa		X
O 4.	Šambrána okenného otvoru	X	
O 5.	Korunná rímsa		X
O 6.	Fronton nadokenný		X
O 7.	Kladie – vlys	X	
O 8.	Vázy z atiky	X	
O 9.	Štuková výzdoba	X	
K 1.	Portál		X
Z 1.	Kovové komínové dvierka		X
D 1.	Drevená výplň so zárubňou		X

XII) POŽIADAVKY NA VYKONANIE PRÍPADNÝCH PALŠÍCH ŠPECIALIZOVANÝCH VÝSKUMOV S URNENÍM ROZSAHU A S ODŮVODNENÍM

V priebehu výskumu boli realizované nasledovné výskumy:

1. Babjak Jozef: Vlhkostný prieskum a návrh sanačných opatrení. Žilina, 02/2014
2. Hagara Dušan : Reštaurátorský výskum na výtvarných a architektonických prvkoch exteriéru hlavnej, západnej fasády. Diviaky nad Nitricou, 03/2014
3. Hromada Michal : Statiky a statické posúdenie nosnej konštrukcie krovu. Prievidza 03/2014
4. Reinprecht L., : Dendrologický znalecký posudok na drevený krov (na skutkový zdravotný stav prvkov) v meštianskom dome č. ÚZ PF 881/0, Prievidza. Sliach, 26.02.2014

Pri revitalizácii dvora objektu požadujeme realizovať záchranný archeologický výskum, ktorý by mohol priniesť cenné informácie k vývoju objektu, ako aj samotného námestia mesta Prievidza / Z archeologických výskumov Námestia sú známe sú známe nálezy črepín mladšej fázy lengyelskej kultúry, ktoré sú priamym dôkazom eneolitického osídlenia Prievidze./.

Záchranný archeologický výskum odporúčame realizovať aj v suteréne objektu, nakoľko pri sonde na zistenie prahu kamenného portálu , boli nájdené stopy po požari. Výskum by mohol odkryť ďalšie nové artefakty a najmä poznatky o predmetnom objekte.

XIII A/ FOTOGRAFICKÚ DOKUMENTÁCIU A GRAFICKÚ DOKUMENTÁCIU SÚČASNÉHO STAVU KULTÚRNEJ PAMIATKY

1. Ilustrovaná mapa mesta Prievidze – výrez s označením umiestnenia objektu. r. 2013

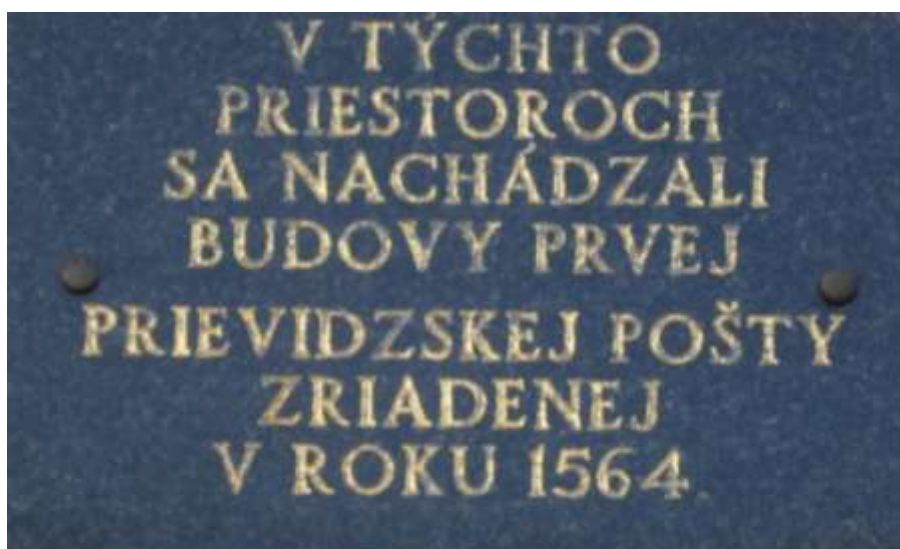
2. Hlavná – západná fasáda objektu

3. Severovýchodná časť námestia – zvyšok historickej zástavby

4. Detail 2.NP, prvá a druhá okenná os zo severnej strany

5. Pamätná tabuľka, umiestnená na hlavnej fasáde

NP a vstup na čelnej fasáde

6. a 7 . Západná fasáda – detail štukovej výzdoby v úrovni 2.

8 . Západná fasáda - Štukový reliéf vo vlyse

9. Nárožie severnej a západnej fasády

10. Severná fasáda zo západnej strany

11. Severná fasáda z východnej strany

12. Okenné otvory 2. NP severnej fasády

13. Roh Východnej a južnej dvorovej fasády

14. Východná – dvorová fasáda

15. Južná dvorová fasáda /zachytená iba fasáda skúmaného objektu /

16. Suterén – miestnosť 01.03 , pohľad južným smerom

17. Suterén – miestnosť 01.03 – kamenný portál a prechod do chodby suterénu 01.02

18. Chodba a schodisko 1.NP / č. m. 1.32/

19. Interiér 1.NP – miestnosť č. 1.01

20. Interiér 1.NP – miestnosť č. 1.02

21. Interiér 1.NP – miestnosť č. 1.03

22. Interiér 1.NP – miestnosť č. 1.05 /pôvodný prejazd/

23. Interiér 1. NP – miestnosť č. 1.07

24. Interiér 1. NP – miestnosť č. 1.10

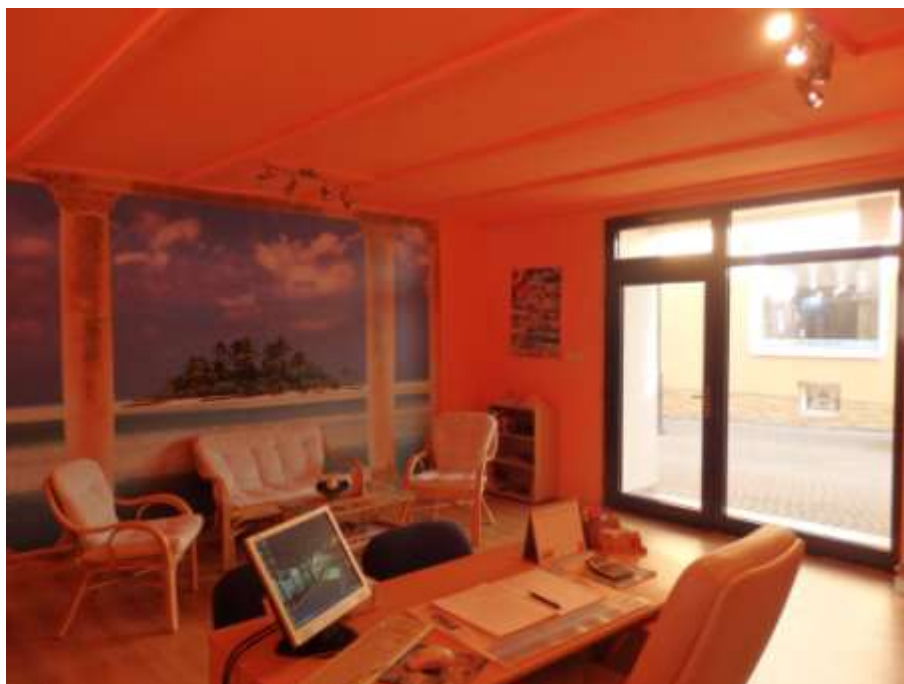
25. Interiér 1. NP – miestnosť č. 1.15

26. Interiér 1. NP – miestnosť č. 1.16, 1.18 a 1.19

27. Interiér 1. NP – miestnosť č. 1.2 pohľad západným smerom/

28. Interiér 1.NP – miestnosť č. 2.04

29. Schodisko jednoramenné pravo točivé – priestor č. 1.32

30. Interiér , 2. NP – Priestor č. 2.01

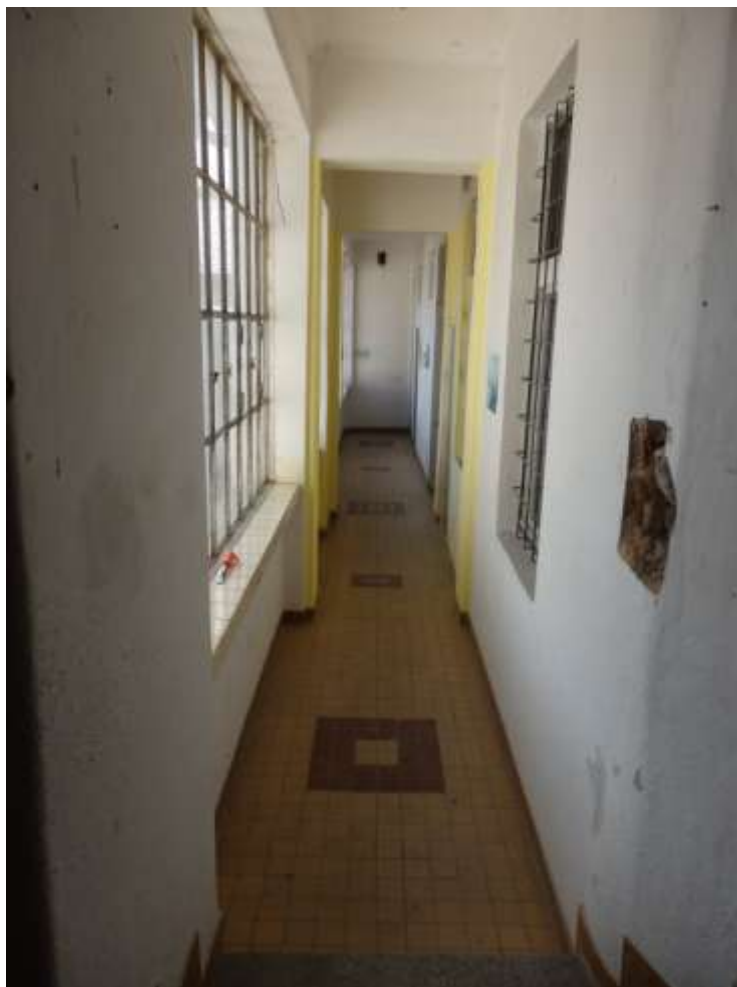
31 Interiér , 2. NP – Miestnosť č. 2.13 / JZ pohľad/

32 Interiér , 2. NP – Miestnosť č. 2.11

33 Interiér, 2. NP . - Miestnosť č. 2.15

34 Interiér, 2. NP . – Chodba č. 2.17

35 Interiér, 2. NP . – Miestnosť č. 2.26

36 Interiér, 2. NP . - Miestnosť č. 2.28

37 Interiér, 2. NP . - Miestnosť č. 2.27

38 Interiér, 2. NP . - Miestnosť č. 2.25 detail podschodiskového priestoru

39 Interiér, 2. NP . - Miestnosť č. 2.24

40 Interiér, 2. NP . - Miestnosť č. 2.25

41 Interiér, 2. NP . – Chodba č. 2.03

42. Interiér, 2. NP . – Miestnosť č. 2.04.

43. Interiér, 2. NP . - Miestnosť č. 2.05

44 . Schodisko 2.02 – vedúce do podkrovia

44. Krov – v smere západnom

45. Krov juhozápadným smerom

46. Krov – južným smerom

47. Krov – južný murovaný štít / 1903/

48. Krov – severný múr staršieho objektu

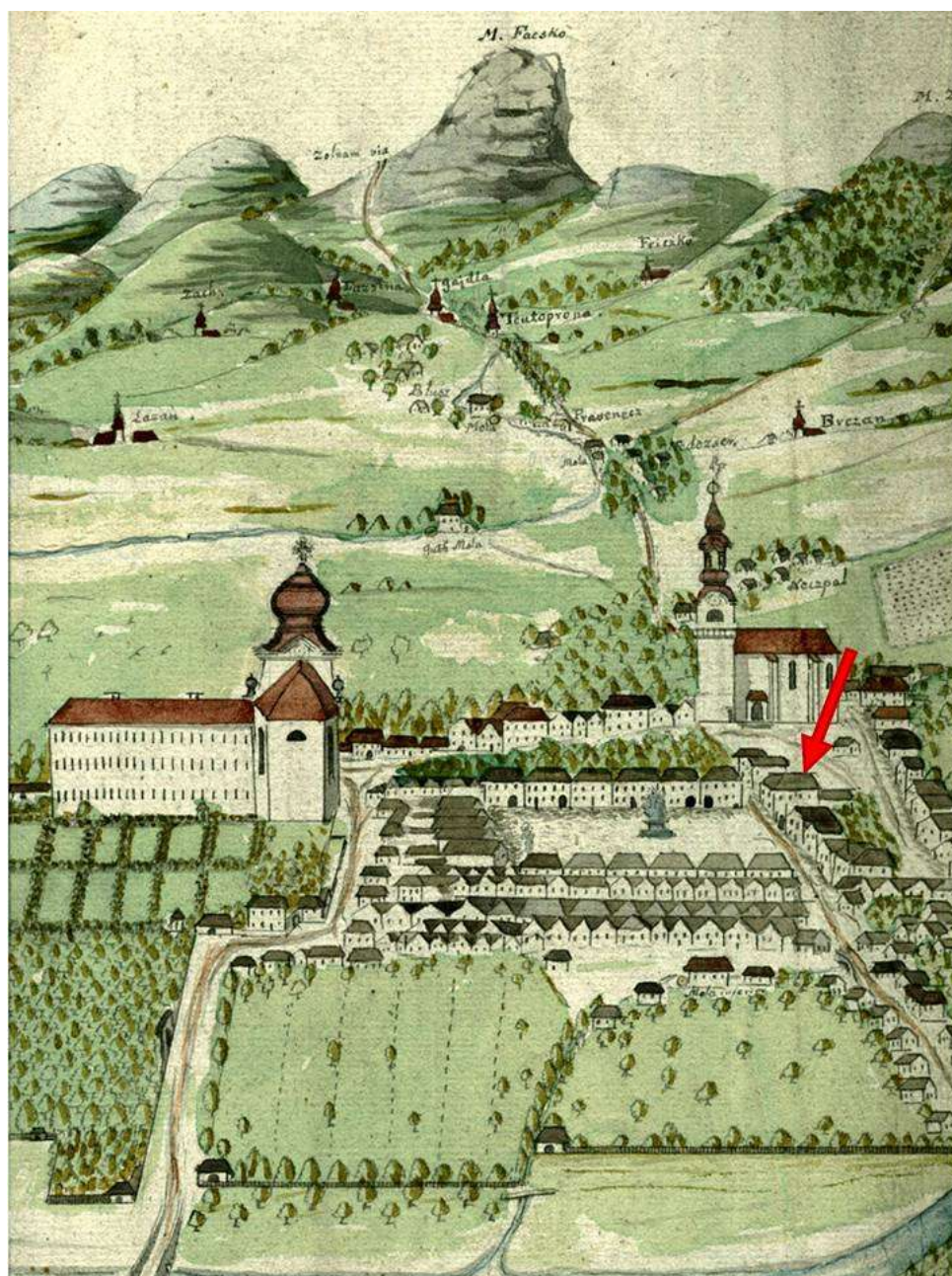

49. Severný múr / interiérová stena/ staršieho objektu

B/ FOTOGRAFICKÁ DOKUMENTÁCIA HISTORICKÉHO STAVU KULTÚRNEJ PAMIATKY

- 1- Prievidza na kresbe Antala Stefku z roku 1836. (šípkou označený skúmaný objekt)
- 2- Pohľad na objekt od námestia z roku 1896 / západná fasáda/
- 3- Pohľad na Prievidzu v roku 1900 (šípkou označený skúmaný objekt)
- 4- Pohľadnica Prievidze okolo roku 1900
- 5- Pohľadnica Prievidze v roku 1901 (šípkou označený skúmaný objekt)
- 6- Pohľadnica Prievidze v roku 1904 (objekt už po prestavbe)
- 7- Pohľadnica Prievidze v roku 1906
- 8- Pohľadnica Prievidze okolo roku 1910
- 9- Pohľad na objekt v období medzi 1910-1918
- 10- Pohľadnica Prievidze z rokov 1918 -1920
- 11- Fotografia z rokov 1921-1923 (objekt už bez atík)
- 12- V ľavom dolnom rohu sú na streche viditeľné zásahy po zrušení atík.
- 13- Kolorovaná pohľadnica z 20-tych rokov 20. storočia
- 14- Pohľad na námestie z obdobia I. ČSR
- 15- Fotografia z 20-tych rokov 20.storočia
- 16- Pohľad z veže piaristického kostola z rokov 1935-1938
- 17- Pohľad z veže piaristického kostola z rokov 1935-1938
- 18- Fotografia z roku 1940
- 19- Fotografia z roku 1945
- 20- Fotografia z roku 1946
- 21- Fotografia z roku 1946
- 22- 50-te roky 20. storočia
- 23- 50-te roky 20. storočia
- 24- 50-60-te roky 20. storočia
- 25- Detailný záber bosáže 1. NP na fotografii z polovice 20. storočia
- 26- Pohľad z veže piaristického kostola, 50-te roky 20. storočia
- 27- 60-te roky 20. storočia

- 28- 70-te roky 20. storočia
- 29- 70-te roky 20. storočia
- 30- 80-te roky 20. storočia
- 31- 80-te roky 20. storočia
- 32- Panoramatický záber námestia 90-te roky 20. storočia
- 33- Fotografia z roku 2014
- 34- Pohľady na pôvodné staré námestie

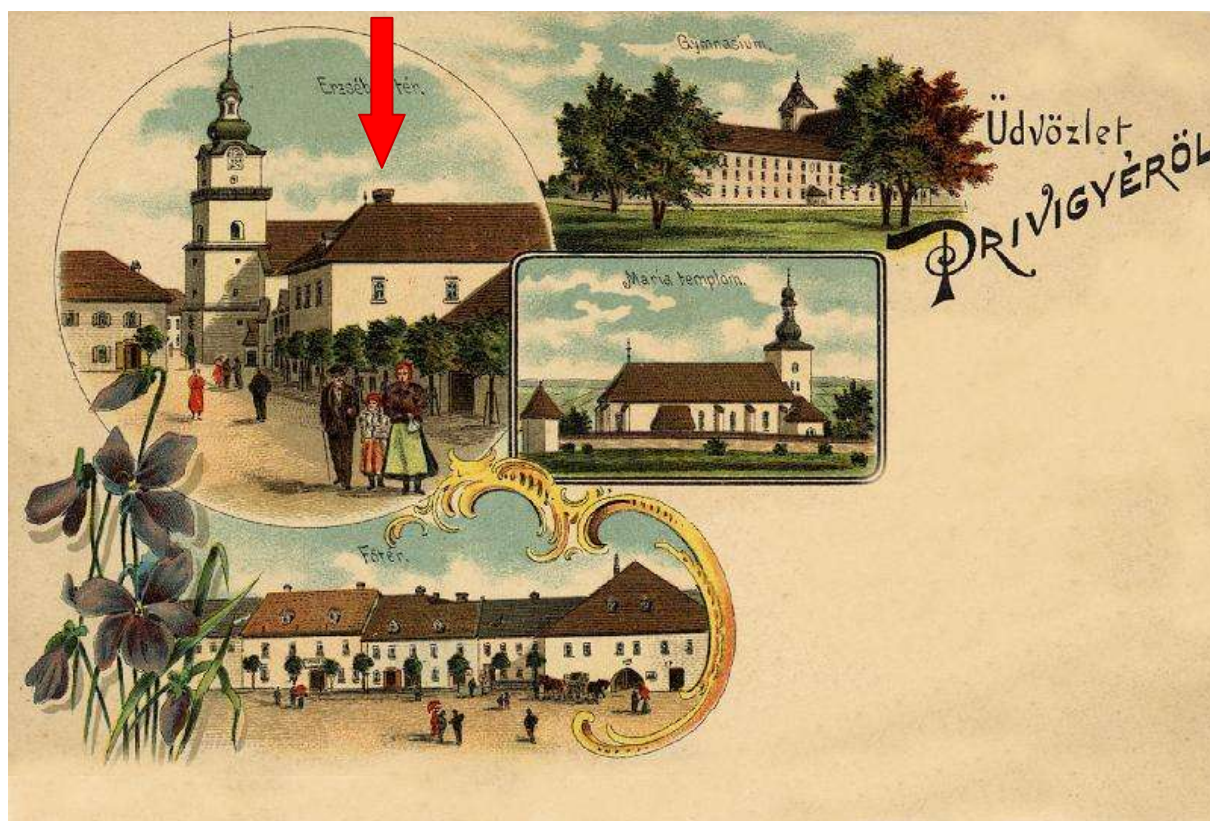
1- Prievidza na kresbe Antala Stefku z roku 1836. (šípkou označený skúmaný objekt)

2- Pohľad na objekt od námestia z roku 1896

3- Pohľad na Prievidzu v roku 1900 (šípkou označený skúmaný objekt)

4- Pohľadnica Prievidze okolo roku 1900- 1902

5- Pohľadnica Prievidze v roku 1901 (šípkou označený skúmaný objekt)

6- Pohľadnica Prievidze v roku 1904 (objekt už po prestavbe)

9- Pohľad na objekt v období medzi 1910-1918

10- Pohľadnica Prievidze z rokov 1918 -1920

11- Fotografia z rokov 1921-1923 (objekt už bez atík)

12- V ľavom dolnom rohu sú na streche viditeľné zásahy po zrušení atík.

13- Kolorovaná pohľadnica z 20-tych rokov 20. Storočia

14- Pohľad na námestie z obdobia I. ČSR

15- fotografia z 20-tych rokov 20.storočia

16- Pohľad z veže piaristického kostola z rokov 1935-1938

17- Pohľad z veže piaristického kostola z rokov 1935-1938

18- Fotografia z roku 1940

19- Fotografia z roku 1945

20- Fotografia z roku 1946

21- Fotografia z roku 1946

22- 50-te roky 20. storočia

23- 50-te roky 20. storočia

24- 50-60-te roky 20. Storočia

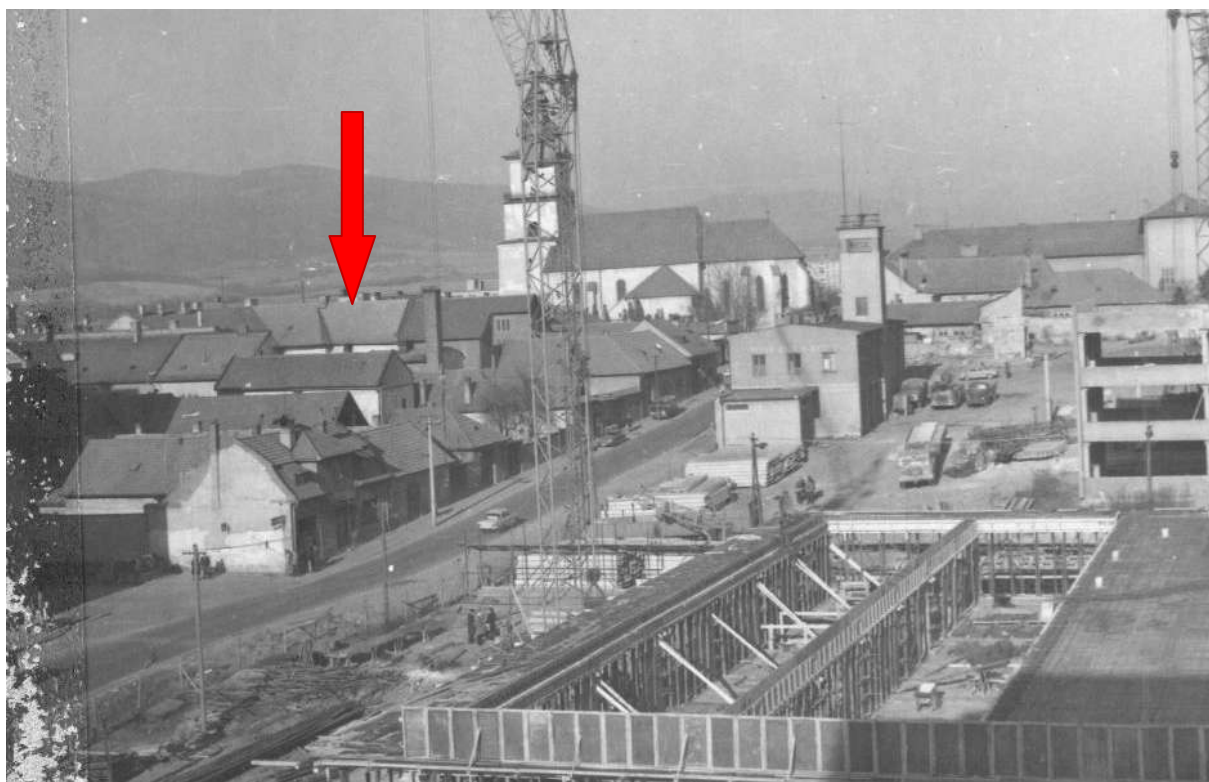
25- Detailný záber bosáže na fotografii z polovice 20. Storočia

26- Pohľad veže piaristického kostola, 50-te roky 20. storočia

27- 60-te roky 20. Storočia

29- 70-te roky 20. storočia

30- 80-te roky 20. storočia

31- 80-te roky 20. Storočia

32- Panoramatický záber námestia 90-te roky 20. storočia

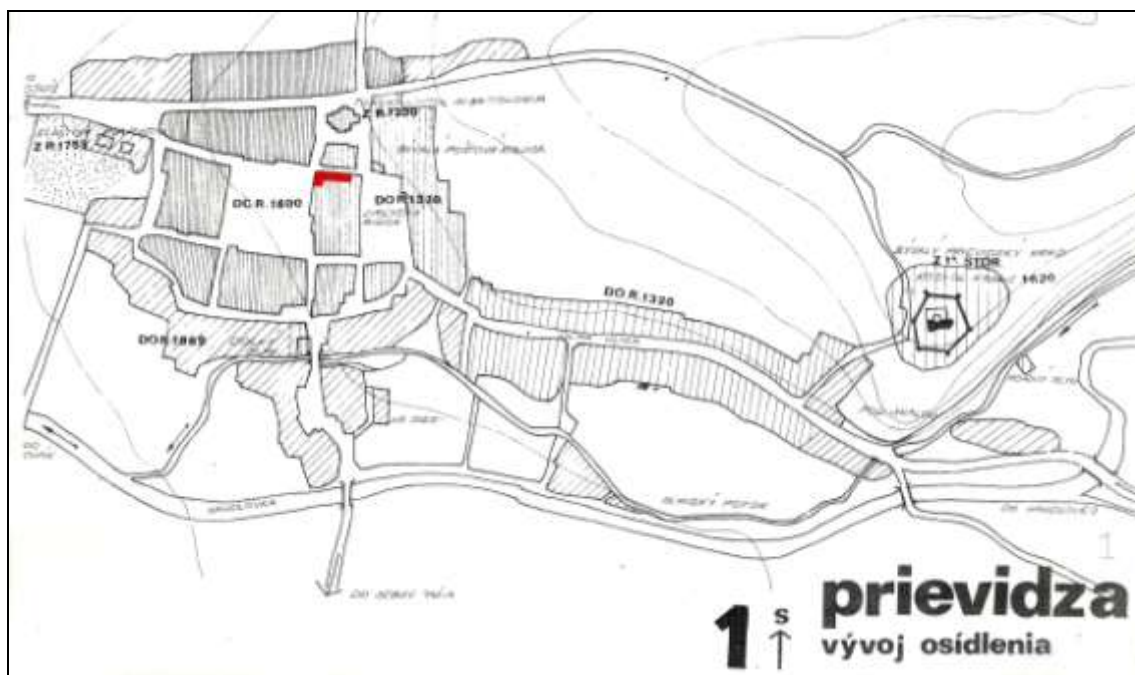

33- Fotografia z roku 2014

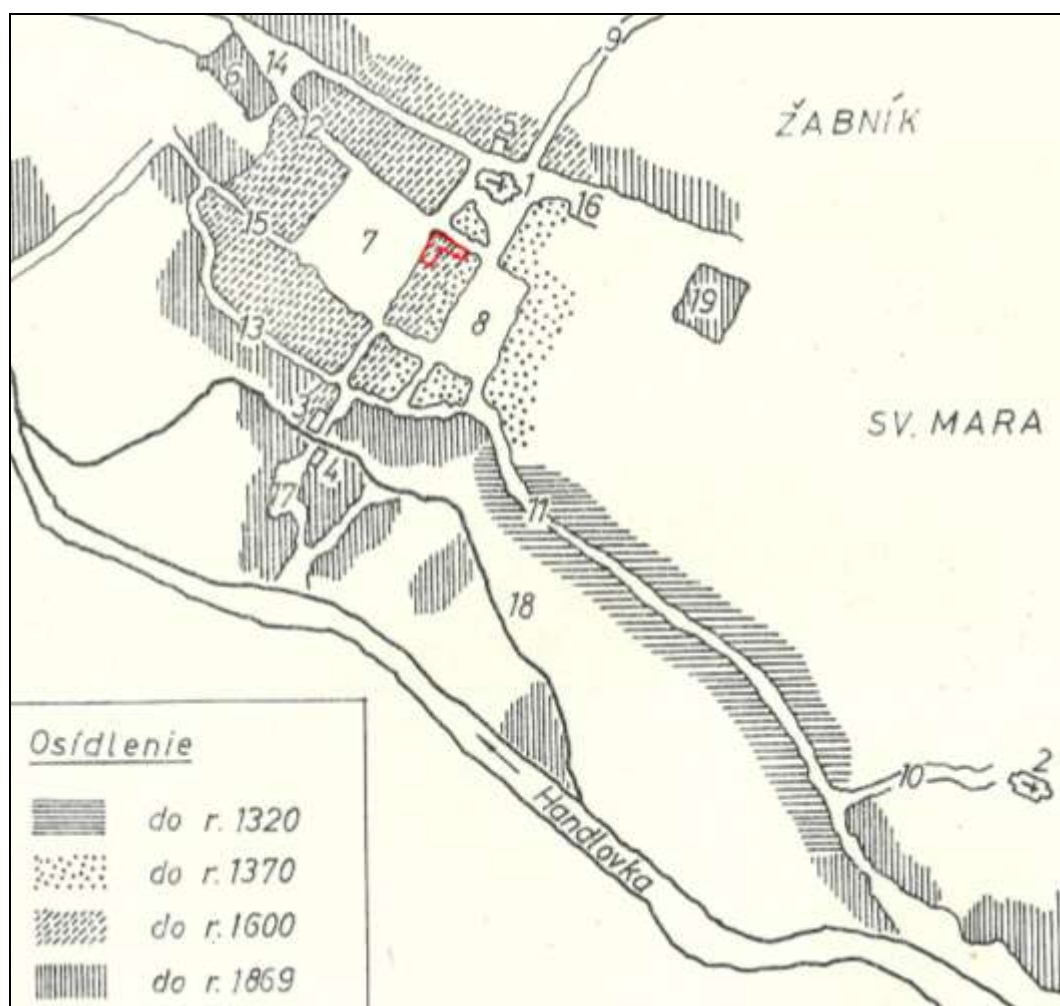

34- pohľady na pôvodné historické námestie

C/ GRAFICKÁ DOKUMENTÁCIA HISTORICKÉHO STAVU KULTÚRNEJ
PAMIATKY

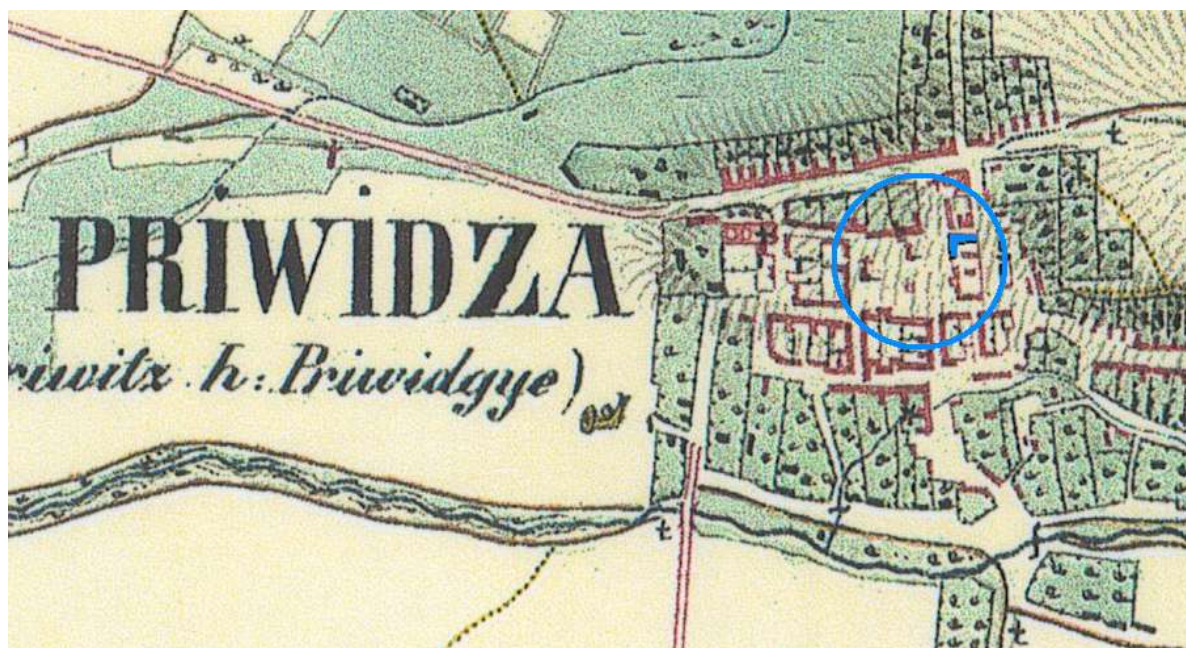
1.. Prievidza, vývoj osídlenia – Zásady PS, r. 1978, príloha 1

2. - Mišík M.: Prievidza: Stredoslovenské vydavateľstvo rok 1971. Strana 14. Mapka vývoja osídlenia Prievidze od stredoveku po 19. storočie. (červenou značkou je na mapke vyznačená lokalizácia skúmaného objektu)

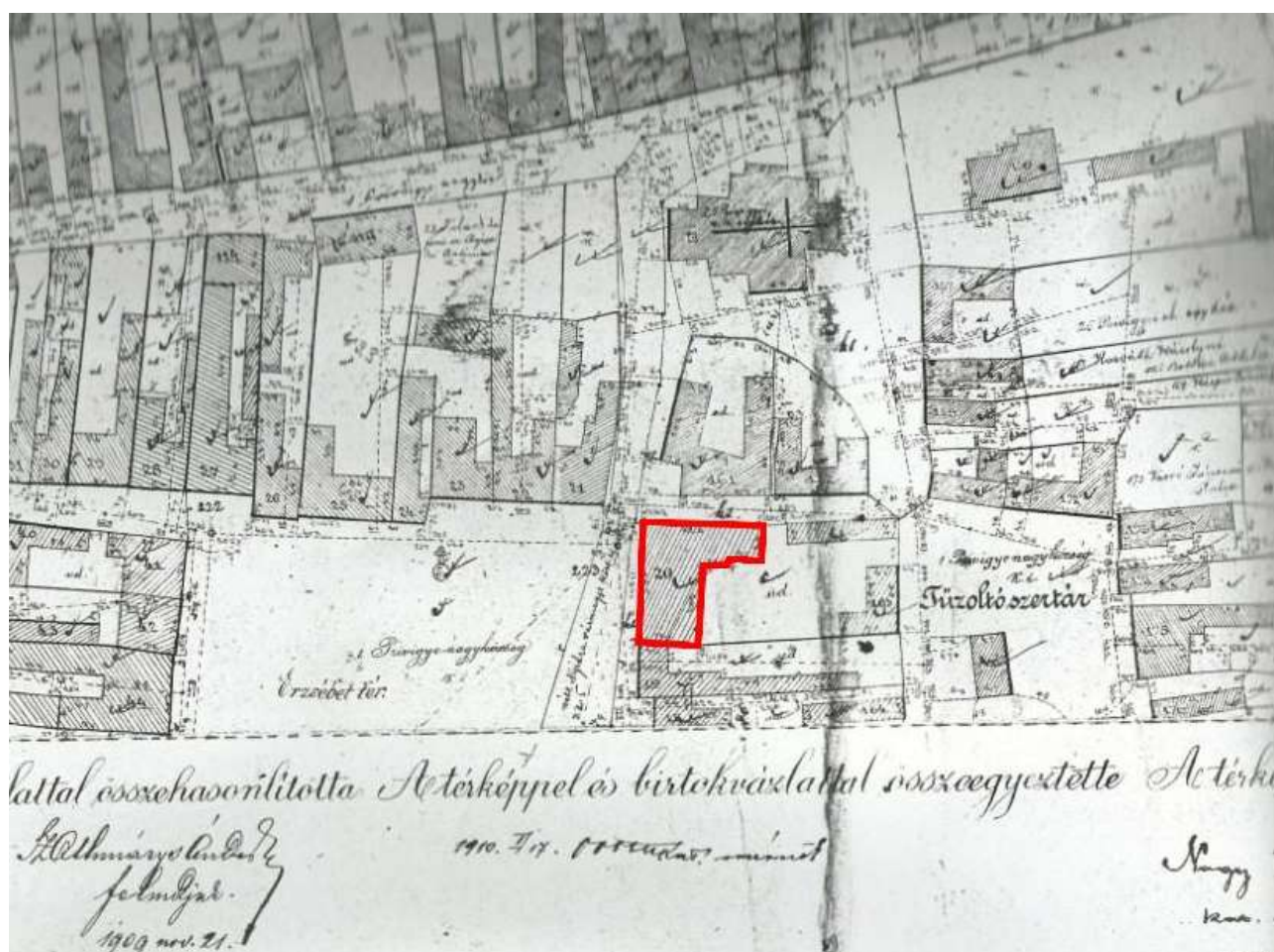
3. I. Vojenské mapovanie 1782-1785
/modrý obdĺžnik - pozícia skúmaného objektu)

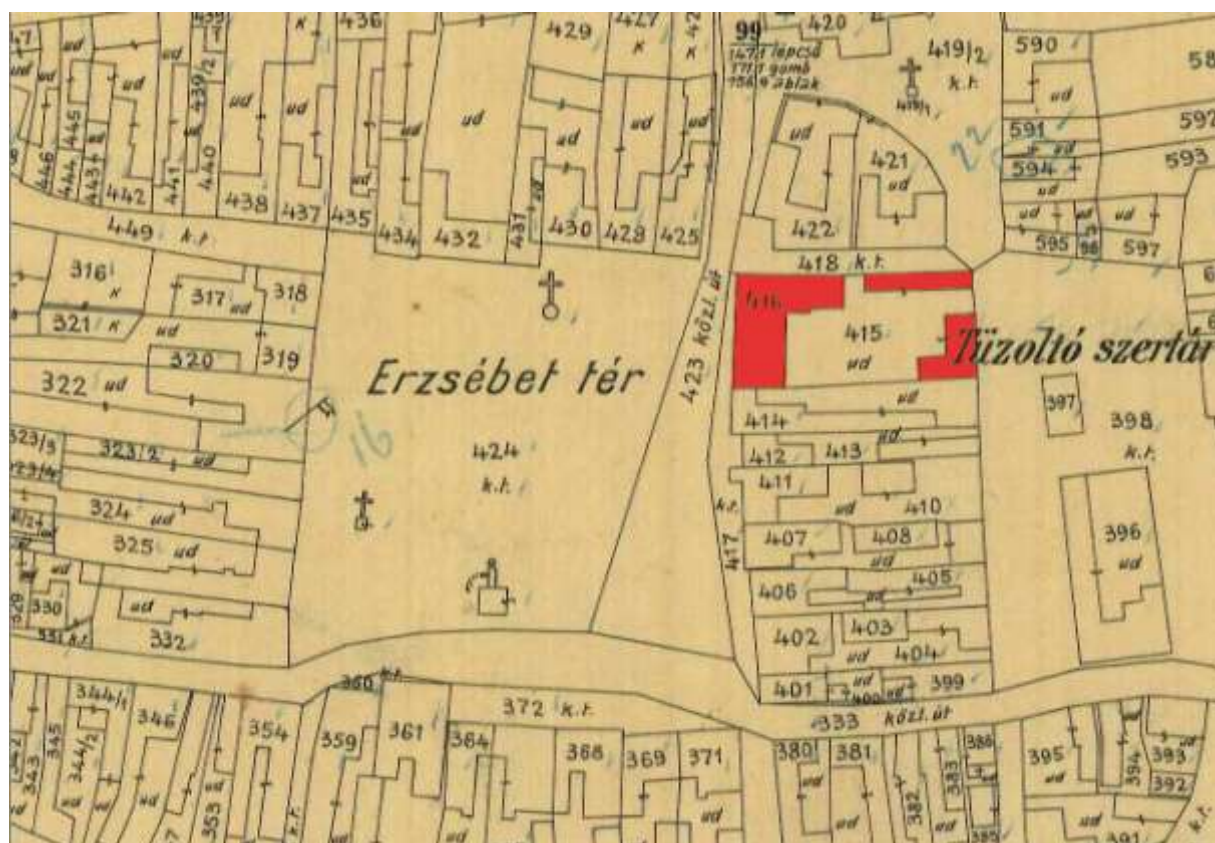
4. . II. vojenské mapovanie , mapa XXX-39 , rok 1845
/modrý obdĺžnik - pozícia skúmaného objektu)

5. III. Vojenské mapovanie, mapa 10-XIX, rok 1882

6. . Mapa mesta z r. 1909 , Kartografický ústav Bratislava

7. . Mapa mesta z r. 1915 , skúmaný objekt s príslušnými hospodárskymi budovami

8. - Mapa vývoja zástavby námestia v Prievidzi, spracované v r. r. 1978

9.- Dom služieb – zameranie skutkového stavu. Rok 2014.

10- Zameranie objektu z LV /2013/

XIV) ÚDAJE O PODKLADOCH, PRAMEŇOCH A POUŽITEJ LITERATÚRE

Pramene

- ❖ Štátny archív v Nitre , pobočka Bojnice
- ❖ Archív Pamiatkového úradu Bratislava
- ❖ Správa katastra Prievidza .
- ❖ www.prievidza.sk
- ❖ www.mek.oszk.hu
- ❖ <http://kphp.tym.sk/index.php?stranka=publikacie&obsah=obcasniky-2006>

Historické mapy, mapy a katastrálne mapy

- Mapa 1. vojenského mapovania, Archív PÚ Bratislava
- Mapa 2. vojenského mapovania, Archív PÚ Bratislava
- Mapa 3. vojenského mapovania, Archív PÚ Bratislava
- Katastrálna mapa z roku 1909 – GEODETICKÝ A KARTOGRAFICKÝ ÚSTAV BRATISLAVA
- Katastrálna mapa z roku 1915 – Správa katastra Prievidza

Historické grafiky, olejomal'by, archívne materiály

- Pohľad na Prievidzu z južnej strany, kolorovaná kresba, 1836, Centrálny archív Maďarskej provincie piaristického rádu, Budapešť

Literatúra :

- Hošek, J. – Losos, L. : Historické omítky, průzkumy, sanace, typologie. Grada 2007
- Kolektív autorov : Památková péče na Moravě 13/2007 – Sepulkrální památky. NPÚ-Brno 2007
- Kolektív autorov /zostavili Gregorová, J. – Gregor, P. / : Prezentácia architektonického dedičstva II . Vyd. Perfekt, Bratislava 2008 Kolektív autorov : Obnova okenných výplní a výkladců . Národní památkový ústav, Praha 2010
- Kubička, R., -Zelinger, J. : Výkladový slovník malířství, grafiky, restaurování. Praha 2004
- Lukačka Ján a kol.,: Prievidza, monografia mesta. Štúdio HARMONY, s.r.o. Banská Bystrica , 2013

- Macek,P.,: Barevnost fasád. Průzkum, dokumentace, vyhodnocení a obnova exteriéru historických staveb. Národní památkový ústav , Praha 2009
- Mišík M.,: Prievidza. Stredoslovenské vydavateľstvo , Banská Bystrica 1971
- NPÚ : Zkoumání historických staveb. Praha 2011
- SUPS: Súpis pamiatok na Slovensku- zv. II K-P, Obzor Bratislava, 1969
- Šášky, Ladislav. : Architektúra 16. – 19. storočia v oblasti stredoslovenských banských miest . In. Pamiatky a múzeá. Roč. 2, č. 3 /1953/, s. 159 – 169
- Ševčíková , Zuzana.: OKNO. Mestská správa pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, Bratislava 1990
- Škabrada, Jiří. : Konstrukce historických staveb. Argo , Praha 3 , 2003
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku II. VEDA, Bratislava 1978
- NPÚ : Zkoumání historických staveb. Praha 2011

XV) INÉ ÚDAJE, KTORÉ AUTOR VÝSKUMU POVAŽUJE ZA DÔLEŽITÉ

- Zápisnica z rokovania , konaného dňa 28.01.2014
- Zápisnica z rokovania , konaného dňa 07. 03. 2014
- Osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti pre vykonávanie umelecko-historického výskumu č. 331 . 1
- Osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti pre vykonávanie architektonicko -historického výskumu č. 241 . 1

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD TRENČÍN
pracovisko Prievidza
Červeňa 34, P.O.Box. 18, 971 06 Prievidza

Zápisnica z rokovania

Vec: NKP dom bytový, Prievidza, Nám. Slobody č. v ÚZPF 881/0

Miesto konania: Nám. Slobody - NKP dom bytový

Dátum konania: 28.01.2014

Prítomní:

Meno:

Inštitúcia:

Podpis:

Ing. M. Dvončová

KPÚ TN prac. PD

Ing. arch. Lívia Reháková

zast. vlastníka- Mesto Prievidza

Mgr. Ivan Benca

projektant

Ing.arch. Vida Daniel

Mgr. Renáta Kollárová

pamiatkový výskum

Jozef Žiak

Priebeh konania

Na konaní zvolanom KPU Trenčín, pracovisko PD sa prejednáva možnosť komplexnej obnovy NKP dom bytový v Prievidzi, č. v ÚZPF 881/0. Vlastník – investor (Mesto Prievidza) má záujem sa uchádzať o získanie fin. prostriedkov z Eurofondov – ROP, ktorý je zameraný na obnovu historických objektov, dátum ukončenia podávania projektov je 08.04.2014.

Bol posúdený rozsah obnovy ako aj možnosti realizačných prác, nakoľko tento objekt je nepreskúmaný – t.j. nie na predmetnom objekte vykonaný žiadny výskum ani prieskum, ktorý by mal výpovednú hodnotu ohľadne možnosti realizačných prác tak, aby neboli narušené alebo znehodnotené pamiatkového hodnoty tejto pamiatky, pričom by sa realizoval komplexný proces obnovy s následným využitím tak, aby bol naplnený program výzvy ROP na rok 2014. Objekt je využívaný ako predajné a obchodné stredisko, mnohé priestory sú v súčasnosti bez konkrétneho využitia, popreraňané (väčšinou nevhodne) strecha je v zlom stave – nutný posudok statika a dendrológa. Vonkajšia fasáda so štukovou výzdobou vážne narušená – reštaurátorské práce spojené s výskumom.

S ohľadom na skutočnosť, že predmetná výzva je jednou z mála možností ako obnoviť tento dominantný, vážne narušený objekt námestia, ako aj vzhľadom k možnostiam investora (po informáciach získaných od vlastníka,

v zastúpení JUDr. Ing. E. Maxina, PhD.) navrhol KPU Trenčín, pracovisko PD nasledujúci postup, ktorým by bolo možné v tejto časovej tiesni dosiahnuť maximálny efekt, pri dodržaní zákona.

K zámeru bude vydané rozhodnutie, následne sa budú realizovať výskumy a súbežne s nimi sa bude realizovať projektová dokumentácia, ktorá bude odkonzultovaná s výskumníkom a KPU TN prac. PD. - správnym orgánom oprávneným vydávať stanoviská k predloženým projektom.

- Rozhodnutie vydané KÚ Trenčín, pracovisko Prievidza bude v časti pamiatkového a reštaurátorského výskumu **záväzné na časť domu bez novodobej prístavby k objektu** (časť uličného krídla domu -od kostola. Ide o priestory vymedzené súčasnou cestovnou kanceláriou smerom na východ).
- Súčasťou predloženého projektu obnovy objektu bude aj **vlhkostný posudok , spolu s návrhom sanovania**

Hlavným koordinátorom tohto projektu bude vlastník – Mesto PD v zastúpení svojho pracovníka. Mesto zároveň podalo žiadosť o vydanie rozhodnutia k zámeru.

Zúčastnení prítomní s predloženým návrhom súhlasili .

S obhliadky bola vykonaná fotodokumentácia – foto na KPU TN prac. PD.

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD TRENČÍN
pracovisko Prievidza
Červeňa 34, P.O.Box. 18, 971 06 Prievidza

Zápisnica z rokovania

Vec: NKP dom bytový, Prievidza, Nám. Slobody č. v ÚZPF 881/0

Miesto konania: Nám. Slobody - NKP dom bytový

Dátum konania: 07.03.2014

Prítomní:

Meno:

Inštitúcia:

Podpis:

Ing. M. Dvončová

KPÚ TN prac. PD

Ing. arch. Livia Reháková

Mgr. Ivan Benca

zast. vlastníka- Mesto Prievidza

Ing.arch. Vida Daniel

projektant

Mgr Renáta Kollárová

výskumníčka

p. Jozef Žiak

spolupracovník výskumníčky

Priebeh konania

Na konaní zvolanom vlastníkom objektu – Mestom Prievidza - v zastúpení Mgr. Ivanom Bencom, výskumníčka Mgr. Renáta Kollárová, spolu so spolupracovníkom, odprezentovala výsledky výskumu získané do dnešného dňa. V rámci doterajších poznatkov získaných ako z archívnych materiálov, tak aj z identifikácie sond realizovaných na objekte možno konštatovať nasledovné:

- Jadrom – najstaršou časťou súčasného objektu je dvojpodlažný dom s orientáciou hlavnej fasády do námestia- trojosový, so vstupnou bránou prístupnou z námestia. Tento objekt sa postupne v rámci jednotlivých stavebných úprav a prestavieb dobudovával podľa potrieb vlastníkov.
- Výskum ešte nie je úplne ukončený . V oblasti vykonania interiérových sond vznikol problém povolenia realizácie možného sondážneho výskumu v priestoroch 1. NP, ktoré sú v permanentnej prevádzke (kvetinarstvo, fun café...) a zároveň boli súčasnými nájomníkmi nedávno obnovené . Vlastník nechce nechať poškodiť tieto priestory , pretože nie je jasné, či vôbec sa bude realizovať obnova – ak nebude patriť medzi vybrané projekty na obnovu a nezíska sa požadovaný finančný objem , práce na obnove pamiatky budú pozastavené. Na ich následnú obnovu po realizácii sondážneho výskumu nedisponuje finančnými prostriedkami .

- KPÚ Trenčín, pracovisko Prievidza vzniesol požiadavku doskúmať aspoň také miesta, ktoré by veľmi nezasahovali do existujúcich prevádzok – strop pod sadrokartónovým podhľadom na 2.NP pôvodného objektu a pravdepodobná priečka deliaca prejazd – sonda zo strany WC.

Zo súčasnej miery poznania predmetného objektu, ako aj z požiadaviek investora na ďalšie užívanie objektu nie je možné spracovať kvalitný projekt obnovy bez toho, aby projekt obnovy nebol riešený prostredníctvom stavebného povolenia. Je viac než nutné realizovať také stavebné zásahy do hmoty pamiatky – pokiaľ obnova má mať zmysel, aby pamiatke boli prinavrátené pamiatkové hodnoty (napr. odstránením kamenného obkladu, zjednotenie osovosti a veľkosti okenných otvorov prvého a druhého NP, odstránenie sekundárnych priečok ...), pričom je nutné riešiť aj problémy týkajúce sa bezproblémového užívania pamiatky – odstránenie zavlňania, výmena inžinierskych sietí a pod.

Vlastník objektu nepredpokladal, že na obnove pamiatky by bolo nutné realizovať zásahy takéhoto charakteru a nepočítal s lehotou potrebnou pre realizovanie stavebného konania.

Nakoľko je doba možného riešenia kvalitného projektu obnovy v kontexte s pamiatkovým výskumom a odbornými posudkami (krov, zavlhnutie) veľmi krátka, je otázne, ako postupovať ďalej, či podať nekvalitný a narychlo spracovaný projekt obnovy (?), ktorý sa už nebude dať upravovať (fondy EU) alebo vypracovať dobrý projekt obnovy a počkať na ďalšiu výzvu fondov.

Predmetná otázka ostáva otvorená, pričom KPÚ TN prac. PD zastáva názor, že z pamiatkového hľadiska ako aj z hľadiska dlhodobého užívania pamiatky odporúčame vlastníčkovi riešiť projekt a obnovu kvalitne s prinavrátením pamiatkových hodnôt, t.j. ísť cez stavebné povolenie.

Zapísala: Ing. Dvončová

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Registračné číslo: 333.1
Bratislava 12.12.2013

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
podľa § 35 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z.
o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

predlžuje platnosť

o s v e d č e n i a
o osobitnej odbornej spôsobilosti

na vykonávanie pamiatkového výskumu,
na základe ktorého

Mgr. Renáta Kollárová

je osobou s osobitnou odbornou spôsobilosťou vykonávať
umelecko – historický výskum

do 31. decembra 2018.

PhDr. Pavol Šimuníc, CSc.
generálny riaditeľ sekcie kultúrneho dedičstva

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Registračné číslo: 241.1
Bratislava 12.12.2013

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
podľa § 35 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z.
o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

predlžuje platnosť

o s v e d č e n i a
o osobitnej odbornej spôsobilosti

na vykonávanie pamiatkového výskumu,
na základe ktorého

Mgr. Renáta Kollárová

je osobou s osobitnou odbornou spôsobilosťou vykonávať
architektonicko – historický výskum

do 31. decembra 2018.

PhDr. Pavol Šimunič, CSc.
generálny riaditeľ sekcie kultúrneho dedičstva